

BULUŞMA

www.sev.org.tr

temmuz '10 / sayı 5

**Tarsus Amerikan Koleji mezunu
basketbolcular...**

"Türkiye enerji koridoru oluyor"
Zeynep İlsen Önsan (ÜAA '64)

Kurulumundan
sonraki kullanımlarda
CD gerekmez.

REDHOUSE

3. JENERASYON

İNGİLİZCE - TÜRKÇE - İNGİLİZCE

CD SÖZLÜK

SEV Matbaacılık ve Yayıncılık Eğitim Tic. A.Ş.
Tophanelioğlu Cad., No.6, Arduman İş. Merk., B B1., D.1
34662 Altunizade, Üsküdar, İstanbul
Tel: +90 (216) 474 23 43
www.redhouse.com.tr

Merhaba...

Prof. Dr. Sedefhan Oğuz
(ÜAA '75)
SEV Yönetim Kurulu Üyesi

Zaman ne kadar çabuk geçiyor, ilköğül beşinci sınıfı bitirip Üsküdar Amerikan Kız Lisesi'ne girmem daha dün gibi. Annem Güler Kesebir Oğuz (ÜAA '52)'un okulu olduğu için kazanmayı ne kadar çok istemiş ve kazandığımı öğrendiğimde ne kadar da mutlu olmuştum.

O zaman bu okulda okumanın bana neler kazandıracağından haberi yoktu, sadece istiyordum. Ancak mezun olduktan sonra okullarımızın bizlerin iyi yetişmesinde çok önemli roller oynadıklarını yavaş yavaş fark ettim. Yetiştirilirken sadece ders değil pek çok bilgi, değer, beceri hepsi bir arada veriliyor ve bunlar bizim ortak duruşumuzu oluşturuyor. Bu yüzden çeşitli ortamlarda bilhassa öğrencilerim arasında daha çabuk iletişim kurabildiğim, benzer düşüncelere ve davranışlara sahip kişilerin Üsküdar, İzmir, Tarsus mezunu olduklarını öğrenmek önceleri şaşırtıcıydı. Şimdi ise bu gibi durumlarda aynı köke sahip olmanın doğal ve beklenen sonucu olarak kabul ediyorum.

Buluşma dergisi de bu fikrimi pekiştirdi. Bazen bazı kişileri uzaktan takip eder, fikirlerini okur, yaptıklarını izler ve "Ben olsam aynısını yapardım" dersiniz. İşte bu düşünceye sahip olduğum kişilerin bazılarını daha şimdiden Buluşma dergisi sayfalarında gördüm ve aynı/kardeş okullardan mezun olduğumuz için mutlu oldum. Daha kim bilir, kimler bu sayfalarda yer alacak ve de öğreneceğiz aynı yollardan geçtiğimizi.

Mezun olduktan sonra da okulla bağını hiç koparmayan, çeşitli vesilelerle Üsküdar Amerikan Lisesi'ne giden ve hatta tekrar "O yılları yaşamak ister misin?" diye sorsalar hiç düşünmeden "Dersler de dahil her şeyiyle o yıllarımı tekrar yaşamak isterim" diyen ben, acaba okurken bir gün okulum, İzmir Amerikan Koleji, Tarsus Amerikan Koleji, SEV Okullarımız, SEV Amerikan Hastanesi (Gaziantep) ve Redhouse Yayıncılık (SEV-YAY)'dan oluşan çok büyük ailemizin yönetiminde olacağımı düşünmüş müydüm?

Bu yapının bir mezunu olmakla daima gurur duyan birisi olarak SEV Mütevelli Heyeti'ne isminin önerileceği söylenip, kabul edip etmeyeceğim sorulduğunda nasıl çabuk ve tereddütsüz "evet" dediğim bugün bile aklımda. Yönetim Kurulu üyeliği ise daha fazla mesai isteyen bir görev, belirli bir süre için bu görevi de üstlendim.

SEV için yaptığım her şeyi severek ve isteyerek yaptım, fedakârlık ederek zaman ayırdım, ama hiç pişman olmadım. Çünkü Türk eğitim ve sağlık sistemindeki ulu çınarları muhafaza etmek ve yanına onlara yakışan yeni fidanları koyup, yetiştirmek için çok çalışan, emek veren SEV yönetiminin belli bir dönem için de olsa bir parçası olmakla; aileme, okulum, beni yetiştirenlere, Türk Millî Eğitimine ve geleceğimizi emanet ettiğimiz gençlere olan borcumun bir bölümünü ödemiş olacağımı düşünüyorum. Katkısı olabileceğini düşünen arkadaşlarımın, büyüklerimin ve kardeşlerimin de gönüllü olarak bu taşın altına ellerini koyacaklarını ümit ediyorum.

Çocuklarımız Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyetimizin ve dünyamızın geleceği... Onların araştırmacı, sorgulayan, yabancı dili iyi konuşan, yaratıcı, azimli, çağdaş, sosyal sorumluluk anlayışına sahip, her konuda duyarlı, çalışkan ve iyi yetişmiş gençler olarak topluma kazandırılmasını sağlayan okullarımızın Türk Millî Eğitim sistemindeki yeri çok önemli. Bizler de hepimiz bu önemin bilinciyle elimizden gelen her türlü destek ve katkıyı yapmalıyız diye düşünüyorum.

Ben her zaman ve her yerde söylediğim gibi, bugün başarılı bir Türk kadını olarak nitelendiriliyorsam bunu önce ailemden aldığım değerlere, donanım ve eğitime ve de bunların üzerine eklenen Üsküdar Amerikan Kız Lisesi'ndeki eğitim ve öğrenime borçluyum.

İyi bir yaz, şanslı olanlara iyi tatiller dilleklerimle, sevgiler. ✍

BULUŞMA

www.sev.org.tr

temmuz '10 / sayı 5

BULUŞMA DERGİSİ, SAĞLIK VE EĞİTİM VAKFI (SEV) TARAFINDAN
YAYIMLANAN 3 AYLIK, ÜCRETSİZ BİR YAYINDIR.

İzmir Amerikan Koleji Anfisi

Kapal Kılınçları Ece Varer-Aysu Uygun (ACI)

SEV Yönetim Kurulu Adına Sahibi:
Erhan Dumanlı

Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ziya Köseoğlu

Yayın Koordinatörü: Leyla Keskiner

Yayın Kurulu: Defne Erdur Bekdik • Ahmet Ceylan • Dilem Deniz
• Tülay Güngen • Leyla Keskiner • Ziya Köseoğlu • Bengü Shepard
• Özlem Tanrıverdi • Defne Tokay • Aydan Yakın • Eylül Yayıcıoğlu

Bu sayıya katkıda bulunanlar: Mehmet Gür • Brian Johnson •
Çiğdem A. Kobu • Ongun Tan • Op. Dr. Cezmi Ük

Reklam Sorumlusu: Leyla Keskiner • Eylül Yayıcıoğlu

Yönetim Yeri: Selami Ali Mah. Gazi Cad. No: 28
Bağlarbaşı/Üsküdar 34662 İSTANBUL
T: +90 (0216) 531 57 38 F: +90 (0216) 530 01 55
E: sevgki@sev.org.tr www.sev.org.tr

Baskı: TETRA İLETİŞİM Hizmetleri Ltd. Şti.
Halaskargazi Cad. Sait Kuran İş Merkezi
No: 145 Kat: 5 Şişli-İSTANBUL
Tel: +90 (0212) 219 96 76-77 Faks: +90 (0212) 231 33 37
E-posta: tetra@tetrailetisim.com www.tetrailetisim.com

Yapım: TETRA İLETİŞİM Hizmetleri Ltd. Şti.
Yönetim: Önder Kızılkaya - Soner Kızılkaya
Editör: Türkşan Karatekin
Grafik Uygulama: Orçun Peköz, Özgüç Çiçek
Yazı İşleri: Fatma Ece Demir
Fotoğraf: Cihan Aldık, Serkan Şentürk

Halaskargazi Cad. Sait Kuran İş Merkezi
No: 145 Kat: 5 Şişli-İSTANBUL
Tel: +90 (0212) 219 96 76-77 Faks: +90 (0212) 231 33 37
E-posta: tetra@tetrailetisim.com
www.tetrailetisim.com

Basım yeri ve tarihi: İstanbul - Haziran 2010
3 ayda bir yayımlanır. Yayın süreli yayındır.

İçindekiler

Kısa kısa	3
Talaslılar SEV'i sevdi!	4
Kadın yazarlarımızdan yeni kitaplar	4
Redhouse'dan Tematik Sözlükler	6
Mehmet Yaltır (TAC'67):	
"TAC bana dünya vizyonu kazandı"	8
Vizörden.....	12
Prof. Dr. Zeynep İlsen Önsan (ÜAA '64):	
"Türkiye enerji koridoru oluyor"	14
Brian Johnson ile nostalji	18
Mystery Pix	22
Tarsus Amerikan'ın gurur kaynağı.....	23
Mehmet Coral'ın İstanbul'u	23
Yetiştirdiğimiz okulları yaşatacağız	24
Gerçekleşen bir ütopya: 9/12-TarihSEV Projesi	30
Gezi: Motorsikletle cennet istikametinde	34
Basketbolcular buluştu	42
Nazlı Tolga (ÜAA '97):	
"Haberin içine reyting girdi"	52
Karabekir Akkoyunlu (ÜAA '01):	
"Siyaset küreselleşirken yerelleşiyor"	56
Eyvah belim ağrıyor.....	60
Let's Cook'ta maceraya hazır mısınız?.....	64
Evcil hayvan satışı yapmayan bir petshop	66
Sanal Sosyal Ağlar.....	70

BULUŞMA dergisinin içerik ve tasarımı SEV ve TETRA tarafından yaratılmış olup Fikir ve Sanat Eserleri Yasası kapsamında eser olarak koruma altındadır. Buluşma dergisinde yayımlanan fotoğrafların yayma hakkı SEV'e ait olup kaynağı gösterilse bile, bu sahiplerinin yazılı izni olmaksızın ticari amaçla kullanılamazlar. Dergide yayımlanan yazılar, yazıların ve söyleşilerin yapıldıkları kişiler görüş, tavsiye ve yorumlarını içermektedir. TETRA ya da SEV, yazılarda yer alan bilgi, görüş ya da tavsiyelerden doğabilecek maddi ve manevi zararların hiç bir şekilde sorumlu değildir.

DUYURULAR...

Emekli büyükelçi Sadi Çalışlar (TAC '61)'i kaybettik. Ailesine, sevenlerine ve camiamıza başsağlığı dileriz.

Yüksek Mimar Şebnem Karacaaslan (TAC '88) SEV'de İnşaat Koordinatörü olarak göreve başladı.

Zehra Özkale Sunbay'ın (ÜAA '69) kızı Zeynep Sunbay (ÜAA '03), 19 Haziran 2010 tarihinde Aras Bilgen (TAC '01) ile evlendi.

Prof. Dr. Nur Altınörs (TAO '65 - TAC '68), Başkent Üniversitesi Rektör Yardımcısı oldu.

Haberler...

BROADWAY'DE BİR TAC'LI

Can Ağaoğlu (TAC '03), Broadway şovları yapan Araca Group'ta internet pazarlaması, web sitesi tasarım ve gelişiminden sorumlu olarak görev yapıyor. 2003 yılında 'Wicked' müzikaliyle dünya çapında başarı kazanan Araca Group'un, şimdilerde Arthur Miller'in yazdığı 'A View From the Bridge' müzikaline yoğunlaştığını ifade eden Ağaoğlu, projede yer alan Scarlett Johanson, Julianne Moore ve Stanley Tucci gibi ünlü oyuncularla da tanışma fırsatı bulmuş. "İşim sayesinde New York'ta oldukça eğlenceli günler geçirmeye devam ediyorum" diyen Ağaoğlu'na başarılar diliyoruz.

Gwen Scott'a veda...

Üsküdar Amerikan Lisesi ve Talas Amerikan Ortaokulu'nun eski öğretmenlerinden Gwen Scott, Feriköy'de düzenlenen bir törenle son yolculuğuna uğurlandı. Külleri Feriköy'de yatan eşi John Scott'un yanına gömüldü. (Bu haberin geniş versiyonunu www.sev.org.tr adresinde bulabilirsiniz.)

Okullarımızın mezuniyet törenleri:

- 4.06.2010 - Tarsus Amerikan Koleji
- 15.06.2010 - Tarsus SEV İlköğretim Okulu
- 16.06.2010 - İzmir SEV İlköğretim Okulu
- 24.06.2010 - Üsküdar SEV İlköğretim Okulu
- 29.06.2010 - Üsküdar Amerikan Lisesi
- 01.07.2010 - İzmir Amerikan Koleji

Tarsus Amerikan Koleji'nde yönetim değişikliği

Türk Müdür Başyardımcısı Can İstif'in görevinden ayrılması sonrasında 2010-2011 akademik yılı itibarıyla bu pozisyona Tekin Baransel geliyor. BÜ Matematik Bölümü mezunu olan Baransel, bundan önce Eyüboğlu Lisesi'nde Müdür Yardımcısı ve Matematik öğretmeni olarak çalışıyordu. Evli ve 1 çocuklu Baransel İngilizce ve Almanca biliyor.

Alternatif rota...

Tanju Şahiner (TAC '71) - Tevfik Çoğal (TAC '71) Bodrum Bitez'de otel işletmeye başladılar. Böylece tüm Amerikan Koleji mezunları Bodrum'da şirin bir yer edinmiş oldular. Gerekli bilgi için www.ministarhotel.com adresini inceleyebilir, 0252 3637718 no'lu telefondan MINİ STAR HOTEL'e ulaşabilirsiniz.

An American Cook in Turkey'den...

FRUIT COBBER
ANN SCHOUP

1/2 c (115 gr) margarine
1 c (140 gr) flour
1 c (200 gr) sugar
1 t baking powder
1/4 t salt
1 c (1/4 L) milk
2 c (1/2 L) chopped, drained fruit (peaches, cherries, strawberries)

Melt margarine in 2 qt (2 L) casserole. Sift flour, sugar, baking powder and salt into mixing bowl. Stir in milk. Pour into margarine in casserole. Do not stir. Sprinkle fruit over batter. Do not stir. Bake at 350° F (180° C) for 30 to 40 minutes until batter covers fruit and crust browns. Makes 4-6 servings.

Afiyet Olsun!

Talashlılar SEV'i sevdi!

Talashlılarım,
Çok doyurucu ve verdiğimiz gayrete değer
bir toplantı oldu bugün SEV'de. 14:00'te
bitmesi gereken toplantıyı mavra doruğa
çıkınca zorla da olsa 15:30'da
sonlandırabildik. SEV toplantısının
gerçekleştirilmesinde Talashlılar'dan hiçbir
desteği esirgemeyen YKB Erhan Dumanlı
(1959 - 64), Genel Koordinatör
Ziya Köseoğlu'na teşekkür ederiz.
Cem Baysal

Talashlı bir grup mezunun Cem Baysal önderliğinde düzenledikleri SEV ve Üsküdar Amerikan gezisi 4 Mayıs 2010 tarihinde gerçekleşti. Sabah erken saatlerde Üsküdar Amerikan Lisesi'nde buluşan ve 1964-1965 yıllarında Talas Amerikan Ortaokulu'nun Müdür Vekilliğini yapan Fred Shepard'ın oğlu ve Üsküdar Amerikan Lisesi Müdürü Whitman

Shepard'ın misafiri olan Talashlılar, okul hakkında bilgi aldıktan sonra kampüsü dolaştılar. Daha sonra SEV'in binasına geçen Talashlılar, Yönetim Kurulu Başkanı K. Erhan Dumanlı, Vakıf Genel Koordinatörü Ziya Köseoğlu ve Genel Koordinatör Yardımcısı Ahmet Ceylan ağırladı. Vakıf ve kurumlarıyla ilgili bilgiler içeren sunumdan sonra Talashlılar'ın soruları

cevaplandı. Hep beraber yemek yendikten sonra Talashlılar 15:30'da Vakıftan "SEV'i Seymiş" ayrıldılar. Ziyarete gelen Talashlılar: Saffet Esen, Cem Baysal (Yüce Mod), Musa Onar, Mehmet Gür, İbrahim Orhon, Yavuz Gömec, Ertan Söylemez, Selim Kalafat, Hasan Kökçü, Yücel Akyürek, Cemal Mutlu, Erkan Dülgeroğlu, Cevdet Caner, Mehmet Fahri Can, Serdar Balkan.

Kadın yazarlarımızdan yeni kitaplar...

Halide Edib
Biyografisine Sığmayan Kadın
İpek Çalışlar

İpek Çalışlar'ın (ÜAA '65) ikinci biyografik çalışması 'Halide Edib: Biyografisine Sığmayan Kadın', Everest Yayınları'ndan çıktı. İpek Çalışlar'ın, roman akıcılığında kaleme aldığı bu kitap; sabırlı, ayrıntılı bir araştırmaya, tanıklıklara, bugüne kadar gün ışığına çıkmamış mektuplara, arşiv belgelerine dayanıyor. Çalışlar, edebiyat ve siyasetle geçmiş bir ömrün karanlıkta kalmış yanlarını da içeren çalışmasıyla, "Halide Edib gerçeği"ni anlatıyor.

Lili ve Yedi Çocuğu
Tülin Kozikoğlu

Tülin Kozikoğlu'nun (ÜAA '86), 'Lili ve Yedi Çocuğu' serisinin ilk beş kitabı İletişim Yayınları'ndan çıktı. İlköğretim öncesi ve ilköğretim 1. sınıf öğrencilerine yönelik resimli kitaplar: 'Bir Çizgi Film Daha! Mali', 'Hepsi Benim! Foli', 'Hiç Uykum Gelmedi! Ali', 'Dondurma Yok mu? Peli', 'Bu Ne Tath Şey Böyle! Loli' Tülin Kozikoğlu, ilk imza günlerinden birini İzmir SEV İlköğretim Okulu'nda düzenledi.

Çocuklara uçmak serbest.

Tarilleri Dubai'de bedava. Emirates ile uçun. Keşfe devam edin.

Bu yaz, Dubai'de çocuklarınızı muhteşem bir tatil bekliyor. Emirates'in özel fırsatlarıyla, 16 yaş altındaki 2 çocuk için ulaşım, konaklama, yemek ve Dubai'nin en eğlenceli noktalarına giriş ücretsiz.

Emirates

Bu kampanya, 14 Mayıs - 30 Eylül 2010 tarihleri arasında, 2 yetişkinle seyahat edecek 16 yaş altı en fazla 2 çocuk için geçerlidir. Daha fazla bilgi için www.emirates.com.tr web sitesini ziyaret edebilir, (0212) 315 45 45 numaralı telefondan Emirates'i arayabilirsiniz.

Redhouse'dan Tematik Sözlükler

Redhouse'un 145 yıllık deneyimini özel alanlara aktarmaya hazırlanan SEV-YAY, Eğitim Terimleri ve Sanat Terimleri sözlükleriyle seriyi başlatıyor.

Redhouse Tematik Sözlükler Dizisi için yola çıkarken kendimize şunu sorduk: Redhouse olarak 145 yılı aşan sözlükçülük deneyimimizi neden özel alanlara aktarıp tematik sözlükler de hazırlamıyoruz? Böylece çeşitli alanlarda terim bankaları oluşturmaya ve bunları gerek zengin içeriği, gerekse çarpıcı tasarımıyla öne çıkan tematik sözlüklere dönüştürmeye karar verdik.

Zevkli bakılacak sözlükler

Amacımız sadece İngilizce ve Türkçe hazırlanmış çift dilli tematik sözlükler alanındaki eksiği gidermek değildi. Redhouse tematik sözlüklerin aynı zamanda, sayfaları zevkle karıştırılacak birer kitap olmasını hedefledik. Sözlüklerimizi hazırlarken kendi dev sözlük veri bankamızın yanı sıra çok sayıda İngilizce ve Türkçe kaynaktan yararlandık. Ardından her harfin kapsamının genişliğine göre belirli sayıda İngilizce ve Türkçe

bilgi kutusu ekledik. Bazı bilgi kutularında, sözlük içinde yer alan terimlerin ayrıntılı açıklamalarına yer verdik. Bazılarında ise sözlükte yer alan bir terimle ilgili bir kişi, bir düşünce veya bir akımı ele aldık.

Sık kullanımlar ön planda

Maddeleri oluştururken sözcüklerin yaygın anlamlarını değil, sözlüğün ele aldığı alanın terminolojisinde en sık geçen kullanımlarını dikkate aldık. Bu yüzden pek çok sözcüğün günlük yaşamda kullanılan karşılıkları tematik sözlüklerde yer almayabilir.

Aynı şekilde, sözcüklerin yalnızca ele aldığı alanın literatüründe yaygın kullanıma sahip sözbölüklerini göz önüne aldık ve tanımlanan sözcüğün daha yaygın olan anlamını, diğer anlamlarından önce sıraladık.

Dinamik tasarım

Redhouse Tematik Sözlükler Dizisi'nin her sözlüğü A'dan Z'ye binlerce İngilizce

ve Türkçe terimi kapsıyor. Sözlükleri Amerikan İngilizcesi'ni temel alarak hazırladık. Türkçe sözcüklerin yazılışında Dil Derneği'nin 2000 yılında yayımladığı Yazım Kılavuzu'ndaki önerileri uyguladık. Dizi için, ana renk her tematik sözlükte farklı olacak şekilde dinamik bir tasarım hazırladık. Alfabetik bölümlerden hemen önce, sözlüğün teması göz önüne alınarak hazırlanmış özgün çizimler ekledik. İlk yayımlanacak tematik sözlüklerimiz Redhouse Eğitim Terimleri Sözlüğü ve Redhouse Sanat Terimleri ve Kavramları Sözlüğü. Bunları Redhouse Müzik Terimleri Sözlüğü izleyecek. Daha sonra hazırlanacak tematik sözlüklerin konuları da şu anda değerlendirme aşamasında. Amacımız sanattan eğitime, müzikten bilgisayar ve İnternet'e, finanstan moda, biyolojiden mitolojiye, astronomiden spora dek çok çeşitli alanlarda benzeri olmayan tematik sözlükleri Türk okur ve araştırmacıların hizmetine sunabilmek. ✓

8 binden fazla Türkçe ve İngilizce terimin yer aldığı kaynak eğitimciler, akademisyenler ve eğitim fakültesi öğrencilerinin yanı sıra anne babalara da ışık tutuyor.

Uzman eğitimcilerin yanı sıra eğitimle ilgili herkesin başvurabileceği kapsamlı bir terim bankası olarak hazırlanan sözlükte 8 binden fazla İngilizce ve Türkçe terim yer alıyor. Eğitim kuramları, eğitim yönetimi, eğitim psikolojisi, müfredat tasarımı, eğitim araştırmaları, eğitim stratejileri, eğitimde ölçme ve değerlendirme, eğitim kurumları, istatistik ve Uluslararası Bakalorya (IB) ile ilgili terimleri bu çift dilli güncel kaynakta bulabilirsiniz. Ayrıca değişen dünyaya paralel gelişen eğitim alanına özgü bazı önemli bilgi ve kavramlar, sözlük içine serpiştirilen bilgi kutucuklarında ayrıntılı olarak ele alınıyor.

Çizimleri ve farklı tasarımıyla sözlüğe bakmayı daha da keyifli hale getiren, aynı zamanda Redhouse Tematik Sözlükler Dizisi'nin ilk kitabı olan bu kaynak, eğitimciler, akademisyenler ve eğitim fakültesi öğrencilerinin yanı sıra anne babalara da ışık tutuyor.

DICTIONARY OF EDUCATIONAL TERMS

EĞİTİM TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

DICTIONARY OF ART TERMS AND CONCEPTS

SANAT TERİMLERİ VE KAVRAMLARI SÖZLÜĞÜ

Abakus ile abakulus arasındaki fark nedir? Girişik bezeme, kök boyası, şövale, tonoz sırtı, yerleştirme terimlerinin İngilizce karşılıkları nedir? Fleur-de-lis olarak da bilinen çiçeğe Türkçede ne denir?

Redhouse Sanat Terimleri ve Kavramları Sözlüğü/Redhouse Dictionary of Art Terms and Concepts, sanatseverlerin ve sanat eğitimi alan kişilerin başvurabileceği güncel bir terim bankası olarak hazırlandı. Sanat yapıtlarının nitelikleri, sanat akımları, dönemler, üsluplar, teknikler ve malzemelerle ilgili 6 binden fazla İngilizce ve Türkçe terimi; resim, heykel, seramik, mimarlık, dekoratif ve grafik sanatları ele alan bu çift dilli pratik kaynakta kolayca bulabileceksiniz. Ayrıca, pek çok önemli konu ve kavram, sözlük içine serpiştirilen bilgi kutucuklarında ayrıntılı olarak ele alınıyor.

Çizimleri ve farklı tasarımıyla sözlüğe bakmayı daha da keyifli hale getiren Redhouse Sanat Terimleri ve Kavramları Sözlüğü, Redhouse'un sözlükçülük alanındaki 145 yılı aşkın deneyiminin yeni ürünü olan Redhouse Tematik Sözlükler Dizisi'nin ikinci kitabı. Büyük bir titizlikle hazırlanmış olan bu kaynak, tüm sanat tutkunlarının işini kolaylaştırıyor.

Mehmet Yaltır (TAC '67):

TAC bana dünya vizyonu kazandırdı

SEV Mütevelli ve Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Yaltır, Türkiye'nin en büyük çilek üreticilerinden biri. Çileği ihraç ürünleri arasına sokan ve ülkemize yılda 30 milyon dolarlık ihracat girdisi kazandıran Yaltır, bu başarıda TAC'de kazandığı dünya vizyonunun büyük katkısı olduğunu söylüyor. Farkındalık yaratacak fikirleri hayata geçirmeyi ve modernize tarım anlayışını benimseyen Yaltır, "TAC olmasaydı, ben Ceyhan'da herhangi bir çiftçi olacaktım" diyor.

Mehmet Yaltır, toprak soylu bir aileden geliyor.

1860'lı yıllarda dedesinin babası Ali Bey'in Kırım'dan Ceyhan'a gelip tarımla uğraşmaya başlamasıyla Yaltır ailesinin bu coğrafyadaki hikayesi de başlıyor. Toprakla iç içe büyüyor Mehmet Yaltır. Tarsus Amerikan'da ve daha sonra Boğaziçi Üniversitesi'nde (o tarihte Robert Kolej Yüksek Okulu) okurken de toprak işlerinden ayrı düşmüyor. İşleri devraldığında farkındalık yaratacak adımlar atmayı kendine ilke ediniyor, tarımda modernizasyona ağırlık veriyor. Bugün dünyanın en büyük çilek üreticileri arasında ismi anılan Mehmet Yaltır ile TAC kültürünün hayatını nasıl değiştirdiğini, Robert Kolej'in Boğaziçi'ne dönüşmesi sürecindeki aktif öğrenci hareketlerini, tarımı ve çilekle yakaladığı başarıyı konuştuk.

Mehmet Yaltır'ın kişisel hikayesi nasıl başladı?

Dedemin babası Ali Bey, Kırım'dan 1860'lı yıllarda, Kırım Harbi'nden sonra Rus işgalinden kaçarak Ceyhan'a yerleşir ve Ceyhan'ın ilk kurucularındandır. Ben de 1949 yılında Ceyhan'da doğdum. Tarımla uğraşan bir aileyiz. Okul yıllarımdan bu yana işin içindeyim. 1910 yılında Arif Yaltır ve arkadaşları üvanıyla kurulan firmamız şu an Yaltır Tarım Ürünleri Anonim Şirketi olarak devam ediyor.

TAC kültüründe öne çıkan unsurlar ve size kazandırdıkları nelerdir?

TAC'a 1960 yılında yatılı olarak başladığımda 11 yaşındaydım. Çocukluk ve hep birlikte büyüdük, mezun olurken delikanlı olmuştuk. Beraber büyümenin getirdiği bir yakınlık ve kardeşlik duygusu hepimize yerleşti. Benim TAC'da en güzel zamanlarım 'homeroom' sınıflarında geçti. Sabahları derslerden önce burada toplanır, Amerikalı öğretmenlerimiz eşliğinde değişik konularda tartışmalar yapardık. Burada bir konu nasıl tartışılır, nasıl savunulur, söz nasıl alınır gibi istişare ve

müzakere etmenin inceliklerini öğrenirdik. Bugün Türkiye'de çok eksikliği duyulan tartışma kültürünü o yıllarda edinmiştik. Robert's Rules of Order kitabındaki kurallara göre söz alır, fikrimizi ortaya koyardık. Alınması gereken bir karar varsa oylama yapılır ve sonuca göre hareket edilirdi. Türkiye bu sistemi öğrenmiş olsaydı bugün bu kadar sıkıntı içinde olmazdık. Tartışmayı bile beceremeyen bir toplum durumundayız.

'Homeroom' aslında tartışma kültürü kadar demokratik süreçlerin de daha o yaşlarda deneyimlendiği bir alanmış.

Evet, bir anımı burada aktarmak istiyorum: Okulda iki piyes oynamak üzere oylamaya sunuldu. Benim tercih ettiğim piyes seçilmedi. Seçilen piyese göre öğretmenimiz herkese rol paylaştı. Bana da bir rol verince "Ben zıt yönde oy verdim, bu piyeste oynamam" dedim. Bana biraz da kızarak "Zıt yönde oy kullanmış biri olarak bu oyunda rol alman çok daha önemli aslında. Oylama bitti ve bu piyes seçildi, artık itiraz etme şansın yok, sonucu kabullenmeli ve üzerine düşen sorumluluğu almalısın" dedi. İlk demokrasi dersimi o zaman aldım. Öte yandan tartışma kültürünün önemli bir kazanımı daha vardı; o da özgüveni artırmasıydı. Bir toplulukta fikrini serbestçe söyleyebilmek kayda değer bir kişilik

özelliydi. Bizim dönemimizde TAC'de savunduğunuz fikirde tek başınıza bile kalsanız bu mesele haline gelmezdi. Kimse sizi dışlamaz veya kötü gözle bakmazdı. Bütün bunlar TAC kültüründe ön plandaydı. Rahatlıkla söyleyebilirim ki Tarsus Amerikan'ın bugünkü konumuna gelmemde çok büyük faydası olmuştur. Ben TAC'da öğrendiklerimle Robert Kolej'de Yüksek Okul Öğrenci Birliği Başkanlığı yaptım. O dönemde öğrenci birliklerine başkanlık yapan TAC'lı çok arkadaşım vardı.

Bizim dönemimizde TAC'de savunduğunuz fikirde tek başınıza bile kalsanız bu mesele haline gelmezdi. Kimse sizi dışlamaz veya kötü gözle bakmazdı.

Robert Kolej Yüksek Okulu'nun Boğaziçi Üniversitesi'ne dönüşünde öğrenci birliği başkanlığı yapmışsınız. O zamanki aktivist çalışmalarınızdan da söz eder misiniz?

Ben Robert Kolej Yüksek Okulu'nun son mezunlarındayım. Okulumuzdaki tüm öğrenciler kadar benim de bu süreçte katkım oldu tabii. Bizler için zorlu zamanlardı. Okulu finanse eden ve okulun sahibi Amerikalı vakfın yetkilileri artık kaynak sağlanamayacağını ve okulu kapatmak zorunda olduklarını söylediler. Biz de öğrenciler olarak bu duruma karşı çıktık. Okulun kapatılmaması, bir Türk

Çilek yetiştirmenin püf noktası

Çilek çok narin olduğu için kolaylıkla küfleneyen, ezilebilen ve küflendiğinde çok çabuk mantarlanabilen bir ürün. Biz her yıl çileğimizi baştan ekeriz. Bahçenize ektiğinizde 10 yıl aynı bitkiden meyve alabilirsiniz ama her yıl baştan ekmemizin sebebi kalite ve verimi muhafaza etmek. Aynı araziye ekecekseniz toprağı mutlaka ilaçlamanız ve uygun araziyi seçmeniz lazım. Bahar meyvesi olan çilek daha kumsal ve geçirgen bir toprak ister. Çok sıcak ve çok soğuşu sevmes. Onun için üretimin büyük kısmını Silifke’de gerçekleştiriyoruz. Hangi çeşit çileği üreteceğiniz de çok önemli. Uzak pazara ihracat hedefliyorsanız dayanıklı çeşitler üretmeniz lazım. Yakın pazara üretim yapacaksanız daha az dayanıklı ama daha tatlı çeşitler üretebilirsiniz.

Çilekte birçok çeşit var; bu çeşitler melezleme yoluyla elde ediliyor. Biz melezleme yaparken genetiği değıştirmiyoruz. İki ayrı çeşidin kaynaşmasıyla sağlıklı yeni çilek çeşitleri üretiyoruz. Mesela bizim Osmanlı Çileği dediğimiz bir çeşidimiz var. Hem çok güzel kokulu hem de çok ufak çileklerdir. Bunlar çok uzak yola gidemez. Ticareti de yapılamıyor dolayısıyla. Biz de Osmanlı çileğini Amerika’dan getirdiğimiz ve uzun yola dayanıklı olanlarla melezledik. İki de çeşit elde ettik. Bunlara Seyhun ve Ceyhun adını verdik. Bu çeşit bizim adımıza tescillendi ama henüz üretime girmedi. Daha iyisini bulabilmek için araştırmalarımız

“Türkiye’de çilek her zaman vardı ama biz farkındalık yarattık. Mucize yaratmadık, işimizi iyi yaptık. Çilekle ilgili ülkemizde büyük bir hamle yapılmasında ön ayak olduğumu söyleyebilirim.”

üniversitesine dönüşerek devam etmesi gerektiğini savunduk. Öğrenci Birliği olarak bu yönde yazılar yazdık, birçok ziyaret yaptık, hükümete ve millîyetçilerine gittik, yürüyüşler yaptık. Türkiye’nin çalkantılı dönemleriydi. İçimizde fikir ayrılıkları olmasına rağmen, biz gayet demokratik bir mücadele vererek okulun Boğaziçi Üniversitesi olarak devam etmesinde önemli rol oynadık. Bugün geriye döntüp baktığımızda bize gurur

veren bir tabloyla karşı karşıya olduğumuzu düşünüyoruz.

Sizinle ilgili araştırma yaparken “TAC’yi batmaktan kurtaran adam” gibi bir tanımlama kulağıımıza geldi. İşin aslını sizden dinleyelim istiyoruz. Benim tek başıma bir kurtarıcı yaptığımı söylemek doğru olmaz. 1960’lı yıllarda ABD’den sağlanan ekonomik imkanlar giderek azalmıştı. Okullarda da maliyeti karşılayacak şekilde ücretler artınlamıyordu. Ortaya çıkan maddi sıkıntı nedeniyle Talas Amerikan Koleji kanuni mecburiyetler gereği millî eğitime devredildi. Bunun üzerine TAC’nin efsanevi Müdürü **Mr. Maynard**’ın gayretleriyle geriye kalan okulları nasıl kurtarabiliriz diye bir araştırmanın içine girildi. Nihayetinde **SEV** kuruldu. İlk

önce Üsküdar, Tarsus ve İzmir’deki okulların mülkiyetini SEV’ce geçirdiler ama kurucu lisanslar yine **American Bord** heyetinde kaldı. Ben de sonraki dönemde TAC Yerel Yönetim Kurulu’nda (Local Executive Committee) ve Okullar Merkez Kurulu’nda (Schools’ Board of Governors) başkanlık yaptım. Daha sonra SEV’de çeşitli görevlerde bulundum. Halen SEV Mütevelli Heyeti üyesi ve Yönetim Kurulu üyesiyim. Tüm bu süreçlerde okullarımızın muhafaza edilmesi ve daha iyi olması için çabalarımız oldu. Biz bayrağı devraldık, bir yandan da genç arkadaşlarımızı SEV’ce kazandırarak bu bayrağı onlara devretmeye çalışıyoruz. Bizim bakışımız daima şöyle oldu: TAC olmasaydı ben Ceyhan’da herhangi bir çiftçi olacaktım. TAC bana dünya vizyonu kazandırdı. O zaman benden sonrakilere de bu vizyona erişmesi

için fırsat tanımalıyım diye düşündüm. Okulumu sahiplendim ve ona bağlılığımı hiçbir zaman kaybetmedim. Biz kazanımlarımızı paylaşıyoruz.

Türk çileğinin marka olma serüveni sizinle başlamış. Bu yola nasıl girdiniz ve şu an hangi aşamadasınız?

Türkiye’de çilek her zaman vardı ama biz farkındalık yarattık. Mucize yaratmadık, işimizi iyi yaptık. Çilekle ilgili ülkemizde büyük bir hamle yapılmasında ön ayak olduğumu söyleyebilirim. 1984 yılında aile işletmelerinden biri olan yağ fabrikasını Unilever’e sattık ve tarım işlerine daha çok yoğunlaştık. Tarımı nasıl daha modernize şekilde yapabiliriz diye araştırma yaptık. Bu amaçla tarımda gelişmiş Amerika, İspanya, Hollanda ve İsrail gibi ülkeleri ziyaret ettim. Geziler sırasında çilek tarımının geniş ölçeklerde yapılabileceğini gördüm. O zamana kadar aile ziraatı olarak bilinen çileğin, Türkiye’de üretilerek geniş çapta ihracatının yapılabileceğini anladım. 30 dekarlık bir alanda 1985 yılında çilek üretimine başladım. Aradan geçen 25 yılda çilek tarımını 2500 dekar alanda yapar hale geldik. O zamanlarda 100-120 ton olan üretim şimdi 12 bin tona çıktı. Çilek artık Türkiye’nin ihraç ettiği ürünler arasında yerini aldı. Her yıl 25 bin ton çilek ihraç ediyor ve buradan 30 milyon dolar gelir elde ediyor. Bu gelirin ülkemize sağlanmasına ön ayak olduğumuz için kıvançlıyız.

Çilek üreticiliğinin dışındaki faaliyetlerinizden de söz eder misiniz?

Fide üretimi de yapıyoruz. İhracat pazarlarında piyasa kazanabilmek için istenilen çeşitleri üretmeniz gerekiyor. Fide üretimi bu noktada çok önemlidir. Bu çeşitler de Türkiye’de bulunmuyor. Yurtdışından getirip burada çoğaltıyoruz. Biz aynı zamanda Tarım Bakanlığı tarafından tanınmış araştırmacı bir kuruluştuk. Bu sebeple bütün çeşitleri getirip, deneyip, bunların iyilerini üretiyoruz ve çiftçilerin de üretmesini

Müteşebbis tarımdan kaçırıldı

Meselenin bir de geçmişe dönük yönü var. Benim okuduğum zamanlarda ailem Ceyhan’da büyük toprakları olan bir aileydi. Ne kardeşlerim ne de amca çocuklarım tarımcı olmak üzere eğitilmedi. Çünkü tarımda bir istikbal görülmedi. "Toprak reformu yapılacak, topraklarınız elinizden alınacak" dendi. Büyüklerimiz de bizi "Aman evladım siz okuyun da ticaret yapın" diye eğitti. Dolayısıyla müteşebbis tarımdan kaçırıldı. Onlar kaçınca ziraat okumak isteyen akıllı insanlar da tarımdan kaçtı. Sonra ziraat fakülteleri çok düşük puanlarla girilebilen bölümler haline geldi. Bir sektörden hem sermaye sahibi hem de müteşebbis kaçarsa arkasından da sektörü yarınlara taşıyacak akıl sahibi insanlar uzaklaşırsa sektörün bu hale düşmesine pek şaşmamak gerekir diye düşünüyorum. Şimdilerde bu manzara biraz daha iyi yönde ivme kazandı. Müteşebbisler ufak ufak da olsa ilgi duymaya başlıyorlar. Büyük bahçeler kurulmaya başlandı ve ihracatımız genişliyor. Ziraat fakültelerinden de umarız daha iyi öğrenciler yetişir ve Tarım sektöründe çalışırlar. O zaman tarım özlenen düzeylere gelir. Bizim Yalex olarak Ziraat Fakülteleri’yle çok yakın işbirliklerimiz var. Her sene stajyer öğrenciler alıp yetiştiririz. Sonrasında devamlı olarak çalışmaya başlayan 10’a yakın mühendisimiz oldu.

sağlıyoruz. Ürünlerimizi Rusya, Ukrayna, Romanya ve eski Doğu Avrupa diye tabir edilen ülkelerle İran, Irak ve Arabistan’ın da içinde bulunduğu 15 ülkeye ihraç ediyoruz.

AB ülkelerine ve dünyaya gıda ihracatı yapmanın koşulları nelerdir?

Avrupa’da EuroGap (GlobalGap) denen bir belge var. Bu belge iyi tarım uygulamalarının bir karnesi niteliği taşıyor.

Ürünün dikildiği araziden tüketiciye varana kadar bütün aşamalarının kayıt altına alınması ve ne yapıldığının bilinmesi esasına dayanıyor. Herhangi bir sorunla karşılaşılması durumunda geriye doğru izlenebilirliğinin sağlanması böylece kolaylıkla gerçekleştiriliyor. Varsa bir sıkıntı nereden kaynaklandığının hemen bulunması sağlanıyor. Bu belgeniz olmadığı zaman Avrupa’da mal satmanız mümkün değil.

Yavaş yavaş Doğu Avrupa ve Rusya da bu duruma geliyor. Türkiye’de de iyi tarım uygulamaları yapılmış ürünleri tüketiciye sunan bazı zincir mağazalar mevcut. Tüketicinin bilmeye hakkı var. Bir ürünün şüphe içerisinde tüketileceğine, ürünün iyi olduğunu kendisinin görmesi en doğru yol. Bizim ürettiğimiz çileklerin ve fidelerin ayrıştığı nokta da bu. İyi tarım uygulamalarını bilinçli olarak ürünlerimizde uyguluyoruz. Attığımız gübre ve ilaç kayıt altındadır. Hasatla ürünleri kalitelerine göre kategorize ediyoruz. Üstünü başka altını başka yapmıyoruz. Farkı yaratan bunlar aslında. Yapılması ve olması gerekeni biz fark olarak ortaya koyuyoruz. Bunlar 25 yılın emekleri, sabır isteyen işler. İnsanlar hemen sonuca ulaşmak istiyor bu da mümkün değil.

Zaman zaman medyaya üzerinde fazla tarımsal ilaç olduğu için ihraç ettiğimiz meyvelerin ülkemize iade edildiği haberlerini okuyoruz. Bu alanda denetim ve kontroller nasıl olmalı?

İnsan hastalandığında ilaç içer ama bir kutu ilacı birden içerseniz ölme riskiniz bile vardır. Dozajını ayarlamamız gerekir. Ziraî ilaçlarda da bu böyledir. Bununla beraber bir de hasattan önce geçmesi gereken bir süre var. Bu dozajlara ve süreye uyduğunuz zaman hiçbir sorun yok. Ama maalesef bunlar göz ardı ediliyor. İyi tarım uygulamalarına geçildiği zaman bunun da önü alınmış olacak. Denetlemeyi üretici kendi yapıyor zaten. Hatayı gördüğünde hemen eyleme geçebiliyor. Bunun sonunda hatayı yapamı sektörten men edebiliyorsunuz. Herkes iyi tarım uygulamalarına geçmeli. Devlet de bu konuda asli görevini yapmalı. Suçluyla suçsuzu ayırt etmeli. Herkesi bir kefeye koyarsanız adaletsizlik olur. Tüketici olarak bizlere de görevler düşüyor. Nasıl ki bir sütü alırken özelliklerine, markasına, son kullanma tarihine vs. bakıyorsanız tarım ürünlerini de alırken bakmalıyız. 50 sene önceye oranla daha iyiyiz. İnsanlar

da artık yavaş yavaş her şeyin daha iyisini istiyor ve iyi olana yöneliyor. Bu biraz gelir seviyesiyle biraz bilgi ve kültürle ilgili bir durum.

Türkiye’nin tarım ülkesiyken bu alanda ithalatçı bir ülke haline gelişini nasıl değerlendiriyorsunuz? “Dünyayı babalarımızdan miras değil, çocuklarımızdan ödünç aldık” bilincini oluşturmak adına önerileriniz var mı?

Tarım ülkesiyiz ama bizdeki tarımın daha modernleşmeye ihtiyacı var. Bu da kolay olmuyor tabi. Minicik arazilerde bilinçli bir tarım yapılmasını beklemek yanlış. Karın doyurma telaşındaki çiftçinin her şeyi bilimsel yapmasını bekleyemeyiz. Tarımsal ürünlerde de salt ithalatçı bir ülke olduğumuzu sanmıyorum. Basının durumu biraz abarttığını düşünüyorum. Bir de insanımızın genelleme yapma huyu var. Ünlü spor yorumcularından biri çilekte hormon olduğu iddiasını ortaya attı ama çilekte hiçbir hormon kullanılmaz. Çilek tamamen çeşitlilik üzerine boyutlanır. Kimisi daha iridir, kimisi ufaktır. Her iri meyve hormonlu demek değildir. Tarımda Türkiye’nin en büyük meselesi bana göre toprak bölünmesidir. Bir işletmenin usulüne uygun yönetilmesi için belli bir büyüklüğünün olması lazım. Küçük işletmelerden doğru yönetimler beklemek sağlıklı olur. Esasında iyi tarım uygulamaları yapmak demek, çevreyi korumak ve sizden sonra ki nesillere sağlıklı bir doğa devretmek demektir.

Ceyhan’da soyadınızı taşıyan bir ilköğretim okulu var. Eğitimin sizin hayatınızdaki yeri oldukça önemli galiba...

Ailece eğitimin yaygınlaştırılması konusunda hassas davranıyoruz. Bunun da kaynağı dedelerimizin Kırım’dan kaçarak Ceyhan’a geldiği yıllara dayanıyor. Atalarımız Ceyhan’a göç ettiklerinde hiçbir şeyleri kalmamış. Kendilerine ait ne varsa Kırım’da el konulmuş. Dolayısıyla rahmetli büyüklerimiz hep bize şunu söylardı: “Tüm varlığınıza elinizden alabilirler ama

eğitiminizi kimse elinizden alamaz. Onun için eğitim çok önemlidir.” Bu nedendir ki bu düsturu muhafaza ediyoruz. Bu sebeple Ceyhan’da Yalıt Kardeşler İlköğretim Okulu’nu yaptık. Okula elimizden geldiğince destek olmaya devam ediyoruz. Birgün büyüklerime sormuştum. Neden cami değilde okul yapıyoruz? Aldığım cevap şuydu. İbadet her yerde yapılabilir ama eğitim için öğretmen ve okul şarttır.

Çocuklarınız da TAC mezunu. Sizinle birlikte mi çalışıyorlar?

Çocuklarımın birisi (Ahmet) 98’de TAC’dan mezun olduktan sonra ABD New York’ta Hamilton College’da uluslararası ilişkiler okudu. Rusça öğrendi ve bir süre Rusya’da çalıştı. Beş yıldır birlikte çalışıyoruz. Hatta şu an Rusya’da iş kovalıyor. Diğer oğlum da (Mithat) 99 TAC mezunu. Amerika’da aynı üniversitede okudu ve Kanada Montreal’de McGill Üniversite’sinde Ekonomi masteri yaptı. O da bizimle birlikte çalışıyor. /

Vizörden...

Sağlık ve Eğitim Vakfı'nın Amerikan Okulları arasında düzenlediği "Okulunu Fotoğrafla" yarışmasında dereceye giren öğrenciler belli oldu.

1.

Serra Cenkçiler (ÜAA)

Fotoğraf her hangi bir bina, derslik, bahçe vb. göstermemekle birlikte, izleyici kitap okuyan kızın nerede olduğunu rahat anlıyor. Vuran güneşin tonu, arkada gözüken ahşap detay bunu destekliyor. Fotoğraf anlatımında öğrencilerin iki ayrı yönünü bir araya getirmiş: Okulda konforlu, mutlu, özgür olmaları ve İngilizce eğitim görmeleri. Işık-gölge dengesi fotoğrafı kuvvetli yapan esas unsur ve izleyiciyi öncelikle öğrencinin yüzüne yönlüyor. Bu da öğrencinin duygusunun izleyiciye geçmesini sağlıyor.

3.

Cemil Solak (TAC)

Fotoğraf, okulun en görkemli binasının suda yansmasıyla birlikte, okulun "öğrencisiz" hüznünü de yansıtıyor. Sudaki yansıma, bir yandan binanın görkemini büyütürken, iyi ve köklü bir okul duygusunu güçlendiriyor.

2.

Ece Varer- Aysu Uyqur (ACI)

Okul ve kampüs kavramları içindeki yaşamla bir anlam kazanır, öğrenciler ve öğretmenler buraları birer "yaşam" alanına dönüştürür. Aksi takdirde sadece binalardan ve düzenlenmiş alanlardan söz etmek gerekir. Bu fotoğrafta okuldaki yaşamın vazgeçilmez iki unsuru bir arada fotoğraflanmış: Öğrenciler ve onların yaşam alanı olan açık anfi. Önde oturan 2 kız öğrencinin ters ışıktaki kalmış bacakları ve bunların birbirleriyle olan ilişkisi geri planda anlatılan konunun hem detayını vermiş, hem de genç olmak, kampüste mutlu ve rahat olmak, eğlenmek vb. duyguları ön plana çıkarmış. Geri planla olan kontrast da her iki planın hem bir arada hem de ayrı ayrı algılanmasını kolaylaştırmış.

Prof. Dr. Zeynep İlsen Önsan (ÜAA '64):

Türkiye enerji koridoru oluyor

Boğaziçi Üniversitesi akademisyenlerinden ve ülkemizin önde gelen kimya mühendislerinden Prof. Dr. Zeynep İlsen Önsan (ÜAA '64), önümüzdeki yıllarda Türkiye'nin enerji koridoru haline geleceğinden söz ederek bu alana yönelik kalifiye eleman yetiştirmenin önemine dikkat çekiyor.

Türkiye'nin ilk kadın mühendislik fakültesi dekanı Zeynep İlsen Önsan, Üsküdar Amerikan'dan başlayıp, Boğaziçi Üniversitesi (BU)'daki akademisyenliğe uzanan kariyerini, altı yıl dekan, sekiz yıl bölüm başkanlığı, dört yıl da rektör yardımcılığı yaparak geliştirdiği yönetici vizyonunu anlattı. BÜ'de yeni açılan 'Yakıt

ve Enerji' başlığındaki yüksek lisans programı hakkında bilgi verdi. Hayatımızın kimyaya ne kadar endeksli olduğundan söz etti.

TAO'da sınava girip ÜAA'da yatılı devam eden ilginç bir hikayeniz var. Biraz bundan söz eder misiniz?
Ablamın (İlhan Önsan Dülger ÜAA '63)

ve benim Amerikan Koleji'nde okumamızı annem istemiş. Çevresinden okulun eğitiminin iyi olduğunu duymuş. Okulun sınavına, babam askeri doktor olarak Kayseri'de görevli olduğu için Talas Amerikan Ortaokulu'nda girdim. Bu arada annemin de çok bilgili bir kadın olduğunu, Ankara Hukuk Fakültesi'nin ilk mezunlarından olduğunu belirtmeliyim.

Bizim iyi eğitim almamızı istedi. Babam da akademisyenliğe uzanan kariyer çizgimde belirleyici oldu. Çünkü lisans eğitiminden sonra yüksek lisans hatta doktora yapmam konusunda beni hep yöreklendirdi.

Kimyaya olan ilgi, sevgi nasıl gelişti?

Kimyayı çok bilinçli seçtiğim söylenemez, ancak bu disiplin 70'li yılların ortalarına kadar en yüksek puanla girilen yerlerden biri oldu hep. O zamana göre kimya mühendisliğini tercih etmek, bir kadın için cesur sayılabilecek bir karardı. Çünkü sadece kimya mühendisliği değil, mühendisliklerin tamamı erkek egemendi. BÜ'nün inşaat mühendisliğinde bir-iki, bizim bölümde de dört-beş kız vardı. Bölümde okurken zorlanmadım ama bazı konuları lisede hiç görmemişim, bunları kapatmak için çok çalıştım ve üniversitemin ilk yılında sınıf birincisi oldum. Zaten bunun üzerine -henüz Boğaziçi Üniversitesi adını almamış olan- Robert Kolej'den başarı bursu aldım.

İngiltere'de TÜBİTAK bursuyla doktora yapmışsınız.

Babam, lisansüstü çalışmaya yapmam için Amerika ve İngiltere'deki okulları araştırmamı söylemişti ama bu çok masraflı bir seçenektir. Ben de daha fazla aileme yük olmak istemiyordum. TÜBİTAK, ilk kez o yıl NATO'nun sağladığı bir fonla yurtdışı doktora bursu açmıştı. Mezuniyet töreninden çıkıp Ankara'ya gittim ve sınava girdim, kazandım da. Yüksek lisans yapmış olanlar sınava alınıyordu, bense daha yeni mezun olmuştum. O zamanlar yurtdışında böyle bir uygulama vardı, şimdi Türkiye'de lisans derecesinden doktora programına gidebiliyorsunuz. BÜ'deki Kimya Bölümü'nün kurucusu Prof. Dr. Turgut Noyan gitmem konusunda beni çok teşvik etti. İngiltere'de dünyanın en iyi mühendislik okullarından biri olan Imperial College ve Cambridge'e başvurduğum. Imperial'ın kabul cevabı Cambridge'den önce geldi ve oraya başladım.

Katalizör teknolojisine yoğunlaştık

Son on senedir temiz hidrojen üretimi için katalizör ve proses geliştirme, bunun enerji ve modelleme boyutuyla uğraşıyoruz. Bir anlamda katalizör tasarımı reaksiyon mühendisliği bizimkisi. Türkiye'de katalizör teknolojisi ve onunla ilgili kimyasal reaksiyon mühendisliğinde Boğaziçi Üniversitesi akademisyenleri Avrupa ve dünyanın pek çok ülkesinde tanınıyor. Her birimiz senede dört-sekiz arasında makale çıkarıyor ve bunlar saygın bilimsel dergilerde yayımlanıyor. Bu, Türkiye gibi her şeyin hocaya baktığı bir sistemde zor gerçekten. Çünkü dersin dışında üniversitenin yönetimine katılım ve araştırmalar için fon bulunması da gerekiyor.

Orada ayrımcılığa maruz kaldınız mı?

Imperial College'da kimya mühendisliğinin ne lisans ne de yüksek lisansında kız öğrenci vardı. Doktorada ise benim dışımda Arjantinli bir kadını anımsıyorum, o da mezun olup gitti. Derse girdiğimde hocalar şaşırıyor, hatta beni bölüm sekreterlerinden biri sanıyorlardı. Sonra alıştılar, deneysel konularda fiziksel güçlükler olduğunda yardımcı oldular. Gerçi sonradan öğrendiğime göre sınıftaki bazı erkek öğrenciler önce beni pek istememişler ve hocayı "Neden kız öğrenci getiriyorsunuz, yapamadığı her şeyi bize yaptırmaya kalkacaksınız?" diye eleştirmişler. İlginçtir oradayken kimseden yardım istemedim, ama nasıl yaptıklarını anlamaya çalıştım, sordum da. Bazen tuhaf yanıtlar da aldım.

Mesela arkadaşlarımdan birisi, "nasıl yaptın?" soruma "With difficulty" diye cevap vermiş ve hiç yardımcı olmamıştı. Ben de tam tersine, sonra gelen doktora öğrencilerinin hepsine elinden geldiğince yardımcı olmaya çalıştım. Çünkü bilim bunu gerektirir. Akademik ortamda herkes birbirine bildiğini öğretir. Ben de BÜ'de doktora yapan öğrencilerime "Yüksek lisans yapan öğrencilerin sorunlarını ilk önce siz çözmeye çalışacaksınız. Siz bulamazsanız beraber konuşacağız. Çünkü akademisyen olmanın temeli bu. Akademik kültür bunu gerektirir" derim.

Doktora konunuz katı katalizörlerin geliştirilmesiyle ilgiliymiş. Neden bu konuyu seçtiniz?

Doktora konum hidrokarbonların yanı

petrol ve petrol türevlerinin yararlı malzemelere dönüştürülmesiyle ilgili katı katalizörlerin geliştirilmesi üzerinedir. Bakıldığında kimya sanayinin yüzde 85'i katalizör kullanır ve bunların da yüzde 90'ı parçacık halindeki katı katalizördür. Temiz enerji üretiminde hidrojen gelecekte en çok kullanılacak malzeme olarak gösteriliyor. Bunun ister mevcut fosil yakıtlardan, ister başka sistemlerden isterse doğrudan üretiminde katalizör gerekiyor. İşte 70'lerin başında kimya mühendisliğinin en gözde konusu bu yüzden katı katalizörlerdi. Türkiye'de bu konuyla ilgilenen ODTÜ'deki bir iki arkadaş dışında çok akademisyen yoktu.

BÜ'deki akademisyenlik doktora biter bitmez başlıyor o zaman?

Doktoramı bitirmeye yakın, TÜBİTAK'tan burs aldığım için Hacettepe, ODTÜ ve BÜ'den çalışmam için teklifler geldi. Ben hem okulumu sevdiğim hem de eğitim hayatımın büyük bir kısmı İstanbul'da geçtiği için BÜ'yü tercih ettim. Eylül 1972'de BÜ'de akademik hayata adım attım. Akademisyenlikte öğrenmenin sonu yok. Araştırma yapmak ve araştırmacı yetiştirmek bizim öğretim üyeleri olarak görevimizin önemli bir parçası. Bu da hep kendi konumuzdaki yeni gelişmeleri takip etmemizi zorunlu kılıyor. Örneğin on yıl önce nanoteknoloji diye bir kavram yoktu, şimdi gelişmeleri buna entegre etmemiz gerekiyor.

Ülkemizdeki akademisyenlerin araştırmaları için kaynak bulma konusunda proaktif olması da gerekiyor. Siz de BÜ'de bu konuda epey çalışma yapmışsınız.

70'ler Türkiye'nin ekonomik olarak çok parlak olduğu seneler değildi. Üniversitelere çok sınırlı kaynak aktarıyordu. Biz de olan imkanları kullandık. Bir yandan iyi de oldu. Bunda akademisyenlerin elinde çok büyük fırsatlar varken biz elimizdeki son derece kısıtlı imkanlarla birtakım sonuçlar ortaya

Yakıt ve Enerji Teknolojileri Tezsiz Lisans Üstü Programı

Boğaziçi Üniversitesi'nde Şubat 2010'da on öğrenciyle başlatılan 'Yakıt ve Enerji' programı çalışan mühendislere yönelik içeriğiyle dikkat çekiyor. Mühendislik ve fen bölümlerinden mezunların başvurduğu program İngilizce olduğundan başvuruların Proficiency, TOFEL ya da üniversitenin dil sınavında barajı geçmeleri gerekiyor. Dersler akşamları ve hafta sonları yapılıyor. İkinci öğretim kabul edildiği için ücretli bir program.

koymuştuk. O yayınlarımız da büyük ilgi gördü.

80'li senelerden sonra birtakım projeler için kaynak araştırmalarına başladık. Benim amacım her zaman dışarıda yapılabilen araştırmaların Türkiye'de de yapılabilir hale gelmesini sağlamak oldu. Ülkemizin ve üniversitemin araştırma kapasitesini geliştirmeyi amaçladım. 1985'te Devlet Planlama Teşkilatı, BM Kalkınma Programı'nın altyapı geliştirmeyle ilgili birtakım projeleri destekleyeceğini duyurdu. Başvurdum, 1987'de 340 bin

dolarlık bir kaynak aldık. Böylece BÜ'de hem katalizörler hem de biyokimyasal reaksiyonlarla ilgili deneylerin yapılacağı laboratuvarların temeli atıldı. Bilgisayar donanımı yenilendi. Sonradan DPT ve TÜBİTAK'tan da aldığım ek kaynaklarla BÜ'deki kimya mühendisliği laboratuvarı dünya çapındaki laboratuvarlar seviyesine geldi.

Akademisyenliğinize yöneticiliği de eklemişsiniz. Kariyeriniz boyunca bölüm başkanlığından dekanlık ve rektör yardımcılığına uzanan bir gelişim var.

1980'de doçent, 1988'de profesör oldum. Aynı yıl fakülte dekanlığına seçildim ve 1988-1994 arası iki dönem mühendislik fakültesi dekanlığı yaptım. O zaman BÜ rektörü Prof. Dr. Sabih Tansal'ın söylediğine göre Türkiye'de bir mühendislik fakültesine dekan olan ilk kadın bendim. Benden önceki dekanımız Prof. Dr. Vedat Yerlici sayesinde bölümümüz gayet demokratik bir yapıya ve işleyişe kavuşmuştu. Ben dekan olduktan sonra, daha çok laboratuvar ve teknik altyapıyı geliştirmeyi hedefledim. Bu dönemde tüm mühendislik dalları ABD'deki akreditasyon kuruluşu

tarafından akredite edildi. Altı yılda bir akreditasyonumuz yenileniyor. İlki 1997'de, ikincisi 2003'te yapıldı, üçüncüsünü de 2009'da geçirdik.

Özel sektörü hiç düşünmediniz mi?

Düşünmedim. Ben her zaman kendi kendimin patronu olmayı istedim. Üniversitede sekiz yıl bölüm başkanlığı, altı yıl dekan, dört yıl rektör yardımcılığı olmak üzere 18 yıl yöneticilik yaptım ama yönetirken hiyerarşiye çok inanmadım ve öyle de davranmadım. Hayatımın kimyasını çalışmak, öğretmek ve öğrenmek oluşturuyor. İş odaklı bir insanım.

Kimya mühendisliğinin çalışma alanları nelerdir?

Kimya mühendisi kimya sanayinin tümünde iş bulabilir. Gerçek mezuniyetimin üzerinden 42 yıl geçmiş olmasına rağmen Türkiye'de hâlâ sanayimizin kimya mühendisliğinin ne olduğu konusunda tam bilinçli olduğunu düşünmüyorum. Oysa sanayileşmiş ülkelerin en temel ve önde gelen disiplinlerinden biri kimya mühendisliğidir. Mesela ABD'de de mühendisler arasında en yüksek ücreti kimya mühendisleri alır, çünkü en zor bölümlerden biridir. Kimya mühendisliğindeki öğretim üyeleri de en yüksek ücret alan akademisyen grubudur. Kimya mühendisleri sanayi yani uygulama açısından hep zamanın ileri teknolojisini kullanmak zorundadır. Çok karmaşık sistemler kimya mühendisliğinin konusudur. Bu sistemler matematik, kimya ve fizik hatta başka disiplinlerin temel öğretilerini kapsar. Zorluğu da buradan gelir.

Kimya mühendisliği ne zaman bir disiplin olarak ortaya çıkıyor?

Kimya mühendisliği, belirli bir hammaddeden bir ürüne dönüştürmeyi büyük çaplı gerçekleştirmek üzere 1900'lerin başında ABD'de ortaya çıkıyor. Türkiye'de ise bir disiplin olarak ilk kez 1958 yılında Orta Doğu ve Boğaziçi Üniversitelerinde kuruluyor.

Boğaziçi Üniversitesi'nde bir süre önce 'Yakıt ve Enerji Teknolojileri' adıyla bir yüksek lisans programı başlattınız. Neden böyle bir programa ihtiyaç duydunuz?

Türkiye enerji koridoru olmak üzere. Gerek petrol gerekse doğalgaz boru hatları açısından stratejik bir noktadayız. Önümüzdeki yıllarda enerji çok daha önemli hale gelecek, üstelik ekonomik ve temiz olmasına dikkat edilecek. Sürdürülebilir kaynaklardan gelmesi önem kazanacak. Bu yüzden 'Yakıt ve Enerji Teknolojileri' isimli bir program açtık ve Türkiye'de bir ilki gerçekleştirdik. Çünkü bu tarz bir program yok. Enerji mühendisliğinde lisans programları açıldı ama bizimkisi lisans üstü ve belirli bir alana odaklanmış, üstelik de çalışanlara yönelik bir program. Program belli bir iş deneyimine sahip olana daha fazla katma değer sağlayacaktır. Çünkü iş hayatına giren kişi gerçekte neleri bilmesi gerektiğini daha iyi analiz edebilir.

Bir de uzun yıllardan beri süren bir jüri başkanlığınız var.

Gazeteciler Cemiyeti tarafından verilen Sedat Simavi Ödülleri'nin jürisinin 15 yıldan fazla başkanlığını yapıyorum. Ödüller spor, gazetecilik, radyo-televizyon, fen ve sosyal bilimler gibi farklı alanlarda veriliyor. TÜBİTAK'ın Bilim ve Teşvik Ödülleri kadar saygın bir ödül bu. Kazananlar daha sonra dünya çapında başarı kazanıyor. Jüriye ilk girdiğimde tek kadın ben olduğum için arkadaşlar başkan olmamı istedi. Sonra da bu devam etti. Özellikle kazanan adayı açıkladığım ve ödülünü verdiğim an ben de çok mutlu oluyorum.

SEV'le ilişkileriniz nasıl?

Vaktin daimi mütevellilerindenim. Ancak 1994'e kadar dekanlık yüzünden çok meşgul olduğum için SEV'in çalışmalarına ayıracak çok zamanım olmuyordu. Bu tarihten sonra Eğitim Kurulu'nda görev aldım. Ayrıca okulların Amerikalı müdür adaylarını belirleyen Personel Atama ve

"Boğaziçi Üniversitesi'nde 18 yıl yöneticilik yaptım ama yönetirken hiyerarşiye çok inanmadım ve öyle de davranmadım."

Değerlendirme Komitesi'nde de sorumluluklarım vardı.

Verici bir tarafım da var ve bunu ÜAA'dan aldığımı düşünüyorum. Genelde Amerikan okullarından mezun çocukları sınıf içinde tespit etmek mümkün. Çünkü kendine güvenen ve topluma hizmet etme bilincine sahip bireyler oluyor. Ben bunu büyük oranda ÜAA'da okurken edindiğimizi düşünüyorum. Çünkü hep böyle bir ortam içinde okuduk, hâlâ da öyle. ✓

A Mummy from Konya?

Anatolia College's Forgotten Museum

During the nineteenth and twentieth centuries, the American Board served as one of many channels through which new ideas and institutions were introduced in Anatolia. Most notably, members of the Board helped initiate contemporary Western methods of education and medicine in Turkey. Some of these contributions were part of planned programs, but others were impromptu ventures that stemmed from the interests and pursuits of individuals.

Although organized on corporate lines, the American Board had a decentralized administrative structure that encouraged personal initiative and experimentation. Some noteworthy undertakings by Board personnel in Turkey were the development

of a new Arabic typeface by Eli Smith and Holman Hallock in the 1830s; the establishment of “sailor’s rests” in Izmir and Istanbul by Maria West in 1879–80; and the opening of a kindergarten in Izmir by Cornelia Storrs Bartlett in 1884–5 (probably the first school in Anatolia where the educational theories of kindergarten’s creator, Friedrich Fröbel, were implemented).

Undoubtedly, these endeavors influenced wider Ottoman society, even if indirectly. For example, administrators in the Ottoman educational system certainly observed the kindergartens that sprang up in American Board stations around Anatolia in the three decades after Cornelia Bartlett opened her school at İzmir. In 1912, the Ottoman ministry of public instruction issued a work—apparently the first in Turkish—on Fröbel’s pedagogical theories.

Today, the enterprises launched by American Board personnel are largely forgotten. Most of the undertakings ended during the First World War or shortly after. One little-known venture was the creation of a natural history museum at Anatolia College in Merzifon toward the end of the nineteenth century. This unique institution was perhaps the first museum of its kind established in Turkey, at least in Anatolia’s interior.

Anatolia College traced its roots to a boys’ high school opened in Merzifon by the American Board in 1883. It was reorganized as a college in 1887

Anatolia College natural sciences students on a field expedition, c. 1900.

and incorporated under the laws of Massachusetts in 1894. Charles C. Tracy served as the school's president from its founding until 1913. The son of a Pennsylvania farmer, Tracy had excelled in academics and graduated Phi Beta Kappa from Williams College, Massachusetts in 1864. He devoted his career with the American Board to developing Anatolia College into one of Turkey's premier educational institutions at the turn of the century.

Tracy had a special interest in natural history, and sometime in the 1880s he began to collect interesting specimens from the countryside around Merzifon. Reportedly, one of his favorite collecting spots was near Amasya, in the vicinity of "*Lokman's grave*," which was rich in fossils. His enthusiasm for nature inspired students attending Anatolia College. Expeditions to explore Merzifon's environs, and even beyond, to gather flora, fauna, rocks and other natural items soon became one of the school's most popular extracurricular activities. Moreover, the college offered instruction in the natural sciences (physical geography, zoology, geology, biology, and physiology), and those enrolled in the courses made regular field trips to collect material.

As the number of natural specimens accumulated, a room in one of the college's buildings was allocated for exhibition space. The Anatolia College class of 1891 presented the school's "museum room" with its first ornamental show case, fashioned from walnut and emblazoned with the motto "*We are brothers*." Subsequent graduating classes followed suit, and the display facilities expanded steadily. Simple containers with drawers were also constructed in the college's industrial arts workshop to store items not on exhibit.

Museum material was carefully inventoried and labeled scientifically. The several thousand insect specimens, for instance, were arranged according to a numerical system that indicated genus and species, based on leading contemporary works about entomology. Regrettably, natural conditions, as well as the negligence of students and others, sometimes resulted in loss. The collection's curator noted that about 200 insect samples were destroyed by moths and the "*uncalled for, careless opening [of] the boxes*."

Breaking ground for the Anatolia College museum building in 1910.

Museum items came not only from the collecting forays of President Tracy and students, but also from diverse sources in Turkey and abroad. American Board personnel in Antep, Talas, Van, and other areas contributed specimens. A crocodile from Egypt's Nile, as well as an Ostrich, was sent by an alumnus living in Alexandria. Seashells, fossils, and plants came from Germany—some by donation, others through purchase. Anatolia College's carpentry instructor supplied samples of local types of wood. Even the American Board's hospital in Merzifon provided material, including a specimen of the parasite *Ascaris lumbricoides*, or roundworm, most likely removed from a patient's intestines.

Progress of museum construction in 1911.

The museum in 1912 (the banners read Library-Museum, Students and Friends of Anatolia Help Finish this Building).

Between 1898 and 1900, the museum added a number of large animals to its inventory. Charles Tracy's son, Chester, introduced taxidermy as a feature of the collection, and he preserved many birds and mammals at this time, especially native varieties. One of the most notable specimens was a fully grown brown bear ("Boz ayı") from the mountains along the Black Sea coast. The collection's catalogue noted that this species, *Ursus arctos*, was a good climber, fond of fruits and honey, and docile—making it trainable for dancing.

By the end of the first decade of the 1900s, the botanical, zoological, and geological items at Anatolia College numbered over 7000. They had outgrown their allotted room, and President Tracy began to raise funds to erect a building. By 1910 he had secured enough financing to commence work, and in the same year the foundation was laid for a new structure to house the museum, as well as Anatolia College's library.

Over the next three years, *The Anatolian*, the school's annual report and catalogue documented the building's progress both in words and photographs. Except for the roof, most of the structure was erected by 1912. Lack of funds—about \$2,000—delayed completion until the fall of

the following year. When the Anatolia College Museum-Library finally opened in 1913, *The Orient*, a contemporary English-language newspaper published in Istanbul, described it as "*architecturally, the finest building in the vilayet [province] of Sivas.*" Although its area only measured about 300 square meters, the structure had three stories and was built solidly of stone and iron. Its simple, elegant façade reflected its function as a place of scholarship and science. Offices and faculty rooms occupied the lower floor; the library and reading rooms were located on the second; and the third housed the natural history museum, space for curators, and an amphitheater-style classroom. The administration stated proudly that alumni had paid almost half of the \$15,000 cost of this imposing edifice, which was envisioned as a vital institution of enlightenment for the college community, as well as the public at large.

In a country where, for thousands of square miles, there is not a single public museum, and no private collection of much consequence, the Anatolia Museum is destined to be a great means of instruction, not only for students in the institution, but for the surrounding population, and for visitors from outside. The one room full of cases is now exchanged for the new building, and it is hoped

Anatolia College museum upon completion in 1913.

that . . . [the curator] . . . will have ample space and opportunity to arrange and display the existing treasures, and the large additions expected in the future.

Charles Tracy believed that a college not only had to educate its students, but also render service to the greater community. The museum-library was perhaps the college's most important avenue of outreach to the residents of Merzifon and its environs. Besides students and teachers, the 10,000-volume library was open to "*intelligent readers from the city*," and the museum, which exhibited one of the most extensive collections of native and foreign natural history items in Turkey, was visited almost daily by groups of curious viewers.

The scientific array of specimens, the interest aroused by the classified objects, many of them novel to the spectators, the order of the whole large room and collection, constituted a real public service of the nature of extension work of education. Admission on holidays was often necessarily by ticket to regulate the throngs crowding for admission.

Few must have been disappointed by their visit. The museum contained specimens to appeal to every interest: fossils, shells, rocks, minerals, plants,

insects, fish, birds, and mammals. Some were truly exotic, including a globefish from the tropical waters of the Indian Ocean and a King crab from the Malay Archipelago. Others were oddities that must not have failed to attract attention, such as item 47 in case B—a "*human foot*," reportedly from a mummy. No provenance was given, other than "*a place near Konya*."

Only three years after the Anatolia College natural history museum opened in 1913, it closed its doors to the public. On 10 May 1916, the Ottoman government requisitioned the entire campus for a military hospital. Thousands of soldiers wounded in battles of the First World War were cared for there until 1919, when the college was returned to its owners and the educational program resumed. Yet, new difficulties arose that forced the school's second closure in the spring of 1921. Five years later, in 1926, Anatolia College resumed operations in Thessalonica, where it still functions today.

When the school moved to Greece, it was accompanied by its book collection, which comprises the nucleus of present-day Anatolia College's library. But the final disposition of the museum items is vague. By some accounts, they were transferred to Tarsus American College. Former staff members have reported seeing a scattering of seashells and other natural specimens on the premises. These stray objects appear to be the sole remnants of an almost thirty-year enterprise that emerged from a man's passion for natural history and culminated in the founding of one of Turkey's unique institutions at the turn of the twentieth century.

Of course (for one historian at least), the chief question surrounding Anatolia College's forgotten museum is the fate of the mummy's foot. Its current location is as mysterious as its origins. Presumably, it is somewhere in the Tarsus school.

One can only hope that its former owner won't return to reclaim it. ✓

Sources for this article include *The Anatolian*, Merzovan, 1910-11, 1912-13, 1913-14; *The Orient*, Constantinople (22 October 1913), vol. 4, no. 33; "Rev. Charles Chapin Tracy," *Near East Mission Memorial Volumes*, American Board Library, Istanbul; *Catalogue of the Museum of Anatolia College*, American Board Library, Istanbul; George E. White, *Charles Chapin Tracy*, Boston, 1918; George E. White, *Adventuring with Anatolia College*, Grinnell, Iowa, 1940; Frank Andrews Stone, *Academies for Anatolia*, San Francisco, 2006.

Mystery Pix

Can you identify the subject, location, and approximate date of this photograph from ABH history? Special credit will be given to anyone who can name the individuals in the picture. E-mail your responses to Brian Johnson (bdjohnson62@gmail.com). The answers will be published in the next issue of the magazine.

Doğru cevabı ilk gönderen mezunumuza bir SEV-YAY yayını olan *An American Cook in Turkey* kitabını armağan ediyoruz.

Identifying the Pix

The Mystery Pix photograph from Buluşma's last issue shows the TAC bookmobile at a village in the vicinity of Tarsus (c. 1970), where it distributed reading matter to local children. All the American Board schools sponsored similar projects in which students obtained and catalogued appropriate titles and then distributed them in rural villages. Post 1960, the Turkish Ministries of Education and Village Affairs initiated an official bookmobile service aimed at promoting

enlightenment in Turkey's countryside. By some accounts, the programs at the Board schools served as their model.

While the Mystery Pix two issues ago generated the most number of responses to date, last issue's Pix received no replies. Apparently it did not pique much interest. Since there is no quiz winner, the Buluşma editors—in the spirit of the bookmobile tradition—have decided to donate the book prize to TAC Library.

Tarsus Amerikan'ın gurur kaynağı

Tarsus Amerikan Koleji'nin (TAC) 2010 yılı okul birincisi Emir Aydın, Uluslararası Euclid Matematik Yarışması'nda 16.280 öğrenci arasında 155. oldu.

Matematik ve bilgisayar bilimlerinde dünyaca ünlü, Kanada'nın Waterloo Üniversitesi Matematik Bölümü'nün Matematik ve Bilişim Eğitimi Merkezi (CEMC -Centre of Education in Maths and Computer Science) tarafından düzenlenen Uluslararası Euclid Matematik Yarışması'nda 100 puan üzerinden 82 puan alan Emir Aydın, yüzde 0.95'lik dilime girdi. Bu başarısıyla CEMC tarafından 10 bin dolar bursla ödüllendirilen Emir Aydın, daha önce de Waterloo Üniversitesi'ne başvurusu sonucunda 5 bin dolarlık **President's Scholarship of Distinction** (Rektörden Başarılı Öğrenci Bursu)'na layık görülmüştü. Tarsus SEV'den mezun olduktan sonra

Tarsus Amerikan Koleji'ne devam eden, zekası ve çalışkanlığıyla olduğu kadar kibarlığıyla da okul camiasınca çok sevilen Emir Aydın, 11. sınıfta TAC Mezunlar Derneği'nin **Güner Baykal Ödülü**'nü kazandı. Bu ödül en yüksek onur puanı olan öğrenciye veriliyor. Emir Aydın 2008'de de Romanya'da düzenlenen 6. Uluslararası Bilişim Proje Yarışması "**Infomatrix 2008**"'de Bilgisayar Dersi Dönem Ödevi olarak hazırladığı "**Multi-Lang Content Management System**" ile **Gümüş Madalya** kazandı. Aldığı bursa rağmen, Emir Aydın önümüzdeki yıl eğitimine, daha iyi imkanlar sunduğuna inandığı Kanada'daki **McGill Üniversitesi**'nde Computer Science (Bilişim) alanında devam edecek. ✓

Mehmet Coral'ın İstanbul'u

Zamanın kızı-İstanbul'un Sarı Gülü

Mehmet Coral

Mehmet Coral'ın (TAO-TAC '64) 14. kitabı 'Zamanın Kızı- İstanbul'un Sarı Gülü' Doğan Kitap'tan çıktı. "Binlerce yıldır İstanbul'da yankılanan bir aşk İstanbul'u ne kadar tanıyoruz? Üç milyonyılluk bir çağlar dizinine yayılmış, dünyadaki tüm kentlerin

kraliçesi, gizlerini size hiç açtı mı? Rüzgârlar Sarayı nerede biliyor musunuz? Ya İs Odası... Tanrı'nın, yaradılışın ırrını peygamberine doksan bin temiz kelimeyle anlatışının orada yankılanmakta olduğundan haberdar mısınız? Peki, Karanlık Sarayı'na hiç gittiniz mi? Zamanın Kızı, ölümsüz kentin yüzlerce yılına yayılan, uzak ucu sonsuzluğun eteklerine değen, yaşamdan da büyük bir aşkın romanı" şeklinde tanıtımı yapılan kitap 195 sayfa.

YETİŞTİĞİMİZ OKULLARI YAŞATACAĞIZ

Mezun dernekleri, SEV bünyesindeki okulların yaşatılması ve geleneğin sürdürülebilmesi adına önemli çalışmalar yapıyorlar. İzmir ve Tarsus Amerikan Kolejlere ile Üsküdar Amerikan Lisesi'nin mezun dernekleri başkanlarıyla bir söyleşi gerçekleştirdik. Her üç başkan da aynı ortak mesajı verdi:

"Yetiştikğimiz okulları yaşatacağız".

Soldan sağa: **Ali Cerrahoğlu** (TAC Mezunlar Derneği Başkanı), **Sevin Nalbant Oran** (İzmir Amerikan Koleji'nden Yetişenler Derneği Başkanı), **Tuba Dirik Kepkep** (Üsküdar Amerikan Lisesi'nden Yetişenler Derneği Başkanı)

Amerikan Kolejilerinden mezun olanlar, kendilerini yetiştiren bu kurumlara derin bir şükran duyuyor ve okullarını sonsuza dek yaşatmak istiyorlar. Bu çerçevede kurulan mezun dernekleri, okulların yaşatılmasına ve kuşaklar arasındaki bağın sıcak tutulmasına büyük katkılarda bulunuyor. İstanbul, İzmir ve Tarsus'ta faaliyetle bulunan mezun dernekleri, çok büyük bir sosyal sorumluluk görevini de üstleniyor ve sağladıkları burslarla ihtiyaç sahibi öğrencilerin kaliteli eğitim almalarını sağlıyor. Bundan sonraki süreçte SEV'in de katkı ve desteğiyle dernekler arasındaki güç birliği, daha artacak. Bundan elde edilecek sinerjiyle daha büyük projeler ve atılımlar gerçekleştirilecek. İzmir Amerikan Koleji'nde Yetişenler Derneği Başkanı Sevin Nalbant Oran (ACI '56), TAC Mezunlar Derneği Başkanı Ali Cerrahoğlu (TAC '78) ve Üsküdar Amerikan Lisesi'nden Yetişenler Derneği Başkanı Tuba Dirik Kepkep (ÜAA '76), her üç derneğin de aynı amaca hizmet ettiğinin altını çizdiler ve güç birliğinin önemine değindiler. Yıllardır büyük bir özveriyle okullarını yaşatmaya çalışan derneklerimizin faaliyetlerini daha yakından tanımak için dernek başkanlarıyla buluştuk.

Derneğinizin temel sorumlulukları ve yüklendiği misyon nedir? Ne tür hizmetler veriyorsunuz?

Sevin Nalbant Oran: Temel sorumluluğumuz, mezunlarımızı bir arada tutmak ve onlara gereken durumlarda maddi, manevi destek sağlamaktır. Ayrıca okulumuzda ihtiyacı olan yetenekli ve başarılı öğrencilere burs ve destek sağlıyoruz. Aynı şekilde yaşlı ve hasta mezunlarımıza da ihtiyaç ve sağlık bursu veriyoruz. Mezunlarımızın hem okul hem de birbirleriyle olan bağlarının güçlenerek sürmesine yardımcı oluyoruz. Bu çerçevede her yıl 20 kadar Reunion düzenliyoruz, 5 ve katları senelerin mezunlarını, Blake House'da hazırladığımız brunch, öğle yemeği ya da çaya davet ederek onların yıllardır görmedikleri sınıf arkadaşlarıyla ve okullarıyla buluşmalarını sağlıyoruz. Ayrıca yıl içinde yemek, çay, günlük ve yatılı geziler düzenliyoruz; tiyatro, bale, opera ve konserlere bilet temin ediyoruz. Bu etkinliklerle birlikte, mezun faaliyetlerini ve yeni açılan iş yerlerini de her zaman web sitemizden takip etmek mümkün.

Ali Cerrahoğlu: TAC Mezunlar Derneği yüz yılı aşkın bir ekolü temsil ediyor. Mezunlarımız toplumsal hayatta geldikleri

noktada okullarına çok şey borçlu olduklarına inanıyor ve bunu okullarına hizmet ederek ödemeye çalışıyorlar. Derneğimizin yöneticilerine "*dernek çalışanları*" diyoruz. En temel motivasyonumuz, bizleri yetiştiren okulumuza duyduğumuz bu borçluluk hissidir. Temel hedefimiz okulumuzun sonsuza dek çağdaş eğitim vermeye devam etmesi ve mezunlarımızı hep bir arada ve dayanışma içinde olmasıdır.

Tuba Dirik Kepkep: Öncelikli hedefimiz, Üsküdar Amerikan Lisesi mezunları arasında dayanışma ve yardımlaşmanın sağlanmasıdır. Mezunlarımızın hem dernek hem de kendi aralarındaki iletişimine, www.ualyetder.org adresindeki internet sitemiz, büyük bir katkı sağlıyor. Sık sık gezi, tiyatro, **Brownie Day** ve **Reunion** gibi etkinliklerle bir araya geliyoruz. Ayrıca Öğretmenler Günü, mezuniyet töreni ve her yıl nisan sonunda gerçekleştirilen son sınıfların uğurlanması etkinliğinde, okulumuzla işbirliği yapıyoruz. İktisadi işletmemiz aracılığıyla ÜAA ve Özel Üsküdar SEV İlköğretim Okulu'nun spor kıyafetlerini satıyor ve **Kış Spor Okulu** düzenliyoruz. Yüklendiğimiz bir başka önemli sorumluluksa, ihtiyaç sahibi

Ali Cerrahoğlu
TAC Mezunlar Derneği Başkanı

"Hiyerarşik yapımız dikey değil yataydır. Tüm çalışmalarımızda 'ortak aklı' hakim kılarız. TAC'nin asırlık geleneğinde olduğu gibi dernek yapısında da sevgi ve saygı esastır."

öğrencilerimize burs vermektir. 2006 yılından bu yana ÜAA öğrencilerine toplam 179.925 TL tutarında burs bağışında bulunduk.

İşleyiş ve yapılanmanızdan da söz eder misiniz?

Sevin Nalbant Oran: Yönetim Kurulumuz Genel Kurul tarafından seçilir, 9 asil ve 9 yedek üyeden oluşur. 3 asil ve 3 yedek üyeden oluşan Denetim Kurulu'yla, yine 3 asil ve 3 yedek üyeden oluşan Gençlik Kurulu da aynı Genel Kurul tarafından seçilir. Aynı bir yapısı olmayan Gençlik Kurulunun her türlü etkinliklerinden ve çalışmasından Amerikan Kolejinde Yetişenler Derneği sorumludur. Ne mutlu bize ki, 3 Amerikan

Tarsus Amerikan Kolejinde SEV'in 40. yıl kutlamalarında Ayhan Siciimöğlu (TAC '66; TAC '70) ve Olcayto Ahmet Tuğsuz (TAC '65; TAC '68) birlikte sahne aldılar.

Okulu arasında, Gençlik Kurulu'nun ilk kuran bizim derneğimiz.

Ali Cerrahoğlu: Derneğimiz genel merkeze bağlı İstanbul, Ankara ve Adana şubeleri ve İzmir temsilciliğimizden oluşuyor. İki yılda bir mart ayında önce şubeler ardından da genel merkez genel kurullarımızı yaparak "*dernek çalışanları*"nı seçeriz. Mezunlarımızın tamamı derneğimizin doğal üyesidir ve seçme ve seçilme hakkına sahiptir. TAC Spor Kulübümüz, artı bir tüzel yapı olmakla birlikte TAC Mezunlar Derneği'nin çatısı altında yer alır. Mezunlarımızın genç yaşta dernek

komisyonlarımızda görevler vererek dernek çalışmalarında deneyim kazanmalarını hedefliyoruz. Hiyerarşik yapımız dikey değil yataydır. Tüm çalışmalarımızda "*ortak aklı*" hakim kılarız. TAC'nin asırlık geleneğinde olduğu gibi dernek yapısında da sevgi ve saygı esastır.

Tuba Dirik Kepkep: Derneğimiz, iki yılda bir Genel Kurul'la seçilen ve tamamı gönüllülerden oluşan mezunlarımızın oluşturduğu 7'si asil, 5'i yedek üyeden oluşan Yönetim Kurulu ve 3'ü asil, 3'ü yedek üyeden oluşan Denetleme Kurulu'yla yönetiliyor. Ayrıca ofisimizde sürekli bulunan bir koordinatörümüz var.

Bugüne kadar gerçekleştirdiğiniz önemli projelerden söz eder misiniz?

Sevin Nalbant Oran: Öncelikle 'Reunion'ları vurgulamak istiyorum. Her yıl 20 civarında Reunion organizasyonumuz oluyor. Yılsonunda, mezuniyeti 50 yılı geçmiş mezunlarımızla, derneğimize emeği geçmiş tüm eski ve yeni mezunlarımızı bir yemekte bir araya getiriyoruz. Geleneksel etkinliklerimizin birisi de her yıl düzenlediğimiz **Atatürk Gecesi**. Bu gece çerçevesinde bir orkestra konseri gerçekleştiriyor ve resim sergisi, açıyoruz. Çeşme'de düzenlediğimiz geleneksel **Yaz Buluşması**'yla tüm mezunlarımızla bir araya geliyoruz. Ayrıca **Yatılı Geziler**'i yeniden organize etmeye başladık. **DOBAT** projesi kapsamında Rotaryenlerle işbirliği yapıyor; tekne turu, yemek ve geziler düzenleyerek Doğulu kız öğrencileri denizle tanıştırıyoruz. Gençlik Kurulu'nun katkı ve çalışmalarıyla başlattığımız **Dernek Üye Kartı** projemiz ve eski mezunlardan **Burs Talep Etme** çalışmalarımız, sayabileceğim önemli etkinliklerimiz. Bir de **The Beacon**'ımız var. Mezunlarımızın her yıl dört gözle beklediği Newsletter'ımız bu yıl tümüyle yenilenerek güzel bir dergiye dönüştü.

Ali Cerrahoğlu: En önemli faaliyet alanımız burs kaynağı yaratmak. Okulumuzu çok seviyoruz ve hak eden

Sevin Nalbant Oran
İzmir Amerikan Koleji'nden
Yetişenler Başkanı

İzmir Amerikan Koleji'nde SEV'in
40. yıl kutlamalarının bir anı

"Geçtiğimiz yıl ilk kez SEV'in 40. yıl kutlamaları bünyesinde yapılan Grand Reunion'da bir araya geldik. Herkes birbiriyle tanıştı ve kaynaştı. Bu birliktelikleri sürdürmeli ve yılda en az bir kez üç okulu birleştiren etkinlikler yapmalıyız."

her çocuğun okulumuzda eğitim görebilmesini, maddi yetersizlik nedeniyle başarılı öğrencilerin TAC eğitiminden mahrum kalmamasını hedefliyoruz. **Bir tuğla da sen koy!** projemizle yarattığımız kaynak bir milyon doları aştı. Bu kaynağı sonsuza dek koruyup getirisiyle başarılı ve ekonomik durumu yetersiz öğrencileri SEV ve okulla birlikte seçip okutuyoruz. TAC Mezunlar Derneği olarak her yıl TAC ve SEV İlköğretim Okullarına 120-140 bin TL burs kaynağı aktarıyoruz. **Tuğla Bursu**'yla aldığımız ilk çocuklar şimdi 10. sınıflar ve başarılarıyla gurur duyuyoruz. Her vesileyle küçük veya büyük miktarlarda kaynak yaratıp fona

aktarıyoruz. Bir diğer önemli projemiz **TAC Affinity Card**. TAC mezunları ve dostlarımıza birer **TAC BONUS** kredi kartı veriyoruz ve yaptıkları her harcamanın belli bir oranında banka tarafından bağış yapılıyor. Kart kullanıcısından herhangi bir kesinti yapılmıyor.

Eğer sizlerin de birer TAC BONUS kredi kartınız yoksa hemen edinmelisiniz!

TAC Spor Kulübü tüm öğrencilerimize ve mezunlarımıza, hatra çevremize daha düzenli ve organize şekilde spor yaptırmak amacıyla mezunlar tarafından kuruldu ve 1995 yılından bu yana

çalışmalarına başarıyla devam ediyor. **TAC Gift Center**, üç ayda bir yayınlanan **Bizletter**, her mayıs ayında dünyanın her yerinden mezunların katılımıyla **Homecoming**, her ayın son cuma günleri şube merkezlerindeki **son Cuma** toplantılarımız, balolarımız, yatılı öğrencilere ve öğretmenlerimize yönelik etkinliklerimiz de diğer faaliyetlerimizin bazıları.

Tuba Dirik Kepkep: Son projemiz, hazırladığımız yeni web sitesidir. Mezunlarımız, kendi kullanıcı adları ve şifreleriyle siteye girebilecekler. Ayrıca kendilerine ait bilgilere ulaşım

güncelleyebilecekler. **Duyuru Panosu** aracılığıyla derneğin ve mezunların duyurularına daha hızlı ulaşabilecekler. Tüm mezunlarımızı ilgilendiren konularda da kendi duyurularını yayınlatabilecekler. Web sitemizin mezunlarımıza özel bölümünde etkinliklerimize ait fotoğraf galerileri de var. Mezunlar aidat ödemeleri ve varsa derneğe olan borçlarını da web sitesinden takip edebilecekler. Son olarak, web sitemiz üzerinden mezunlarımız için bir CV bankası oluşturuyoruz. Mezunlarımızın CV hazırlayabilecekleri, iş yerleri adına da eleman ilanlarını bırakabilecekleri **ÜAA Mezunları İş Platformu** adı altındaki bu projemizin çalışmaları devam ediyor.

Üç okulun mezun dernekleri arasında nasıl bir iletişim var? Birbirinizin birikim ve deneyimlerinden yararlanıyor musunuz? Ortak projeler geliştiriyor musunuz?

Sevin Nalbant Oran: Birbirimizle yeterli kadar haberleşemiyor, ortak projeler geliştiremiyoruz. Ancak geçtiğimiz yıl ilk kez SEV'in 40. Yıl Kutlamaları bünyesinde yapılan Grand Reunion'da bir araya geldik. Herkes birbiriyle tanıştı ve kaynaştı. Biz dernek olarak diğer iki şehirde yapılan etkinliklere de katıldık. Bu birliktelikleri sürdürmeli ve yılda en az bir kez üç okulu birleştiren etkinlikler yapmalıyız.

Ali Cerrahoğlu: Üç okulun tamamını kendi okulumuz gibi görüyoruz. Çok fazla gitmesek de, görmesek de bu okulların mezunları arasında yüz yıla dayanan bir gönül birlikteliği hep vardı. Ancak son birkaç yıldır SEV'in öncülüğünü yaptığı **network toplantıları** kurumsal olarak ilişkilerimizi çok olumlu etkiledi. Birbirimizi daha çok tanıdık, başarılarımızı ve henüz üzerinde çalışmakta olduğumuz projelerimizi paylaştık, yardımlaştık. SEV'in 40. yıl kutlamalarının organizasyonu sürecinde bu dayanışma zirve yaptı. Biz TAC olarak bu dayanışmanın sürmesi gerektiğine çok inanıyoruz ve elimizden gelen her şeyi yapmaya hazırız.

Tuba Dirik Kepkep: Diğer mezun dernekleriyle dönem dönem bir araya gelerek; zaman zaman da internet ve telefon aracılığıyla fikir alışverişlerinde bulunuyoruz.

Derneğinizin SEV'le ilişkisi nasıl?

Sevin Nalbant Oran: SEV'i, İzmir Mezunlar Derneği olarak ilk kez Grand Reunion'da tanıdık ve çok sevdik.

Ali Cerrahoğlu: Her iki kurum da mezunlardan oluşuyor. İlişkiler giderek daha iyi oluyor. İşbirliği yaptığımız konular giderek artıyor. Özellikle burs

çalışmalarında okul, SEV ve dernek bir ekip olduk. Geçtiğimiz yaz okulda adeta kamp kurduk; tüm burs görüşmelerini birlikte yaptık ve okulumuza çok başarılı çocuklar kazandırdık. Bu dayanışmanın, birlikte olmanın veliler üzerinde büyük etkisi oluyor. Okulu ziyaret eden veli adayları mezunları ve yetkilileri okulda güçlü bir kadroyla görünce çok etkileniyorlar. SEV ile dernek ilişkisinin kurumsal olarak sıklıkla sürmesi gerekir. Sonuçta her iki kurum da aynı amaç için çalışıyorlar, birbirlerine güç katıyorlar.

Tuba Dirik Kepkep: SEV ile yakın ilişkiler içindeyiz. Birlikte mezun bilgilerini güncelleme çalışmasını yaptık. Vakfın 40. yıl kutlamaları çerçevesinde gerçekleştirilen Grand Reunion'da da hem mezun dernekleriyle, hem de vakıfla yakın çalışmalarımız oldu.

Kayıtlı kaç mezununuz var? Bilgi güncellemelerini nasıl yapıyorsunuz?

Sevin Nalbant Oran: Toplam kayıtlı 5649 mezunumuz var. Bilgi güncellemek isteyen mezunlarımız, telefon ve e-posta yoluyla bizi bilgilendirebilirler. Bunun dışında, dernek olarak biz de yılda bir kez ulaşabildiğimiz mezunlarımızla iletişime geçiyor ve bilgi değişikliklerini kaydediyoruz.

Tuba Dirik Kepkep
Üsküdar Amerikan Lisesi'nden
Yetişenler Derneği Başkanı

"SEV ile yakın ilişkiler içindeyiz. Vakfın 40. yıl kutlamaları çerçevesinde gerçekleştirilen Grand Reunion'da da hem mezun dernekleriyle, hem de vakıfla yakın çalışmalarımız oldu."

Ali Cerrahoğlu: İsim olarak 4500 mezunumuz olmakla birlikte 2600 mezunumuza düzenli bir şekilde ulaşabiliyoruz. Mezunlarımızın kendi kullanıcı şifreleriyle girdikleri internet sitemizde güncellemelerini kendileri yapabiliyorlar. Ayrıca etkinliklerde sürekli bilgi güncellemeleri yapıyoruz.

Tuba Dirik Kepkep: Kayıtlı ulaşılabilir mezun sayımız 4680. Mezun sayımız bu sene 5000'i aştı. Mezunlarımız, iletişim bilgileri değiştiğinde, derneğimizin yetder@uaa.k12.tr adresine bildirmelerini bekliyoruz.

Mezunlar, ne tür taleplerde bulunuyorlar? Mezunların buluşabilecekleri bir lokaliniz var mı?

Sevin Nalbant Oran: Mezunlarımız, etkinliklerimizden oldukça memnundur. Blake House'daki toplantılar ve Reunion'lar çok keyifli geçiyor. Ancak Blake House bizden ne kadar memnun bilemiyorum. Çünkü kapsamlı bir tamirata ihtiyacı var. Yenilediği takdirde çok daha keyifli ve kalabalık toplantılara ev sahipliği yapacağına inanıyorum.

Ali Cerrahoğlu: The Club bizim hayalimiz. Yıllarca mezunları bir arada tutan, şimdiki dernek yöneticilerimizin yetiştiği, iletişimin merkezi olan yerler oldu CLUB'lar. Ancak son dönemde Club'ların yaşatılmasında güçlükler oldu. Çok çaba sarf edilmesine rağmen maalesef şimdi yerimiz yok. Mezunlar ve vakıf bir araya gelir, düşünür, çalışırsa mutlaka ortaya bir eser çıkacaktır. Biz son genel kuruldan sonra bu konuda çalışmak üzere bir Club Komisyonu kurduk bile. Önümüzdeki süreçte bu konuda gelişmeler olabilir.

Tuba Dirik Kepkep: Mezunlarımızın bizden en büyük dilekleri, bir araya gelebilecekleri, sosyal faaliyetlerde bulunabilecekleri bir lokal. Daha önceki lokal girişimlerinin başarılı olmamasını maddi imkanların kısıtlı olmasına bağlıyorum. Kullanışlı bir mekan olmadan,

yeterli alt yapı oluşturulmadan işletmeler zor yürüyor. Bir diğer neden de şimdiye kadar lokaller bir restoranla sınırlanmış. Yüzme havuzu, spor, toplantı ve etkinlik salonları, çocuk oyun alanları, cafe ve restoran olan kapsamlı bir tesisimiz olabilse, Üsküdar ve İstanbul'da yaşayan çok sayıda İzmir ve Tarsus mezununun da burada bir araya gelebilecektir.

Mezun derneklerinin temel gelir kaynağı nedir? Kaynak geliştirme projelerinizden söz eder misiniz?

Sevin Nalbant Oran: Aïdatlar, eski mezunlar tarafından yapılan bağışlar, yıl sonu Mezuniyet Balosu, günlük ve yatılı geziler, forma ve ürettiğimiz hediyelik eşya satışları başlıca gelir kaynaklarımız.

Ali Cerrahoğlu: Gelirlerimiz temel olarak mezunlarımızın yaptıkları bağışlardan oluşuyor. İyi kurgulanmış projelere mezunlarımız her zaman destek vermiştir. İlk hedefimiz 'Tuğla Projesi'ni tamamlamak ve Endowment Fonu'muzu iki milyon dolara çıkartmaktır. Orta ve uzun vadede, dünyanın büyük eğitim kurumlarında olduğu gibi öğrencilerin yarısının burslu okuyabileceği bir büyüklüğe ulaşmayı hedefliyoruz. Ben bu rakamı kabaca 30 milyon dolar olarak düşünüyorum. Bu hedefleri de ulaşamaz bulmuyorum, yeter ki inanalım.

Tuba Dirik Kepkep: Temel gelir

kaynağımız aïdat ve bağışlar. Esas gelir getiren etkinliklerimiz ise İktisadi İşletme üzerinden gerçekleştirdiğimiz faaliyetler. Derneklerin senede bir gelir getiren etkinlik yapmaları söz konusu olduğundan beri Reunion gibi büyük organizasyonlarımızı iktisadi işletme üzerinden gerçekleştiriyoruz.

Sizin mezunlardan talebiniz nedir?

Sevin Nalbant Oran: Okullarına ve derneklerine olan bağlılıklarını göstermeleri, dernek etkinliklerine katılmaları, aïdatlarını düzenli ödemeleri ve burs fonuna katkıda bulunmaları... Derneğimizin mottosu olarak kabul ettiğim şu prensibimi tüm mezunlarımızın asla unutmamalarını diliyorum: "ACI bizi yetiştirdi, biz de onu yaşatacağız."

Ali Cerrahoğlu: Mezunlar, dernek faaliyetlerine katılsınlar. Her ayın ikinci cumartesi günü Tarsus'ta dernek merkezinde tüm mezunlara açık yönetim kurulu toplantımız oluyor. Herkesin yapabileceği bir şeyler, ucundan tutacağı projeler vardır. Bir de aïdatlarını ödesinler! Dernek faaliyetleri onların bu katkılarıyla yürüyebiliyor.

Tuba Dirik Kepkep: En büyük arzum, mezunlarımızın derneklerine sahip çıkmaları, zaman ayırabilenlerin gönüllü olarak çalışmalara katkıda bulunmalarıdır. ✓

GERÇEKLEŞEN BİR ÜTOPYA: 9/12 - TARİHSEV PROJESİ*

İzmir SEV İlköğretim Okulu'nda uygulanmaya başlanan 9/12 TarihSEV Projesi, 9-12 yaş grubundaki ilköğretim öğrencileri için kurgulanmış bir dizi kültür sanat bilgisi ve tarihi atölyelerinden oluşuyor. Projeyi aynı zamanda mimarı da olan Zehra Akdemir Ersoy (ACI '85) anlattı.

Türkiye'de sanat-sever olmak çok yazık ki bir ayrıcalık olarak kabul ediliyor. Çünkü sanat-severlik, arka planında sanattan anlamaya-anlayabilme gibi bir üstünlük durumu ima ediyor. Sanatçı olmak için elbette bir üstünlük gerekli ama sanattan anlamak için olağanüstü bilgi olmaya da gerek yok. Ülkemizin genel eğitim ve yaşam koşullarını düşündüğümüzde, sanat-sever olmak için ya tanrı takdiri, kişisel/dürtüsel bir merakınız ya da özenli ve şanslı bir çocukluk geçirmiş olacaksınız. Üniversite yıllarınızda zorunlu ders olarak almak durumunda kalmamışsanız eğer, kültür ve sanatın bilgi dünyasıyla kesişmiş olmanız çok zor. Eğitim müfredatımız bu alanı neredeyse yok saymış çünkü.

Neden çıktım bu yola?

15 yıldır tasarım eğitiminin içinde olan biri olarak, her geçen yıl sınav odaklı eğitim sisteminin gençler üzerindeki olumsuz etkilerini gözlüyorum. Tasarım

Zehra Akdemir Ersoy (ACI' 85)

ÖDTÜ Mimarlık Bölümü'nden mezun olduktan sonra evlenip İzmir'e yerleşti. 1996'da Dokuz Eylül Mimarlık Fakültesinde 'Mekan Psikolojisi' üzerine doktora çalışmalarıyla birlikte akademik hayata geçti. Halen aynı fakültede Yardımcı Doçent olarak Mimarî Tasarım Stüdyolarında eğitim veriyor ve İç Mimarî Ana Bilim Dalı Başkanı. Kızlarından biri ACI'da diğeri ise İzmir SEV'de okuyor.

İki yıldır, kültür ve sanat bilgisi konularını küçük yaş eğitim müfredatı içine yerleştirmeye yönelik özgün çalışmalar yapıyor. 9/12 Çocuk Sanat adını verdiği bir kültür sanat tarihi program içeriği ve anlatım yöntemi geliştirdi. Hafta sonu atölye etkileri kapsamında başlattığı bu çalışmayı, 2010 yılından itibaren İzmir SEV İlköğretim Okulu'nda uyguluyor.

bölmelerine giren öğrencilerin kültür ve sanat alanındaki birikimlerini ve ilgilerini ölçüyorum. Ne yazık ki her geçen yıl bir önceki yılı arıyor. Gençlerimiz için daha iyisi olabilirdi. Onlar çok daha önceleri düşünme ve yaratma güçlerinin farkına varılabiliyorlardı.

Geç olunca güç oluyor

Sorunun kaynağında tek bir nokta var: Çocukluk dönemi eğitimi. Öyle görünüyor ki insanın dünyaya, yaşama ve sanata olan ilgisinin en aktif olduğu devri ıskalıyoruz. Oysa ilgi de, ilgisizlik de, varlık da yokluk da bu devrede oluşuyor. Belirli bir yaştan sonra nasıl insanın boyunu uzatamazsınız, zira kemikler kapanmıştır, insana yaratıcı enerjisini de sınırla edemiyorsunuz; kapanmış oluyor!

Kendi çocuklarım için

Çocukların büyürken -9-12 yaşlarında- bu doğal gidişat karşısında en azından kendi önlemimi almak ve onlara çok sayıdaki sanat kursunda sunulandan farklı bir paylaşım sağlayabilmek amacıyla araştırmaya başladım. Piyanist olmasınlar ama müziğin dilinden anlasınlar; balerin olmasalar da iyi bir izleyici olsunlar istedim. Hayalimdeki ortamla karşılaşamayan ben, bundan üç yıl önce kendi ütopyamın peşinden gitmeye karar verdim.

Herkes sanat-sevebilir

Ütopyam ya da idealim şuydu: Birileri bu çocuklara tarihi ve sanatı öyle bir anlatsın ki, en başından sevsinler. Öğrendikleri de, ilgileri de kalıcı olsun. Öyle bir program ve düzen olsun ki, tüm dallarında gezinsin, farklı boyutları görsünler, seçme şansları olsun. 7 den 70'e her dala, herkese hitap etsin. Bir kronoloji takip etsin -ki öncelikle işin mantığını kurabilsinler. Bilgiler havada asılı kalmasin. Ve sanatın yaşamdan ayrı olmadığını anlatmak için mutlaka toplumsal ve kültürel bir arka plan yerilsin. Yabancı bir yayından devşirme değil, anadilde yazılmış bir kaynak olsun. Ve daha da önemlisi özel bir yöntemi olsun. Amaç sevdirmekse, uygun bir anlatım yöntemi bulunsun.

9/12 Modeli

Böylece 9/12 Çocuk-Sanat Atölyeleri yazıldı. 9/12 Çocuk-Sanat Atölyeleri farklı temalar, farklı tarih dönemleri ve çeşitli biyografiler içeren, şimdilik ilköğretim çağı çocukları için kurgulanmış bir dizi kültür- sanat bilgisi/tarihi atölyeleri. Özel bir anlatım sistemi ve kendine ait senaryolardan oluşmuş özel bir izlegi var: '9/12 Modeli'. 9/12 Modeli' nin ilkelerini kısaca şöyle özetleyebilirim: 9/12 sanatın tüm dallarına panoramik olarak bakar. Bir kronoloji takip eder. Ele aldığı

her devrin ve kültürün gündelik hayatına, toplum yapısına dair mutlaka geniş bir kültürel arka plan verir. Görselleştirme ve öykülemenin yanı sıra yaş grubunun düzey ve beklentilerine yönelik -özel tasarlanmış egzersiz, oyun ve bulmacalarla yb. etkinliklerle ders-atölye süreci desteklenir. Bu modelde belirli kronoloji takip eden konular deyim yerindeyse senaryolaştırılır. 9/12 çalışmalarıyla ilgili daha detaylı bilgiler www.yediyetmissanat.com sitesinde var.

İzmir SEV ile yollar kesişiyor

Esasen SEV ile yollar kesişmedi, zira SEV ilk günden beri vardı. 9/12 Modeli'ni, kızlarının yakın arkadaşlarıyla SEV'den çok sevdikleri resim öğretmenleri Aslı Kinsizer'in de katılımıyla bir ev-atölye şeklinde başlattık. Evde kek ve süt içmeye davet ederek tavladığımız ilk grupla harika sonuçlar elde ettik. O çocuklar şimdi ACI'dalar. Ben o zamanlar tüm bu süreci belgeledim. Uzunca bir çalışmadan sonra, tüm programım ortaya çıkınca SEV İlköğretim Müdürü Nilhan Çubuk'tan bir randevu aldım.

9/12 için esas dönüm noktası sevgili Nilhan'a bu projeyi paylaştığım zaman yaşandı.

"Tüm öğrencilerimiz faydalanmalı"

Nilhan Çubuk projemi, düşüncelerimi ve çalışmalarımı dinledikten sonra bunun herhangi seçmeli ve keyfi bir etkinlik olamayacak kadar önemli bir çalışma olduğunu söyleyip, hızla ve kararlı biçimde 9/12 programını hemen o dönemin 5. sınıf zorunlu eğitim programına sokuverdi. 9/12 kültür ve sanat tarihi modelinin bir eğitim müfredatı içine yerleştirilmesi,

şimdiki gibi sistemli bir eğitim planı ve seti haline dönüşmesi bu sayededir. Sonrasında İzmir SEV'in Akademik Koordinatörü **Özlem Altay**'la detaylandırdık ve 5. sınıf müfredatına entegre edildi.

9/12 TarihSEV Projesi hayata geçti

9/12 Tarih SEV adından anlaşılacağı gibi İzmir SEV'de yeni nesil 'tarih-severler' ya da 'sanat severler' yetiştirmek gibi hayli büyük ama hoş bir iddiayla başlattığımız ortak bir proje. Haftada iki saat verdiğimiz bu programlarda, 9/12 içerik ve yöntemi kullanılıyor. Ben 'anlatıcı'yım. Öğrencilerimizin her biri 'TarihSEV'! Her birinin, bu kimliklerini hatırlatan birer 'kartvizitleri' ve kısmi ders materyallerini paylaştığımız bir 'blog'umuz var. Ders-atölyelerdeki tartışmalar, görseller, yorumlar ve egzersizler anımsanmak maksatlı burada yayınlanıyor. Her dersin öyküleştirme, oyun, canlandırma vb. üzerine farklı kurguları var. Senaryolar, anlatıcısının yanı sıra bu kurguya katılan ve büyük ilgi gören bir görsel ekibi de (9/12 çizgi karakterler) içeriyor. Onlar kurgu içinde yeri geldikçe konuşuyor ya da konuşturuluyorlar. Bu

senaryo içinde ve bu hayali ekipte, gündelik hayata göndermeler, benzetmeler ve görselleştirmelerle, kültür ve sanat tarihi ve bilimine dair çoğu yetişkin için bile kritik olan kavramları rahatlıkla aktarabiliyorum. Aslında derslerin içeriğinde kullanılan ve öğrenilen terminoloji hiç de hafife alınacak türden değil. Ancak bu kavramların aktarış şeklini öğrencinin bağlantıları kurmasına olanak sağlayacak şekilde tasarlamaya gayret ediyorum. Örneğin Erken Hristiyan Sanatları içinde anlaşılması gereken bir 'ikonografi' kavramını – çocuğun gündelik hayatının ikonlarından (Twilight filmi, Miley Cyrus – Hanna Montana gibi) başlayarak aktarmak ya da derebeylik/feodalizm kavramını resimli bilmece kurarak kendilerine çözdürmek gibi çeşitli araçlara başvuruyorum.

Katılımcı bir model

Katılıma gelince; sanırım herkes benim kadar zevk alıyor. Her şeyden önce öğrencinin ilgisi ve katkısı çok fazla. İnanılmaz yaratıcı davranıyor, şaşırtan sorular soruyorlar. Derse sınıf öğretmenleri de katılıyor. Çok iyi bir model oluşturduklarını düşünüyorum. Hatta

Nilhan Çubuk - İzmir SEV İlköğretim Okulu Müdürü Özgün bir sanat programı

ACI kültürü ve felsefesiyle yetmişmiş bir eğitimci olarak, çok yönlü bireyler yetiştirmenin önemine yörekte inanıyorum. İzmir SEV'de öğrencilerimizin akademik olarak güçlü, sosyal becerilerle donanmış ve iyi bir kültürel altyapıya sahip olmalarını hedefliyoruz, eğitim ve öğretim programımızı bu misyona hizmet edecek şekilde düzenliyoruz.

İşte tam bu noktada, çok özgün bir sanat programı olan 9/12 TarihSEV ile tanışmamız çok daha büyük bir anlam kazandı. Bu özel eğitim programı, öğrencilerimize mevcut eğitim sistemi içinde yer almayan kültür ve sanat tarihi bilgilerini, belli bir sistemli içinde ve temalar altında aktarmak için çok iyi bir olanak sağladı. Projeyi hızla hayata geçirebilmemizdeki önemli bir etken, belki de; TarihSEV programını oluşturan ve sunan sevgili Zehra ile benim iki ACI'lı olarak, eğitime benzer pencerelerden bakan kişiler olmamızdır. Sonuç harika oldu, öğrencilerimiz büyük bir keyif alarak ve eğlenerek sanatın tüm alanlarında tarihsel bir yolculuğa çıktılar.

Dilek Çevre - İzmir SEV İlköğretim Okulu 5. Sınıf Öğretmeni Öğrencilerin derse katılımı yoğun

5 /B Sınıfında "Kültür ve Sanat Tarihi" dersi verileceği söylendiğinde hemen eski günlere, ilse zamanına döndüm. O yıllarda "Sanat Tarihi" dersi beni çok etkilemişti. Belleğime ilk tohumları atmış olan öğretmenimin anlattıkları geldi aklıma; Ayasofya, Kaşıkçı Elması, Mimar Sinan ve eserleri, ressamlar, heykeltıraşlar ve daha neler neler... Öğrencilerim derse ilk andan itibaren ilgilidiler, ders boyunca da çok yoğun bir katılım gösterdiler. Zehra Hanım'ın hazırladığı görsel, işitsel çalışmalar ve ilgi çekici sunumu da dikkatle izlediler. Ben de ara ara katkılarda bulundum ve böylece tam bir çalışma sergiledik. Vaktin nasıl geçtiğini anlamadan, aynı heyecanla sekiz haftayı tamamladık. Bize kazandırdığı bilgilerden, öğrencilerimin birçoğunun dersten etkilenerek konuyla ilgili kitaplar alıp okumalarından dolayı Zehra Hanım'a teşekkür ediyorum.

kimileri kendilerini dersin akışına öyle kaptırıyor ki öğrencilerin yerine geçip, sorular soruyor. Kimin, hangi rolde olduğu unutuluyor, görülmeye değer bir sinerji oluşuyor. Fırsat buldukça Nilhan da derslere katılıyor. Öğrenciler onun katılımından olumlu etkileniyor zira sınavsız sorunsuz konuların önemsendiğini görmek, okul yöneticisinin dersleri onlarla dinlemesi öğrencinin hoşuna gidiyor, farklı bir etki yaratıyor. Ailelerin de bu bakış açısıyla yaklaşmaları gerektiğini düşünüyorum. Çocuğun, mümkün olduğunca ailede, yakın çevrede

arkadaşlarıyla bunları konuşması ve anlatmasını teşvik ediyorum. Böylece farkındalığı daha da gelişecektir.

Yola nasıl devam edeceğiz?

Bugüne kadar yaptığımız çalışmaların sürekliliğini sağlamamız gerekiyor. 5. Sınıfta bir dünyayla tanıştık, yaşandı, bitti olmamalı. Sonuçta bu bir altyapı. SEV'de sanat dersleri çok kuvvetli. Sanat dersleri ve kulüplerle daha koordineli yeni programlar deneyeceğiz. SEV idaresi de 6.-7.-8. sınıflarda, akademik programdan taviz vermeden, bu programı aylık

seminerlerle ilgili yaş gruplarına taşımayı hedefliyor. Bu da benim için büyük mutluluk.

Bana gelince, yeni ütopyam(!) bunu bir eğitim seti haline getirerek yaygınlaştırmak ve hayal bu ya, belki bir gün Milli Eğitimin resmi müfredatına da nüfuz edebilmek! ✓

★ 9/12 Çocuk Sanat ve 7/70 Sanat isimli kültür sanat tarihi programları ve yöntemlerine ilişkin telif hakları Zehra Akdemir Ersoy'a aittir ve her türlü hakkı saklıdır.

İletişim için;

zehrersoy@yedyetmissanat.com

TARİHSEV'enlerin Blogundan bazı notlar:

www.tarihsev5b5c.weebly.com

🌱 Bu ders geçmişini öğrenmemi sağlıyor lupen, bobur, postacı ve bart ile konular daha da eğlenceli oluyor ve şu noturdamin kamburunu bir daha dinlemek isterim. **Lisa Teri**

🌱 Ben Mona Lisa'nın sırrını artık biliyorum gerçekten de çok gizemliymiş, haftaya salı öğleden sonraki ilk dersi ipe çekiyorum. **Aslı Yücebilgin**

🌱 Ben bu dersi en çok eski tarih ile ilgili bir sürü şey öğrendiğimiz için ve süper vakit geçirdiğimiz için seviyorum ve onun (Zehra öğretmeni) gibi ben de artık Leonardo da Vinci ve Michealengelo'yu seviyorum. **Özer Sözen**

🌱 Bu derste geçmişini çok sevdim. Özellikle Romeo ve Juliet'i. **Can Bezgirci**

🌱 Dante'nin öyküsü süper!!! Hele Beatrice'e duyduğu aşk ve ona karşı yazdığı şiirler beni sanki rüyanın içine çekti. O kadar büyük bir aşk ki inanmadım. Büyük aşklara bayılıyorum ve bir sonraki ders öğretmenin neler anlatacağını sabırsızlıkla bekliyorum...!!!!

Ayşegül Kaya

Motosikletle cenup istikametinde...

Mehmet Gür (TAC '69) Türkiye'den başlayıp Ortadoğu'ya yaptığı ilginç motosiklet yolculuğunu kaleme aldı. 4385 kilometrelik güzergah İstanbul'da başlayıp, Konya, Adana, Halep, Şam, Amman, Petra, Akabe, Mabada, Beyrut, Tripoli, Lazkiye'ye kadar uzanıyor. Bu tarih ve macera dolu rotayı keşfe hazır mısınız?

Tarsus'tan 1969 senesinde mezun olduktan sonra üniversite eğitimim için bir çılgınlık yapıp İsviçre'ye gittim. "Çılgınlık" diyorum, zira ODTÜ'nün ve o zamanlar Robert Kolej olan Boğaziçi Üniversitesi'nin giriş sınavlarını kazanmıştım. Bunları teperek, 11 aylık bir Fransızca öğrenme maratonunun ardından Cenevre Üniversitesi'nin yabancılar için açtığı üniversiteye giriş sınavına girdim. Başarılı olunca, kendime Solex marka ikinci el bir motosiklet aldım. Solexler artık yollarda yok; ama akranlarım bilirler, hani şu manivelasını öne itince çalışan 25-30 cc silindir hacimli, bisiklet görünümünde olan motosiklet. Benim motorlu hayatım işte böyle başladı... Tahmin ederim ki, hayatımda bugüne kadar iki ve dört tekerlekli vasıtalarla kat ettiğim mesafeler birbirlerine çok yaklaşıktır.

Kesilen güzergahlar

Talashlar'ın gezi kolu başkanı ve koltuğundan indirilemez Yüce Mod'u Cem Baysal bana "Asur gezisini geliyor musun?" diye sorduğunda şaşırđım. Tesadüf eseri, hem Talashlar hem de motor grubum aşağı yukarı aynı tarihlerde ve büyük bölümü aynı güzergah üzerinde Ortadoğu gezileri plânlanmışlardı. Cem'e, "Maalesef ahabey, bu sefer sizinle gelemeyeceğim, çünkü motor grubumun takip edeceği güzergahın bir bölümünden ben sorumluyum, ama sizi oralarda bulurum..." dedim.

Kilometre sayacı sıfırlandı

İstanbul-Sarıyer'de oturuyorum. 16 Nisan sabahı saat 6:00'da motorumun "trip" kilometre sayacını sıfırladım, geziye İstanbul'dan katılan diğer üç kişiyle Kadıköy'de buluştum. Motorlarımızın gazına yüklendik ve şehri İstanbul arkamızda kaldı. Güzergah: İstanbul - Konya - Adana - Halep - Şam - Amman - Petra - Akabe - Mabada - Beyrut - Tripoli - Lazkiye - Adana - Afyonkarahisar - İstanbul. İnternetteki

yol haritalarına göre, bu güzergahın uzunluğu 4.385 km; yaklaşık yarısı Türkiye'de, diğer yarısı Suriye, Ürdün ve Lübnan topraklarında. Gezi süresi: 15 gün. Plânlanan gecelgeler: Şam ve Beyrut'ta ikişer, diğer şehirlerde birer gecelge.

4.385 km'lik yolda bir scooter

İstanbul-Konya etabında (676 km. ile bir günlük en uzun etap) ilk durak Afyonkarahisar oldu. Burada geziye Ankara, İzmir, Bursa ve Eskişehir'den katılan diğer seyyahlarla buluştuk. 17 erkek ve 3 kadın olmak üzere, karlımcı sayısı 20 oldu. Aramızdaki en ermiş genç 63, en genç genç 28 yaşındaydı. Kafitedeki toplam motor sayısı 15'ti: 10 Harley Davidson (5 adet Road King, 3 adet Electra Glide, 2 adet Sporster), 2 BMW-GSL, 2 Honda-Goldwing (biri benimki) ve gezinin sürpriz motoru 400 cc.'lik 1 Suzuki-Burgman, yani bir scooter...; doğrusu, "Vay canına!, bu scooter gideceğimizin böylesine uzun bir yola dayanabilir mi, lime lime olmaz mı?" diye düşünmekten kendimi alamadım. Diğer arkadaşlarıma, "Haydi hayırlısı!" dedim. Neyse ki, kafitede bir de servis minibüsü vardı. Aramızda bahse güremler bile oldu: Scooter ve/veya sürücüsü gezinin ikinci gününde mi, yoksa üçüncü gününde mi

pes edip servis arabasına bineceklerdi? Scooterin sürücüsü, Mustafa Aksoy isimli bir bey. Bu geziden evvel yaptığı en uzun motosiklet sürüşü İstanbul-Silivri arasında olmuş. Gruptaki diğer herkesi az çok tanıyor olmama rağmen Mustafa Bey ile ilk kez karşılaştım. Gruptaki bir arkadaşımızın arkadaşı; dolayısıyla grup için yepyeni bir sima. Kendisi Richmond Oteller Zinciri'nin sahibi, Altunizade-İstanbul'daki Capitol AVM'nin en büyük ortağı. İşinin büyük bölümünü çocuklarına devretmiş, başta tekne olmak üzere çeşitli vasıtalarla (!) dünyayı dolaşıyor. Lâkin, Mustafa Bey daha İstanbul-Afyon arası sürüşte bile gerilerde kalmaya başladı, hatta bir ara uzun süre gözden kayboldu. İnegöl civarında bir benzin istasyonunda durup bekledik. Tam motoruma atlayıp, aramak için geri dönecektim ki, Mustafa Bey ufukta gözüktü, pür neş'e yanımıza yaklaştı, birilerine telefon ederek, "Biliyor musun? Motosikletle grup sürüşü müthiş bir olaymış, çok hoşuma gitti" dedi.

Grup sürüşünün 'kaideleri'

Mustafa Bey'in "grup sürüşü" dediği olayın kaideleri vardı: Önde 'yol kaptanı', arkada 'kuyruk' tabir edilen sürücüler yer alır. Bu sürücüler uzaktan daha kolay fark edilebilen sarı veya turuncu üstlükler giyerler. Gece sürüşlerinde ise motorlarına

ve üstlerine ilave fosforlu şeritler takılır. Yol kaptanı yolun ön tarafındaki güvenliği sağlamaya çalışır, ortama göre grubun sürüş hızını belirler, nerede mola verileceğini, ne zaman benzin ikmali yapılacağını ayarlar. Kuyruk sürücüsü ise arkadan gelen vasıtaların sürücülerine önde bir motor kafilesinin olduğu sinyalini veren kişidir. Grubun seyrini arkadan izler; gerektiği takdirde yol kaptanının yanına giderek, olumsuzlukları bildirir.

Motorlar üç şeritli otoyollarda genellikle orta şeritte, iki şeritli otoyollarda ve ayırık yollarda ise sağ şeritte yol alırlar. Bu tip yollarda motorlar bir testerenin dişleri biçiminde dizilirler; yani öndeki motor şeridin sağında gidiyorsa, arkadaki sürücü şeridin sol tarafında ve en az 8 metrelik bir mesafe bırakarak sürüş yapar. Çift taraflı ve tek şeritli trafik akışlarında ise motorlar sağ-sollu nizamı bırakıp, arka arkaya tek sıra yol alırlar. Bu durumlarda diğer vasıtaların motorları sollayıp motorların arasına kolayca girebilmelerini sağlamak için iki motor arasındaki mesafe daha da açık tutulur. Motorlar öndeki bir vasıtayı sollamak durumunda iseler, teker teker geçtikten sonra nizami pozisyon tekrar alınır. Mustafa Bey ilk gün yolun her tarafında giderken, kaideler kendisine öğretildikten sonra bunların en düzgün uygulayıcısı oldu.

Honda Goldwing'In özelliği

Tesadüf bu ya! 17 Nisan günü üyesi olduğum SEV Yönetim Kurulu'nun Tarsus'ta toplantısı vardı. Tarsus'a tek başıma gidecek, toplantıdan sonra arkadaşlarımla Adana'da kalacağımız otelde buluşacaktık. Dolayısıyla o sabah Konya'da herkesten önce uyanarak motorumun başına geçtim. Bir anda benim gibi erken uyanan bir Japon turist grubu etrafımı sardı. Honda-Goldwing motosikletim dikkatlerini çekmişti: "Bu bir Japon motosikleti, ama bunlardan Japonya'da yok; siz bunu nereden aldınız?" gibi sorular sormaya başladılar.

"Goldwingler Honda'nın Amerika'daki fabrikalarında üretilir, dünyaya oradan

Talaslılarla buluşma anı

ibrahim edilir; ben de bu motosikleti İstanbul'da aldım" dedim. "Interesting, very interesting!" diye karşılık verdiler. Olayı pek anlayamadıkları belliydi. Honda-Goldwing, motosiklet dünyasının en hacimli ve en büyük aracıdır. Ben, 1,73 metre boyumla bir Goldwing kullanabilmenin sınırında sayılırım.

Motosikletin üzerinde otururken her iki ayakla yere basamayacakları için boyu 1,70 metrenin üzerinde olmayanlar bu motoru kullanamazlar.

Goldwing beyaz ırka kıyasla daha ufak tefek olan Japonlar ve diğer Uzakdoğulular için pek müsait değildir. Belki alınırlar diye, bu hususu Japon dostlarıma tüm açıklığıyla söyleyemedim. Bir Japon hammefendinin, "Me, ride with you?" arzusunu memnuniyetle yerine getirerek, kendisi motorun terkinde, otekin geniş otoparkında alkışlar arasında bir-iki tur attık. Tarsus'taki toplantıya geç kalıyordum; "Sayanora" diyerek ayrıldım.

Yönetim kurulunu kaçırmadım

Toros Dağları'nı aşarak yaptığım 330 km sürüş sonrası TAC yerleşkesinde yapılan toplantıya 20 dakika gecikmeyle ve motor kazaletlerimle katıldım. Daha önce ACT'da

"Suriye'nin Bab El Hawa gümrüğünde beni çok sevindiren bir karşılaşma oldu. Talas kafilesi de oradaydı. Kısa bir süre için olsa da, ayaküstü hasret giderdik."

müdürlük yaptıktan sonra geçen şubatta TAC'ye transfer olan Mr. C. Hanna yönetim kuruluna infibalarını ve TAC'de yapmak istediklerini anlattı. Yönetim kurumumuzun aldığı kararlardan biri de İstanbul-Çekmeköy'de yaklaşık 45 dönümlük arazi üzerine yapılması planlanan 2.500 öğrenci kapasiteli yeni SEV ana-ilköğretim-lise tesisleriyle ilgili çalışmalara son şeklini vermek oldu. Ön çalışmalara göre projenin toplam maliyeti 40 milyon TL civarında olacak. Bu proje, başta ÜAL, ACI, TAC ve TAO mezunları olmak üzere tüm SEV camiası için son derece anlamlı ve önemli bir proje. Hepimizin ortak kuruluşu olan SEV'in eğitim misyonunu daha geniş kitlelere yayacak bir girişim. Hepimizin can-ı gönülden desteklemesi ve gerçekleşmesine katkıda bulunması gereken çok büyük bir olay!

Akabe'de bir park;
karşı sahilde İsrail ve Mısır

Harley Davidson devre dışı

Adana'da motor grubumla tekrar buluştuğumda can sıkıcı bir sürprizle karşılaştım. Alternatörü bozulan bir Harley Davidson devre dışı kalmış, gruptaki BMW'lerden biri ise düşerek sinyal lambasını kırmıştı. Lamba tamir edildi ama Harley'i dönüştürmek üzere Adana'daki otelin otoparkında bırakmak zorunda kaldık. Sürücüsü 15 günlük seyahatin geri kalan bölümünde servis arabasına binmek zorunda kaldı. Talihsizlik işte...

Bazıları Mustafa Bey'i servis arabasında görmek üzerine bahse girmişken, grubun en usta sürücülerinden biri motorundan olmuştuk. Ben, TAC'de toplantıdayken Mustafa Bey ve scooteri ne mi yapmışlar? O gün mucizeler yaratmışlar; Mustafa Bey Konya-Adana etabında diğerlerine toz yutturmuş. Adana'daki otele gelindiğinde sürücülerden biri, "Ufaklık nerede; yine gerilerde mi kaldı?" diyerek etrafına bakınca, bir diğeri, "Yok canım; çoktan gelip, odasına çıktı bile; düşünüyordur!" demiş. Mustafa Bey ve scooteri grubun maskotu oluvermişlerdi...

Talas kafillesiyle buluşma

Hatay'ın Cilvegözü sınır kapısına varmamız öğleden sonra saat 16:00'yı buldu. Hedef Halep'ti. Yol üzerinde

İskenderun'a uğrayarak, Petek Pastanesi'nin herkesin pek beğendiği meşhur su böreğini ve künefesini kılıktan çıkmışçasına yedik.

Suriye'nin Bab El Hawa gümrüğünde beni çok sevindiren bir karşılaşma oldu. Talas kafillesi de oradaydı. Onlar giriş işlemlerini bitirmişlerdi ki, biz gelmiştik. Kısa bir süre için olsa da, ayaküstü hasret giderdik. Birbirimize "iyi yolculuklar" dileyerek ayrıldık.

Motor grubunun Suriye'ye giriş işlemleri epey uzun sürdü; sınırdan Halep'e doğru giderken gece karanlığı basmıştı bile. Bir de şunu belirtiyim: Trafik kurallarına uymayanların oranı bizde yüzde 25 ise, bu oran Suriye'de en az yüzde 50. Sınırdan 20 km kadar uzaklaşmıştık ki, Mustafa Bey sinyal vererek scooterini sağa çekti.

"Ben hayatımda daha önce hiç gece sürüşü yapmadım. Arabalar üstüme çıkacaklar gibi hissediyorum; çok tedirgin oldum. Ben en iyisi servis arabasına geçeyim" dedi. Seyahatimizin üçüncü günündeydik ve aramızda Mustafa Bey'in üçüncü günü için bahse girmiş olanlar vardı...

Kazanmalarına fırsat vermemek gerekirdi. O noktaya kadar 1.300 km yol gelinmiş, üçüncü günün bitmesine, yani Halep'e sadece 60 km kalmıştı. "Hadi Mustafa Bey, ba gayret, bunu da başaracaksın! Tedirginliği yenmenin tek yolu sürüşe

Amman Kalesi içinde Amman'ın tarihçesini anlatan yazıt

Çölde çadır kent

Şam: Ne Şam'ın şekeri, ne Arap'ın yuzu

devam etmektedir" diyerek cesaret, biraz da gaz verdik. Gruptan birkaç arkadaş daha küçük bir grup oluşturarak Mustafa Bey'i ortamıza aldık. Halep'e girerken Mustafa Bey usta bir 'night rider' olmuştu...

Hatay 'geçici sınırlar' içinde

Anlaşılan o ki, Suriyeliler Hatay'ın Türkiye'ye ilhakını hâlâ içlerine sindirememişler. 1939'dan beri son senelere kadar haritalarında Hatay'ı Suriye topraklarında göstermeye devam etmişlerdi. Halep'te aldığım ve Suriye Turizm Bakanlığı tarafından bastırılmış 2007 tarihli bir haritada ise değişik bir sunum yapılmış: Türkiye'nin resmi sınırı Payas'ta (İskenderun'un 20 km kuzeyinde) kesilmiş, geri kalan Hatay vilayeti topraklarımız 'geçici sınırlar' olarak adlandırılan bir sınır çizgisiyle Suriye'den ayrılmış ve bu bölgeye 'Liwa'a Al İskandaroun' (İskenderun Sancağı) denmiş. 'Geçici sınırlarla' çevrili topraklar Türkiye'ye 1939 yılında ilhak olmuş olan Hatay Cumhuriyeti'nin sınırlarına tekabül ediyor. Bu haritayı bazı Suriyeli dostlarımıza gösterdim. Onlar da durumu gülerek geçiştirdiler...

Medeniyatin surları bu topraklarda

Halep'in tarihi M.Ö. 3.000 tarihlerine kadar uzanıyormuş. **Halep Kalesi** şehre son derece hakim bir tepe üzerinde kurulmuş ve zamanımıza kadar iyi bir durumda muhafaza edilmiş. Her millet gibi Suriyeliler de memleketlerinin insanlığa yaptığı hizmetlerle övünüyorlar. Tarımın ve maden işlemeciliğinin surları bu topraklarda çözülmüş, muhtelif dinler ve felsefe bu topraklarda gelişmiş, bilinen ilk alfabe burada yaratılmış. Bunları anlatmak için Suriyeliler bir de deyim üretmişler: Kültürlü her insanın iki milliyeti vardır; kendisinin ve Suriyelilik...!

Omayyad Camii'nin avlusu

Başkent Şam, Halep'in 360 km güneyinde yer alıyor. Beklentimizin tersine, motorlarımızla bu yol üzerinde sakın bir sürüş yaptık. Motorlarımız her

durduğumuz yerde ilgi odağı oluyordu. Suriye'de 200 cc üzeri motosiklet yok; çünkü ithalatı yasakmış. Bir de, Türk dizilerinin Arap ülkelerinde epeyi rağbet gördüğü meğer doğruymuş. Grubumuzun Türkiye'den geldiğini anlayanlar, bizlere dizilerdeki oyuncuların isimleriyle hitap ediyorlardı. En popüler olan isim de Polat Alemdar. Suriye'de gösterilen dizide Polat Alemdar ismi Murat Alemdar olmuş. Bizdeki, "Ne Şam'ın şekeri, ne Arap'ın yüzü" deyimini tam olarak hangi olay kaynaklıdır, bilmiyorum ama, Şam kapalı çarşısındaki dükkanların neredeyse yarısı şekerci.

Tartışmasız, şehirde görülmeye değer en görkemli yapıt 705 senesinde ibadete açılmış olan **Omayyad Camii**. Camiyi ziyaretimiz esnasında, benzeri başka bir yerde az rastlanır bir olaya şahit olduk: Bu muazzam büyüklükteki caminin gerek iç avlusu, gerekse içi İran'dan gelen yüzlerce insanla doluydu. Bu insanlar onlarca kümeler halinde oturmuşlar, kendilerine heyecanla bir şeyler anlatan konuşmacıları dinliyorlar, ağlaşıyorlar ve dövünüyorlardı. Herhalde Hz. Ali ve Kerbela olayından bahsediliyordu. Olayın ilginç yönü, dinleyicilerin bir bölümü konuşmacılara para veriyor; bunun üzerine konuşmacının sesi, heyecanı, dinleyenlerin ise ağlamaları ve dövünmeleri daha da artıyordu... İlginç bir görüntüyü vassalâm.

Modern Ürdün

Ürdün, Suriye'den sonra daha modern görünümüne sahip bir ülke. Ürdün'de 1,5 milyon Filistinli yaşıyor. Filistinliler Arap dünyasının en eğitimli ve çalışkan halkı olarak bilinirler. Bu vasıflarıyla, Ürdün'ün düzgün ve nispeten daha modern görünümüne katkıda bulundukları aşikâr. Amman'da binaların çoğu taş kaplı. Yeni inşa edilen binalar bile taş kaplanıyor; bu da şehre hoş bir görünüm veriyor. Ticari binaların sadece birinci katlarına tabela

asılmasına izin var; bu da büyük bir görünüm kirliliğini önüyor. "Darsa lizin şehirlereyimizin başına" demekten kendimizi alamadık. Ürdün'de gittiğimiz her yerde motosikletlerimize ilgi inanılmaz boyutlardaydı. Çoluk-çocuk, genç-ihtiyar, kadın-erkek, hatta kalabalık aileler bile motosikletlerle fotoğraf çektiirmek için sıraya girdiler. İlginin nedenini daha sınırda öğrenmiştik: Ürdün, varandaşlarına motosiklet kullanmayı yasaklamış; sadece trafik polislerinin ve bir de bizim gibi turistlerin kullanma hakkı varmış. En az yarım düzine motosikletin üstünde fotoğraf çektiren bir Ammanlı, "Gördüğünüz gibi, burada motosiklet kullanmak biz Ürdün halkına yasak; ama kralımız Abdullah'ın bir Harley Davidson motosikleti var!" dedi. Hep beraber gülüştük.

Osmanlı-Arap diyalektiği

Atalarımız Osmanlılar, başkent Amman'da tam 401 sene (1516-1917) hüküm sürmüşler. Halep'i, Şam'ı, Amman'ı ve daha önceleri de Balkan ülkelerini gören biri olarak, insan hemen şunu fark ediyor: Osmanlılar daha çok Avrupa topraklarında eser bırakmışlar; Balkan ülkelerine yarım yapmışlar. Gördüğümüz Ortadoğu

Vadi Rum

ülkelerinde öne çıkan Osmanlı yapıtları pek yok. Sadece bazı şehirlerde Osmanlı valilerinin yaptırdıkları hanlar mevcut.

Bir Ürdünlü bana, “*Türk bakimiyeti dönemi tarih kitaplarında Arap tarihinin kara dönemi olarak yer alır*” dedi. Ben ona, 1. Dünya Savaşı’nda Araplar’ın düşmanla beraber olup, Türkler’i nasıl arkadan vurduklarını hatırlatıp, bunu da Türkler’in unutamadığını söyleyince, “*Bu 400 yıllık bir birikimin sonucu; biz de artık bağımsızlığımızı elde etmek istiyorduk, dünya savaşı bir fırsattı!*” dedi. Konu, üzerinde hemfikir olabileceğimiz bir konu değildi; uzatmadık. Sohbet tekrar seyahat ve motorlar üzerinde yoğunlaştı.

Petra’da pembeye teslimiyet

Güney istikametinde inişimize devam ederek, Amman’dan sonra Petra’ya 230 km’lik bir sürüşten sonra vardık. Bu seyahate çıkış amaçlarımdan biri de Petra’yı görmektir. Doğrusu, Petra görülmeye değer bir yer olduğunu hepimize kanıtladı. Her yer pembe ve pembenin değişik tonlarında; burada başka bir renk görmek insana tuhaf geliyor, tabiatın pembeliği insanın tenine bile yansıyor. Jeolojik oluşumlar bizim Ürgüp-Göreme’deki oluşumlara benziyor. Dar bir vadi içinde 3-4 km’lik bir yürüyüşten sonra Petra’nın

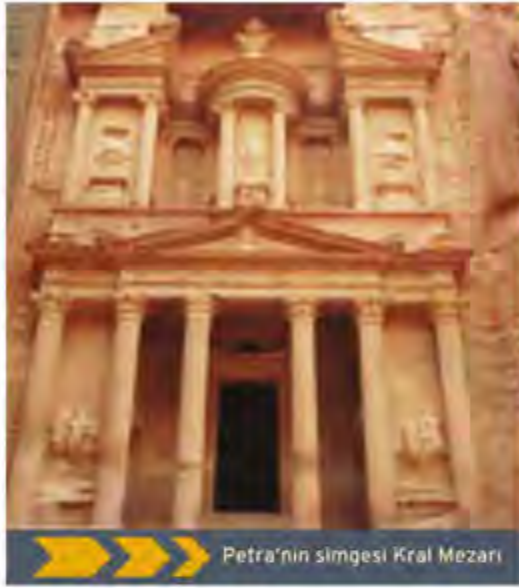
simgesi olan kaya mezar bütün ihtişamıyla karşımıza çıktı. Eser, M.Ö. 312 – MS 106 döneminde bu bölgede yaşamış olan Nabat kavmine ait; krallarının ve kral ailesi fertlerinin gömüldüğü bir anıt mezar olarak yapılmış. Petra’nın yer aldığı bölgeye Vadi Musa deniliyor. Rivayete göre Hz. Musa buradaki bir kayaya bastonuyla vurunca, kayanın içinden su fışkırmış; Hz. Musa ve mahiyeti susuzluktan ölmekten son anda kurtulmuşlar. Günümüzde kubbeli bir bina içinde muhafaza altına alınmış olan bu “*kutsal*” kayayı biz de ziyaret ettik. Her tarafın pembe olmasına karşın, garip olan kutsal kayanın pembe olmamasıydı. Sanki başka bir yerden getirilip, oraya konulmuş intibahı veriyordu... Belki, Hz. Musa’nın su için o kayayı seçmesinin nedeni de, kayanın değişik bir renkte olmasıydı! Her neyse, pek fazla bir yorumda bulunmadan ziyaretimizi tamamladık.

Sürpriz karşılaşma

Petra’da sürprizlerle dolu günün son sürprizi Talas kafilisine tekrar rastlanmam oldu. O akşam yemeği için kendi grubumdan ayrılarak Talaslılar’ın kaldığı orele gittim. Mavra her zamanki gibi çok hoştu. Talaslılar’la ortak güzergahımız Petra’da son buldu. Onlar ertesi gün

“Vadi Rum, Ürdün’ün koruma altına aldığı milli parklarından (milli çöl) biri ve koruma işini bölgede yerleşik bir Bedevi kabilesi üstlenmiş.”

İsrail’e geçecek, oradan da uçakla yurda döneceklerdi. Biz ise Ürdün topraklarında güneye, daha da güneye inerek Akabe’ye, yani Kızıl Deniz’e varmayı hedefliyorduk. 23 Nisan günü cenup istikametindeki son etabımız olan 300 km’lik Petra-Akabe etabını tamamladığımızda çocuklar gibi şendik. Gezimizde gitmeyi hedeflediğimiz en güney nokta Akabe idi. Motosikletimin km sayacı İstanbul’daki evimden 2.405 km uzaklaştığını gösteriyordu. Akabe’nin ilginç bir coğrafi konumu var; burada dört ülkenin toprakları birleşiyor. Kızıl Deniz sahilinde durduğunuz zaman tam karşı sahilde İsrail toprakları, biraz güneyde Mısır’ın Sina Yarımadası görünüyor. Kızıl Deniz’e açılan kısa Ürdün topraklarının güneyinde ise Suudi Arabistan toprakları başlıyor. Bu ilginç konumun fotoğraflarını çektikten ve Akabe halkının şaşkın bakışları altında bir şehir turu yaptıktan sonra geceyi çölde Bedevi çadırlarında geçireceğimiz Vadi Rum’a gittik. Artık şimal, yani kuzey istikametinde sürüş yapıyorduk.

Petra'nın simgesi Kral Mezarı

Beyrut: Cami ve kilise yan yana

Vadi Rum çölü sevenler için bulunmaz güzellikte bir yer. Petra'daki jeolojik oluşumlar, hatta daha da heybetlileri var. Burada da tabiat ve çöl kumu pespembe. Vadi Rum, Ürdün'ün koruma altına aldığı milli parklarından (milli çöl) biri ve koruma işini bölgede yerleşik bir Bedevi kabilesi üstlenmiş. Çölün başlangıç noktasına kadar devam eden asfalt yol birden bitiyor. Önemli bir bölümü çölde geçen Paris-Dakar rallisine motosikletler de katılıyor; lakin bizimkilerin tümü asfalt motoru. Dolayısıyla motosikletlerimizi park ederek, o geceyi geçireceğimiz çadır kente "dört çeker" vasıtalarla gitmemiz gerekti.

Scooter çöle teslim oldu

Motosikletlerimizi çöl kumu üzerinde yavaş yavaş sürerek park sahamıza gidiyorduk ki, o da ne? Mustafa Bey düşüyordu; bir filmin kareleri gibi. Biraz fazla gaz verilmesinden kaynaklanmış olsa gerek, scooterin ön tekerleği kuma saplandı, Mustafa Bey motor üstünde sendeledi, denge sağlamak için ayağını zamanında yere koyamadı ve ikisi birden devrildiler. Mustafa Bey ayağını ancak motor devrilmeye başlayınca yere koyduğu için ayak motorun altında kaldı. Gecikmeli olarak yapılan o son hamleyi yapmasaydı, zaten korumalı olan omuz ve baş kumla

temas edecekti ve muhtemelen hiçbir yaralanma olmayacaktı. Scooteri kaldırdık, ama Mustafa Bey kalkamadı. Ezilen ayağın verdiği acı yüzünden okunuyordu. Soğutucu sprey ve buz tedavisinden sonra bir deve-taksiyle (burada biraz hayal mahsülü var) tekrar Akabe'ye hastaneye yolladık. Çekilen röntgende kırık, çıkık çıkmayınca, hepimizin neşesi tekrar yerine geldi. Mustafa Bey ve scooteri olayı takip eden üç günü servis arabasında geçirdiler. Mustafa Bey sonunda servis arabasına binmişti, ama bahis kazanan olmadı...

Çöldeki altınlar nerede?

Çöl enteresan bir yer. Genişlik, boşluk, sessizlik, yalnızlık, tabiatın pembe rengi; hepsi bir arada. İki saatlik çöl turu bizde unutulmaz hatıralar bıraktı. Çölün ortasında Lawrence of Arabia'nın bir evi var; bir su kaynağına da onun adı verilmiş. Güneşin çöl kumlarının arkasından batışı muhteşimdi. Etraftaki pembe tabloya kızıl renkler karıştı. O akşam çadır-lokantada Bedevi yemekleri yenildi, çadır-salonda canlı Bedevi müziği dinlendi. Çadır kentin kurucusu ve yöneticisi Mohammed Sabah Al-Zalabed çöl aşığı bir kişi ve bu işi 20 sene dir yapıyormuş. Kendisiyle uzun uzun sohbet ettik. Ertesi gün kamptan ayrılırken yanıma geldi, "Brother Mohammed!"

diyerek söze başladı. "Sen Türk Muhammet'sin, ben Ürdünlü Muhammet. Dün akşam anlattığım gibi, bu yöre benden sorulur. Siz Türkler'i burada görmek beni çok sevindirdi. Türkler 1917'de buradan ayrılırken, bu çöl topraklarına altınlarını gömerek gitmişler. Bu gömülerin haritaları olduğu biliniyor. Bu haritaları bulursan, bemen beni ara; misafirim olursun, altınları beraber ararız." Brother Mohammed'e Türkiye'ye döner dönmez bu haritaların peşinde koşmaya başlayacağıma söz verdim...!

Kral Yolu'ndan geçtik

Kuzey istikametindeki sürüşümüz Kral Yolu olarak bilinen yoldan, zaman zaman İsrail sınırına paralel olarak ve Ölü Deniz (Lüt Gölü) kıyası boyunca ilerleyerek devam etti. Ölü Deniz etrafında 'ten tamiri endüstrisi' gelişmiş. Göl suyundan ve çamurundan faydalanarak vücudun her bölgesi için ayrı ayrı kremler ve losyonlar geliştirilmiş. "İşe yarar mı acaba?" diye tereddüt ederek birkaç numune aldık. Aynı gün içinde Ürdün'nen çıkarak tekrar Suriye'ye, oradan da Lübnan topraklarına girdik. Beyrut, Lübnan İç Savaşı'ndan sonra kendini epey toparlamış görünüyor. Konuştuğumuz Lübnanlılar, gerek bir

Halep Kalesi

suikast sonucu öldürülen baba **Hariri**'nin, gerek onun yerine geçen oğul Hariri'nin iyi işler yaptıklarından bahsettiler. Baba Hariri, iktidarı sırasında Beyrut'un yeniden inşası için bir şirket kurarak tahvil ihraç etmiş; bu finansman şekli başarılı olmuştu. Hariri Ailesi, **Türk Telekom** vasıtasıyla Türkiye'de de önemli yatırımlar yapmış durumda.

Adı farklı tanıdık lezzetler

Beyrut'taki eğlence yerleri, lokantalar, barlar hafta içinde bile gece geç saatlere kadar açık ve hınca hınç dolu. Lübnan rakısı olarak bilinen 'arak' (üzüm rakısı) ve onlarca çeşit lezzetli meze Lübnanlılar için gurur kaynağı olmuş. Nargile servisinin kendine has bir seremonisi var. Nargilenin en büyük müşterisi ise hammlar. Kahveyi sade içiyorsanız "*sada*" veya "*murra*", orta şekerli içiyorsanız "*vasat*" diyorsunuz. Çoban salatasına 'Türk salatası' diyorlar. Beyaz peynir eklendiğinde, Türk salatası 'Grek salatası' oluyor.

Lübnan motosikletler açısından zengin bir ülke. Motosikletler için Suriye ve Ürdün'de olduğu gibi yasak veya kısıtlama yok. Burada yasak olan şey ülkeye dizel yakıtlı araba sokulması (dizel yakıt havayı

daha fazla kirletiyormuş). Tüm uğraşlarımıza rağmen, dizel yakıt kullanan servis arabamızı Lübnan'a sokamadık. Neyse ki, bu ülkede herhangi bir arıza halinde motorlarımızı tamir ettirebileceğimiz yerler vardı. Lübnan **HOG'u** (Harley Owners' Group) üyeleri Lübnan'da kaldığımız üç gün boyunca bizlere refakat ettiler, Beyrut'ta bizi şehri çevreleyen dağlara çıkardılar, Biblos'ta tekne turuna, Tripoli'de evlerine yemeğe davet ettiler, grubumuzdaki bir arkadaşımızın 27 Nisan'daki doğum günü için pasta bile aldılar ve Lübnan'dan ayrıldığımız gün Suriye sınırına kadar gelerek bizi uğurladılar. Hiç tanımadığımız insanlardan böylesine yakınlık görmek hepimizi duygulandırdı. Ortak tutkumuz motosikletti... Ağustos sonunda Bodrum ve Marmaris'e geleceklerini söylediler. Bizim de onların gösterdiği misafirperverliğe karşılık vermemiz lazım. Suriye'ye üçüncü kez giriş yapmıştık. Lübnan'a alınmayan servis aracımızla buluştuk. Sahil kenti Lazkiye üzerinden Hatay'ın Yayladağı sınır kapısından Türkiye'ye giriş yaptığımızda takvimler 29 Nisan'ı, kilometre sayacım ise 3.828 km'yi gösteriyordu. Antakya'nın ünlü mozaik müzesi ve **St. Pierre Kilisesi**

Bedevi ve çöl mantarları

ziyaret edildi. 1937-1939 yıllarında bağımsız bir devlet olan Hatay Cumhuriyeti'nin meclis binası önünden geçerken, annemin amcasının (**Dr. Abdurrahman Melek**) bu iki senelik devlette başbakanlık görevinde bulunduğunu ve Hatay'ın Türkiye'ye ilhakı için Atatürk'ün önderliğinde başlattığı ve O'nun vefatından sonra tamamladığı çalışmaları arkadaşlarıma anlattım.

Gezinin kahramanı Mustafa Bey

Adana'dan geçerken, iki hafta önce otel otoparkında bıraktığımız anızalı Harley Davidson'u servis arabasına yükledik. Klasik bir olay yineleni: Adana kebabı yenildi, acılı şalgam suyu içildi. Gezinin ilk günü Afyon'da buluşmuştuk; yine orada ayrıldık. Herkes kendi şehrine doğru gidon kıldı. Mustafa Bey'e gelinece: Scooterini süremediği üç günün acısını çıkarmak için, İstanbul'da oturduğu halde, İzmirli arkadaşlarla önce İzmir'e gitti; oradan İstanbul'a döndü. Gezinin tartışılmaz kahramanları, kendini herkese sevdiren Mustafa Bey ve onun şirin scooteriydi. İstanbul-Sarıyer'deki evime vardığımda motosikletimin 'trip' sayacı 5.018,7 km'yi gösteriyordu... /

Basketbolcular buluştu

Türkiye bu yaz Dünya Basketbol Şampiyonası'na ev sahipliği yapmaya hazırlanırken biz de Tarsus Amerikan Koleji'yle özdeşleşen basketbol ekolünü ve bu ekole katkıda bulunanları gündeme getiriyoruz. Tarsuslu basketbolcular, 30 yıldır her pazar sabahı Robert Kolej'de toplanıp basketbol oynuyorlar. O buluşmalardan birine katıldık ve bakın neler öğrendik!

Basketbol 1890'lı yıllarda Amerika'da ortaya çıktıktan sonra hızla yayılan ve bugün dünyada belki de futboldan sonra en çok taraftara sahip spor dallarından biri. Fiziksel kondisyon, zeka ve takım oyunu anlayışı gerektiren basketbolun Tarsus Amerikan'da başlaması 1900'lerin ortalarına dayanıyor. Basketbol oynamasını bilen Amerikalı öğretmenlerin de desteğiyle bu spor, TAC ruhuna işliyor. Öyle ki Türkiye dereceleri elde ediliyor, TAC mezunları milli takımda oynuyor, önemli kupalar kazanılıyor. İşte bu yazının konusunu da 30 yıldır aralıksız her pazar buluşup basket oynayan, aralarında milli takım forması altında yüzlerce kez mücadele veren TAC mezunu basketbolcu ağabeyler ile bayrağı onlardan devralarak TAC Spor Kulübü İstanbul Şubesi adı altında basketbol ekolünü devam ettiren genç mezunlar oluşturuyor. Elbette bir derginin sınırlı sayfaları içinde bu ekole katkıda bulunan mezunların tamamını anmak imkansız. Biz yazıda yer verdiğimiz isimlerin nezdinde TAC mezunu tüm basketbol tutkunlarını selamlıyoruz.

Pazar sabahı buluşması

TAC mezunu basketbolcuların "Buluşma" için iyi bir konu olacağını ilk dile getiren geçen sayıda röportaj yaptığımız Tamer Şahinbaş'tı. Ardından Salim Erdem de iki kardeşinin (Sacit Erdem TAC '79, Ekrem Erdem (TAC '81)TAC basketbol ekolünden geldiğini söyledi. Üstüne bir de "TAC Spor Kulübü İstanbul Şubesi yeni katımlar bekliyor" haberi gelince artık bu sayı için TAC'li basketbolcular ve basketbol ekolünü anlatmak şart oldu.

1968-2005 arası TAC mezunları 30 yıldır her pazar Robert Koleji'de buluşup, basketbol oynuyor. Bu geleneğin mimarı ve aynı zamanda en sıkı takipçisi de Ali Zallak (TAC '68) "*Biz bırakırsak o dakika biter bu gelenek*" diyor. Grupta milli takım forması giymiş dört isimden biri Necati Güler (TAC '75), basketbol buluşmalarına artık İstanbul'a geldikçe katılabiliyor. Milli takıma kadar yükselen diğer iki isim Cihangir (TAC '72) ve Can (TAC '77) Sonat kardeşler. Son dört-beş yıldır yoğun iş temposundan fırsat bulup Robert

Hırslı basketbolculardık

Ali Zallak (TAC '68)

İncirlik Hava Üssü'nün bir basketbol takımı (Baseteam) vardı. Onların etkisinde çok kaldık, faullü nasıl oynanır onlardan öğrendik. Biz Tarsuslu basketbolcuların bir özelliği vardır; en iyi oyuncuları mutlaka beş faulle oyundan çıkar. Hırslıyızdır da, bu kanımızda var çünkü. Okuldayken NBA'de oynamış Mr. Elkin adında bir psikoloji hocası vardı. Okula girerken basketbolcu özelliğini hiç gündeme getirmemiş. Bir gün dersten çıkmış, basket sahasını geçerken bizden topu istedi ve bir şut attı. Şut çembere değmedi bile ama atış stili son derece profesyoneldi. Konuşunca NBA geçmişini öğrendik. O sırada bizi Mr. Fittz gibbon çalıştırıyordu ama bundan çok mutlu olduğumuz söylenemez. Sonra onun yerine Mr. Elkrım'le idmanlara başladık."

Basketbol oynamak için can atardık

Cihangir Sonat (TAC '72)

Basketbolla 1965'te TAC'ye girdiğim sene tanıştım. Eğlenceliydi, sabahın köründe kalkıp basketbol oynardık. O zamanlar basketbol sahası Stickler Binası'nın önündeydi. Bir de aynı binanın bodrum katında kapalı ama zemini çok kötü bir saha vardı. Topu yere her vurduğumuzda toz kalkardı. Yine de her fırsatta basketbol oynamak için can atardık. 1967'de Talas kapanınca oradaki öğrenciler de bizim okula gelmişti ve aralarında Ali Aşkın (TAC '72), Eser Gökler (TAC '69), Ayhan Sicimoğlu (TAC '70), Ali Zallak gibi isimler de vardı.

Kolej'deki buluşmalara gelemediklerini biraz iç çekerek söyleyen Sonat kardeşlere Bekir Çilsal (TAC '72) da katılıyor. Söyleşiye, 2 metrelik boyuyla TAC İstanbul Basketbol Takımı'nın yeni gözdesi oğlu Anıl'la gelen Hayri Uğur (TAC '79) da milli formayı giyen bir diğer kıdemli TAC mezunu basketbolculardan.

Basketçilerin buluşmasında şu an TAC formasıyla amatör ligde mücadele veren genç kuşak da neredeyse tam kadro aramızda. Takım kaptanı Tuğrul Öz (TAC '95), takımın hedeflerini dile getirirken Evren Yarkin (TAC '98), Barış Sönmez (TAC '98), Ender Uslu (TAC '98) ve Denizhan Çayan (TAC '05) ise bu köklü geleneğin takipçisi olmaktan duydukları sevinci paylaşıyorlar.

Sonat kardeşler ve basketbol

Basketbol severler Cihangir ve Can Sonat isimlerini mutlaka hatırlayacaktır. Ağabey-kardeş birlikte hem Milli Takım'da hem de Çukurova'da forma giymişler. 1982'de Amerika'ya giden A Milli Takımında yer almışlar. Aynı takımda Necati Güler'in de olduğunu anımsatırım. Genç ve A Milli Takımlarında olmak üzere Cihangir 130 kez, Can ise 60 kez milli formayı giymiş. Her ikisinin de basketbolla tanışmaları TAC'deki öğrencilik yıllarına dayanıyor.

Cihangir Sonat, basketbol aşkı yüzünden çok sevdiği okulu TAC'den de erken koptuğunu, ama basketbol kariyerinin bu kararın ardından başladığını bakın nasıl

anlatıyor: *"Ortaokuldan sonra Ankara Fen Lisesi'ne gittim. Aslında fen lisesi sınavlarına girmeye bile niyetim yoktu. O gün neredeyse tüm sınıf bu sınav için Mersin'e inmişti. Sınıfta iki kişi kalmıştık, 'ders olmaz, biz de seyreder, biraz eğleniriz' diye düşünüyorduk. Ama Müdür Mr. Robeson geldi ve tek kişi de olsa ders yapacağını söyledi. Biz de o zaman 'sınava gireriz' dedik ve soluğu Mersin'de aldık. 'Kazanırsam' diye plan bile yapmamıştım çünkü TAC'yi bırakmak gibi bir niyetim yoktu. İki aşamalı sınavı kazandım ama ben hâlâ 'TAC'den ayrılmam' diye düşünüyordum. Taa ki Ali Aşkın (TAC '72)'in Ankara'da ODTÜ'nün yeni açılan basketbol yaz kampına gittiğini duyuncaya kadar. O zaman antrenörü Rüstü Yüce'yi ki tanıyanlar bilir, çok sert bir koçtu. Bir gün ben de Ali Aşkın'la birlikte antrenmana gittim, beni gördü ve bir sonraki idmana çağırdı. Okulumu sordu, gerekirse beni TED'e alırdı diyeceğini söyledi. Ben de 'gerek yok, ben zaten Ankara Fen Lisesi'ni kazandım' dedim. Böylece TAC'deki öğrencilik hayatım son buldu ama Ankara'ya gelmeseydim basketbolcu da olmazdım herhalde. O yıl ODTÜ Yıldız Basketbol Takımıyla Türkiye Şampiyonasında önemli dereceler elde ettik, hatta ertesi yıl da Türkiye Şampiyonu olduk."*

Milli Takıma çıkan ilk TAC'li

Cihangir Sonat, dört yıl ODTÜ Yıldız Basketbol Takımı'nda oynadıktan sonra Galatasaray'a transfer

Bir grubun parçası olmak önemli

Can Sonat (TAC '71)

Basketbol bana sanat gibi geliyor. Müziğin evrensel dili notadır, Macar da olsan Türk de olsan, notalara bakarak müzik yaparsın, bunun için aynı dili konuşman gerekmez. Basketbolda top bir gereçtir ve onun vasıtasıyla iletişim kurarsın. Kurallar her yerde aynı. İnsanın fiziksel kapasitesini zorlayan, muhayyilesini çalıştıran, aynı zamanda takım anlayışı gerektiren bir spor dalıdır. Benim hayat felsefemde bir grubun parçası olmak çok önemlidir. Basketbol, TAC'den sonra bu duyguyu bana yaşatan ikinci önemli aidiyetimdir.

olmuş. Bu arada Hacettepe Kimya Mühendisliği Bölümü'nde okumaya başlamış. Galatasaray'a transfer olunca İstanbul-Ankara arasında mekik dokumaktan dersleri biraz ihmal etmiş. Boğaziçi Üniversitesi'ne geçişi de sağlanamayınca mecburi istikamet Ankara Şekerspor olmuş. *"Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölüm Başkanı Dr. Erkut Yücaoglu (TAC '65) bu bölüme transferim için çok uğraştı ama bir ders yüzünden yatay geçişim olmayınca Ankara'ya döndüm. Antrenör Rüştü Yüce yönetimindeki Şekerspor'da altı, Tofaş'ta üç, ardından Çukurova'da altı yıl basketbol oynadım. Profesyonel olarak kesintisiz 18 yıl basketbolla iç içe oldum."*

Basketbol oyunculuğuna Çukurova'da nokta koyan Cihangir Sonat, iki yıl kadar da Yeşilyurtspor'un antrenörlüğünü üstlendikten sonra jübilesini yaparak iş dünyasına atılmış. Kardeşi Can Sonat'la birlikte biri kimya diğeri kondisyon ekipmanları üzerine iki şirketin sahibi olan Cihangir Sonat, gerek TAC gerekse basketbolla ilişkisini hiç koparmadan sürdürüyor. İki kardeş TAC'deki kapalı basketbol sahasının zeminini, potalarını ve skorboard'unu yaptırmışlar. Onlar için "TAC" denince akan sular duruyor.

Basketbol ilk tutkum

Can Sonat, 2.04'lük boyuyla buluştuğumuz basketbolcuların en uzununu. On dört yaşındaki oğlu Tunahan da şimdiden 1.85'lik boyuyla babasının içinde

görünüyor. Basketbol için "ilk tutkum" tanımını yapan Can Sonat bu spordaki ilk önemli başarısını Lise 2'de, lise ve denge okulları şampiyonluğunu kazanarak elde ediyor. Lise 3'te Yıldız Milli Takım oyuncusu olarak kanlıkları Avrupa Şampiyonası elemelerinde attığı son saniye atışıyla Bulgaristan'ı yendikleri maçı unutamadığını söylüyor. Cihangir Sonat ve Necati Güler'in de yer aldığı bu takım, aynı yıl Avrupa Şampiyonu oluyor zaten.

Can Sonat, 1978-1982 yılları arasında Kuzey Dakota Üniversitesi takımının formasını giymiş, ABD Kolej Basketbol Ligi'nde oynayan ilk Türk basketbolcu aynı zamanda. Elbette ağabeyi Cihangir Sonat onun için iyi bir rol model olmuş. Ama sadece ağabeyi değil; Bekir Çısal, Ali Aşkın, Necati Güler de onun sahada hayranlıkla izlediği, top sürüşlerini, basket atışlarını örnek aldığı diğer isimlerdenmiş. *"Ben hazırlıktayken Orhan Tücel (TAC '73) Lise 1, Bekir Çısal Lise 2, Bülent Dönmez (TAC '71) ve Mustafa Erdemli (TAC '71) Lise 3'teydi. Onların yaptıklarını taklit ederek başladık biz de."*

En uzun çiftçi

Can Sonat, TAC'den mezun olduktan sonra Amerika'ya okumaya gidiyor. Ona bu fırsatı TAC'de bir yıl kimya öğretmenliği yapan Mr. Erwin Glass sunuyor. *"O yıllarda Amerika'ya gitmek çok ciddi maddi kaynak gerektiriyordu. Benim böyle bir gücüm yoktu. Lise 2'deki kimya öğretmenimiz Mr. Glass beni çok sevdi."*

68-79 TAC mezunu basketbolcu ağabeyler

Amerika'ya döndükten sonra yolladığı mektubunda, onlarla birlikte çiftçilik yapmam karşılığında üniversite için gerekli parayı ödeyeceklerini yazıyordu. Amerika hayali işte böyle gerçek oldu. İlk yılın sonunda Glass'lara daha fazla yük olmak istemediğinden geri dönmeye karar verince Mr. Glass bana bir burs buldu. Yatakhane parasını da ağabeyim verecekti. Bu arada üniversitenin ilk yılı da bitmişti. Okul takımıyla aramızda maçlar yapıyorduk. Antrenör benim Türkiye'ye döneceğimi duymuş, 'Burs veririm kalır mısın?' dedi. O ana kadar gitmeyi düşünen ben, kısa bir duraksamadan sonra kalmaya karar verdim. Mr. Erwin'in yanında çiftçilik yapmaya da devam ettim. Herhalde Kuzey Dakota'nın en uzun çiftçisi bendim."

İki kardeş aynı takımda

Can Sonat, üniversite takımında dört yıl oynadıktan sonra 1982'de uzun zamandır onu isteyen Efes Pilsen'le el sıkışarak Türkiye'ye dönüyor. Ancak bir yandan da Amerika'da yüksek lisansa başlıyor, Efes Pilsen'le sözleşme imzalayınca eğitimine bir süre ara veriyor. Bir yıl diye başlayan profesyonel basketbol macerası beklenenden uzun sürüyor: "1986'da Efes Pilsen'den ayrıldım. Babam 'Abinle birlikte bir yıl aynı takımda oyna' diye vasiyet etmişti. Bu nedenle Çukurova'da oynayan ağabeyimin yanına geldim. Çukurova'dayken 1987-1988 sezonunda yarı finalde Fenerbahçe'yi eleyip, finalde Eczacıbaşı'na yenilerek Türkiye ikincisi olduk. Bunun ardından Fenerbahçe'ye transfer oldum. Basketboldan sonra ikinci tutkum Fenerbahçe zaten. 1990-1991 sezonunda Türkiye Şampiyonluğunu Fenerbahçe'de yaşadım ve ertesi yıl da

profesyonel basketbolu bırakarak yarım kalan yüksek lisansımı tamamlamak üzere Amerika'ya döndüm." Can Sonat, 1,5 yıllığına diye gittiği Amerika'da tam 12 yıl kalıyor ve 2007'de Türkiye'ye kesin dönüş yaparak ağabeyi Cihangir Sonat'la birlikte aile şirketlerinden birinin yönetimini üstleniyor.

Hevesli amatörlerdik

Bekir Çilsal (TAC '72) Talas'ın 1967'de kapanmasından sonra Tarsus'a gelen öğrencilerden biri. O da tıpkı Cihangir Sonat gibi ortaokuldayken basketbola tanıyor. Amatör ama oynamak için son derece hevesli olduklarını anlatıyor: "Sınıf takımı için fanilalarımızı okulun arka tarafındaki oto tamircisine götürüp boyatmış ve kendimize forma yaptırmıştık. İlk antrenörümüz Mr. Fitzgiver'di, sonra Donald Hornish'le çalışmalarımıza devam ettik. Basket sahası, asfalt zeminli açık bir sahaydı. Bugün TAC'deki basketbol sahasıyla uzaktan yakından ilgisi yoktu. Düşüp bir yerimizi incittiğimizde hemen soğuk suyun altına tutar, sonra gelir basket oynamaya devam ederdik."

Yatılı okumanın avantajını basketbolda da fazlasıyla hissettiklerini söyleyen Bekir Çilsal "Okulda derslerden sonra zamanı dolduran en büyük eğlence bizim için spordu, sporda da özellikle basketboldu. Önce giden sahayı kapardı, birer ikişer katılanlar oldukça takım halinde ya yarım saha ya da tam saha maçlar yapardık. Yurtdışından gelen basketbol toplarıyla oynardık" diyor. Ayrıca o yılların koşullarında zemin ve ekipman olarak mükemmel olmasa da okulda, bir tenis sahası, bir futbol

Kendi formamızı kendimiz yaptık

Bekir Çilsal (TAC '72)

Sınıf takımı için fanilalarımızı okulun arka tarafındaki oto tamircisine götürüp boyatmış ve kendimize forma yaptırmıştık. İlk antrenörümüz Mr. Fitzgibbon'dı, sonra Donald Hornish'le çalışmalarımıza devam ettik. Basket sahası, asfalt zeminli açık bir sahaydı. Bugün TAC'deki basketbol sahasıyla uzaktan yakından ilgisi yoktu. Düşüp bir yerimizi incittiğimizde hemen soğuk suyun altına tutar, sonra gelir basket oynamaya devam ederdik.

sahası ve biri kapalı diğer ikisi açık üç basketbol sahasının olduğunu aktarıyor.

2. ligden 1. lige

Bekir Çilsal (TAC '72), TAC'de okurken Adanademirspor'un 2. lig mücadelesinde yer alan isimlerden biri aynı zamanda. Okulda sınav dönemlerinde antrenmanlara gidemeyecekleri zaman kulübün antrenörü **Demiray Sayılır**'ın okula gelip takım idmanını burada yaptırıldığını söylüyor. "TAC'den mezun olduğum yıl Adana Üniversitesi İktisat Fakültesi'ne girdim. Aynı yıl Adanademirspor da 1. lige çıktı, ancak o yılın sonunda ben antrenör Demiray Sayılır hem de takımda değişiklikler olunca ben de Ankara'da DSİ'ye anlaştım. Üç yıl oynadıktan sonra Ankara Koleji'ne geçtim. Basketbolu bırakmayı düşündüğüm bir dönemde TAC mezunlarının oynadığı ve 2. ligde mücadele veren basketbol takımını 1. lige çıkartmak üzere o zamanki adı Schweppes olan (Çukurova) takımda yer aldım. Takım 1. lige çıktı, bir yıl daha bu takımda oynadım ve sonra basketbolu bırakarak iş dünyasına yöneldim. İnşaat sektöründe faaliyet gösteren bir şirketim var."

76 Yıldızlar Türkiye Şampiyonu

Söyleşiye katılan basketbolcu ağabeyler arasındaki en genç mezun Hayri Uğur'du (TAC '79). Onun da basketbola başlama hikayesi ne ağabeylerden ne de kendisinden sonra gelecek nesilden pek farklılık göstermiyor. "Orta 2'de derslerim zayıf diye beni takıma almadılar. Ben de hrs yapıp bütün yaz çalıştım ve Orta

3'te basketbol takımına girdim. O yıl Yıldızlar Türkiye Şampiyonu olduk (1976). Lise 2'de iken Genç Milli oldum, sonrasında 38 kez Genç ve A Milli Takım forması giydim. Lise 3'teyken ikinci ligde mücadele veren Schweppes'te oynadık ve okul takımı olarak Schweppes'i birinci lige çıkarttık. Sonra Amerika'ya gittim ve üç yıl NCAA (National Collegiate Athletics Association- Amerikan Kolej Sporları Kurumu)'nda oynadım. Türkiye'ye döndükten sonra da basketbola değişik kulüplerde devam ettim. Kesintisiz 17 yıl basketbol oynadım, 31 yaşında basketbolu bırakarak iş hayatına girdim."

Temeller okulda atıldı

Hayri Uğur, hayatının eksenindeki basketboldan erken yaşta ayrılmış ama bu sevgiyi oğlu Anıl'a aşılayarak misyonunu tamamlamış. Uğur, basketbolun iş hayatında da başarıyı yakalamasında önemli katkıları olduğunu bakın nasıl dile getiriyor: "Basketboldan edindiğim deneyimlerle iş hayatında yol aldım. Basketbol takım oyunu, işte de başarılı olmak için böyle düşünmek gerekiyor. Ayrıca sabırlı olmayı öğretiyor. Basketbolda bir seviyeye gelebilmek için sürekli antrenman yapmalısınız. İş hayatında da adım adım ilerleyebiliyor ve tıpkı basketbolda olduğu gibi bulunduğunuz mevkiyi kaybetmemek için çok çalışmak durumunda kalıyorsunuz."

Lounge'daki üç resim

Buluştuğumuz TAC mezunu basketbolcuların en profesyonellerden biri de milli formayı 147 kez giyen

TAC Spor Kulübü İstanbul Şubesi Basketbol Takımı

Necati Güler'di. Güler, okula ilk girdiğinde lounge'da asılı üç fotoğrafı hiç unutmadığını söylüyor: "O resimlerin birinde Ali Zallak yer alıyordu. Diğer ikisi ise futbolcu Emin Çulhacı (TAC '68) ve Nur Altınörs (TAC '68) idi. Mezun oldukları için onları tanımıyorduk ama başarılarını biliyorduk. Okulda ders aralarında basketbol oynardık. Ağabeylerimiz Sadun Emrealp (TAC '73) ve Bülent Kar (TAC '73) temel hareketleri öğretiyorlardı."

Sol turnikeyi Mr. Hornish öğretti

Necati Güler, basketbola gerçekten tutkuyla bağlanmış olmalı ki okulda basketbol antrenmanlarında onlara koçluk yapması için **Mr. Donald Hornish**'i epey sıkboğaz ettiğini itiraf ediyor: "Lise 3'teki ağabeylerimiz kendi başlarına idman yapmak isteyince onlara koçluk yapan Mr. Donald Hornish serbest kalmıştı. Üç hafta boyunca 'Sir ne zaman basket idmanlarına başlıyorsunuz?' diye sordum, sonunda bana 'tamam' demek zorunda kaldı. Ondan sol turnike atmayı öğrendik. Türkiye'de o zaman bunu kimse bilmiyordu. Dört yıl sonra İstanbul'da 1. ligde basketbol oynamaya geldiğimde çok rahat sol-sağ dripling yapabiliyor ve turnike atabiliyordum. O dönemde benim kadar rahat sol turnike atan da yoktu."

Necati Güler, lise 3'teyken katıldığı son Türkiye Şampiyonasında averajla üçüncü olduktan sonra İstanbul'a gelerek profesyonel basketbol kariyerine başlamış ve tam 22 yıl basketbolla iç içe olmuş. Üniversite, iş ve basketbolu bir arada sürdürenmiş. Beş kez Türkiye

Lig Şampiyonluğu yaşamış ve 1981 yılında milli takım formasıyla Balkan Şampiyonu olmuş.

"Çukurova'da basketbolü sevdirdik"

Bütün söyleşi boyunca merak ettiğimiz bir soru vardı: Acaba TAC'de basketbol ekolü ve bu ekolden yetişenler Türk basketbolunun gelişiminde nasıl bir rol üstlenmişlerdi? Yanıt Ali Zallak'tan geldi: "TAC basketbol ekolü, Türk basketbolu için olmasa bile Çukurova'da basketbolun gelişimi açısından mihenk taşlarından biridir."

Ali Zallak, TAC'deki basketbol geleneğinde okul takımlarının kendilerini çalıştıracak koçu belirleme hakkına sahip olduğunu da hatırlattı: "Koçumuz sevdiğimiz biri olsun isterdik. Çünkü basketbol oynamayı seviyorduk. Mesela benim için önemli olan basketbol oynarken zevk almaktı. Bu yüzden koç, hocamız gibi olmamalıydı. Mesela, Mr. Elkin bize birşey öğreten adamdı. Böyle bir koçun yetiştirdiği takım da çok atak oluyor haliyle."

Takım kaptanından çağrı

Söyleşide ağabeylerin ardından sıra gençlere geldi. TAC Spor Kulübü İstanbul Şubesi'nin basketbol takımının kaptanı Tuğrul Öz (TAC '95) herkesi takıma sahip çıkmaya çağırarak, "Bize 'genç nesil' deniyor ama yavaş yavaş 30 yaşını geçiyoruz. Takımda 1995-2005 mezunları var ama daha da gençleşmesini istiyoruz. Yeni mezunları

Antrenör eksiğini ağabeyler kapatırdı

Hayri Uğur (TAC '79)

1979'da Eskişehir'e finallere gitmiştik. Şampiyonluk için Galatasaray ile karşılaşacaktık. Çok skorer bir oyuncuları vardı. Necati Ağabey ayağı alçılı olmasına rağmen bize destek vermek için yanımızdaydı. Bana o skorer oyuncuyu göstererek 'Sen tutacaksın' dedi. Kem küm edip, 'Arkadaşlar bana yardım etsin' dedim. Necati Ağabey o zaman Eczacıbaşı'nda profesyonel oyuncu ve antrenörü de Aydan Siyavuşgil. Bana dönüp, 'Aydan Ağabey'e böyle bir yanıt verseydim çoktan takımdan atmıştı beni, şimdi çık sahaya ve adamı tut' dedi. O aşkla maça çıktım ve oyuncuya şut attırmamak için elimden geleni yaptım. O maçı bir sayıyla kaybettik ve Türkiye Üçüncüsü olduk ama bu olay bana karşımdaki oyuncu ne kadar iyi olursa olsun onu tutabileceğimi gösterdi.

hem Robert Kolej'deki geleneksel basket buluşmalarına hem de kulübe davet ediyoruz. İstanbul'a gelen mezunlar basketbolu unutmamasınlar ve bizimle bağlantıya geçsinler" dedi.

Hareketin başında ağabeyler var

Tuğrul Öz, TAC mezunlarının İstanbul'da bir kulüp çatısı altında toplanmasında özellikle Necati Güler'in çok desteği olduğunu söyledi. Güler, iki-üç yıl takımın antrenörlüğünü yapmış. Ancak takımın şu anda bir antrenörü yok. Evren Yarkin, uygun birini aradıklarını hatırlatarak, "Bu söyleşilerin yayımlanmasından sonra hem yeni katılımlar hem de antrenör adına umutluyum. Ağabeylerimiz 30 yıldır amatör ruhla basketbol oynuyorlar. Biz de on yıldır birlikteyiz. İstanbul gibi bir yerde bu tip oluşumları sürdürmek aslında hiç kolay değil. Fedakarlık gerektiriyor. Onun için başta ağabeylerimizin verdiği destek bizim için gerçekten çok önemliydi. Şimdi sıra yeni mezunlarda" dedi.

"Yeniden Tarsus'u yaşıyorum"

Bu arada gençlerden kısa süreliğine söz alan Necati

Güler hem Robert Kolej'deki geleneksel basketbol buluşmaları hem de TAC Spor Kulübü çatısı altında kurulan yeni basketbol takımıyla ilgili görüşlerini kısaca paylaşmak istiyor: "Ben uzun süre profesyonel anlamda basketbol oynadığım için pazar buluşmalarına ancak jubileden sonra katılabildim. Buradaki paylaşımı da çok önemsiyorum. Burada tekrar Tarsus'u yaşıyor gibiyim. Her pazar sabahını iple çekiyordum. Bu işi devam ettiren, kulüp kurulmasına öncülük eden tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum."

Genç basketbolcular bize katılsın

Barış Sönmez, ilk kez bu yıl TAC Spor Kulübü olarak maçlara çıkan basketbol takımının skorer oyuncularından biri. Kulüp çatısı altında takımın kendiliğinden beslenen bir yapıya dönüşmesini arzuladıklarını söyleyen Sönmez, "Biz de ağabeylerimiz gibi TAC forması altında maçlara çıkmaktan büyük gurur duyuyoruz. Ama adımız genç basketbolcular olarak kalmamı istiyoruz, bizden de bayrağı devralacak basketbol sevdaşısı yeni mezunları aramıza bekliyoruz" dedi.

Kaybettik ama iyi mücadele ettik

Necati Güler (TAC '75)

Unutamadığım maçlardan biri TAC olarak kaybettiğimiz bir maçıdır. O gün Mr. Hornish yalnızca bir öğretmen değil bir koç olarak bize çok önemli bir ders vermişti. Antalya'daki Türkiye Şampiyonası'nda İzmir Atatürk Lisesi ile karşılaşacaktık. O yıl kulüplerde birinci olan Karşıyaka Takımı, İzmir Atatürk Lisesi olarak karşımıza çıkmıştı. Rakipte birinci lig seviyesinde beş oyuncu vardı. Maçı 32 sayı farkla, 100-68 kaybettik ama gerçekten çok iyi mücadele vermiştik. Zaten maç bittiğinde Mr. Hornish sahada teker teker hepimizin elini sıktı ve 'Teşekkür ediyorum, çok iyi oynadınız' dedi.

Önce deneyim kazandık

İstanbul Şubesi'nin basketbol takımında 1998 mezunu dört TAC'li var: Evren Yarkın, Barış Sönmez, Ender Uslu ve Eren Ziya Dik. Ender Uslu, okulla basketbolun yanı sıra futbol ve hentbola da yoğun ilgi olduğundan söz etti. Bu arada okuldayken onları çalıştıran takım kaptanları Dr. Zafer Dağtaş (TAC '95) ve Robert'teki basketbolcular arasında.

Ender Uslu, amatör kümede oynamaya fikrinin Zafer Kaptan'dan çıktığını ve bugünkü takımın temellerinin de o zaman atıldığını hatırlattı. "Zafer Kaptan, doktor aynı zamanda. Cerrahpaşa Hastanesi'nde çalışırken arkadaşlarından biri de Samatyaspor'un yöneticilerindenmiş. Zafer Kaptan ona 'Sizin kulübün basket şubesini de açalım' demiş. Arkadaşı da öneriye sıcak bakmış. Böylece Samatyaspor adı altında yüzde 90'u TAC mezunu bir takım oluşturarak amatör kümede mücadele etmeye başladık."

Kulüp kurmak kolay iş değil

Ender Uslu, başlangıçta neden TAC adı altında bir kulüp kurarak ilerlemediklerini de şöyle açıklıyor: "Bugün bir kulüp kurmak, o kulübü idari ve maddi anlamda çekip çevirmek ciddi bir iş demek. Biz bu noktada deneyimli sayılmazdık, süreçleri bilmiyorduk, üstelik kulüp için

gerekli olan kaynağımız da yoktu. O yüzden bir süre başka bir yapı içinde deneyim kazanalım istedik ama TAC'dan vazgeçemedik. Formalarımızın arkasında Samatyaspor, önünde TAC yazardı, üstelik forma rengimiz de kırmızı beyazdı. Kuşkusuz Samatyaspor için de ilginç bir deneyim oldu ve bizi çok desteklediler. Bu şekilde sekiz-dokuz yıl basketbol oynamayı sürdürdük. Ardından zamanı geldi diyerek TAC adıyla yeni bir oluşumu başlatarak TAC Spor Kulübü'nün şubesini İstanbul'da açtık. Hemen ardından basketbol branşını da açarak ilk defa bu sene lige katıldık."

İlk sene yapılanmayla geçecek

Barış Sönmez, amatör ligdeki ilk yıllarına rağmen son maça kadar gruptan çıkma şanslarını koruduklarını söyleyerek, "Bu yıl biraz kuruluş ve yeniden yapılanma yılı gibi geçecek. Transfer yapmadık, TAC içinden araştırarak ve hangi dönemden kimler var diye bakacağız. Seneye şimdikinden daha güçlü ve kalabalık bir takım olacağımıza eminim. Orta vadede İstanbul Şampiyonluğunu hedefliyoruz" dedi.

Hız, kondisyon ve takım oyunu

Bütün bu söyleşi boyunca gerek ağabeyler gerek kardeşler tarafından basketbol için en sık tekrarlanan tanım

"Başarılı bir ekolün devamıyız"

Tuğrul Öz

Bizler için TAC formasıyla sahaya çıkmak çok ciddi bir sorumluluk. Başarılı bir ekolün devamı olduğumuzun bilincindeydik her zaman, hâlâ da öyleyiz. Zaten TAC Spor Kulübü İstanbul Şubesi Basketbol Takımının kuruluş amacı da yeni mezunları bu ekolün birer temsilcisi yaparak birlikte basketbol oynama keyfini yaşamak olarak özetlenebilir. Elbette bir ciddiyet de gerektiriyor bu oluşum. En azından TAC formasıyla maçlara çıktığımız için bunun gerektirdiği ciddiyeti ve disiplini göstermek gerekiyor.

"Bireyselliğe yer yoktur, tam bir takım oyunudur" oldu. Gençlerden Ender Uslu, yeteneğin de göz ardı edilmemesi gerektiğini, ayrıca çok çalışmanın, doğru zamanda doğru altyapı kazanmanın önemini vurguladı. Basketbolun hızlı bir oyun olduğunu da ifade eden Uslu, "Hızlı düşünüp eyleme geçmek gerekir" dedi. Takım arkadaşı Barış Sönmez de basketbolda takım anlayışının önemini bir kez daha vurgulayarak "İyi zamanlama ve doğru paslaşma, fiziksel olarak daha güçlü takımları yenmenizi mümkün kılabilir. Biz hepimiz aynı gelenekten geldiğimiz için sahada aynı dili konuşabiliyor, aynı takım anlayışı içinde bareket

edebiliyoruz. Sahip olduğumuz en büyük avantaj da bu bence" dedi.

Kaynak gerekiyor

Gerek kulüp çalışmalarının gerekse Robert Kolej'de yıllardır süren geleneksel basketbol buluşmaları için kaynak gerektiğini, bu konuda mezunlar, Mezun Dernekleri ve vakıftan destek beklediklerini dile getiren TAC'li basketbolcular, basketbol ekolünün devam ettirilmesinde herkesi göreve çağırıyor. Bugüne kadar sürdürülen dolaylı katkıların daha organize ve periyodik olması halinde eski başarıların yeniden yakalanabileceğine inanıyor hepsi. Örneğin Robert Kolej'deki salonun yıllık kirası 2500 dolar. Bugüne kadar oynayanlar kendi aralarında bölüşüp kirayı ödemişler ama belki bundan sonra farklı bir yöntem belirlenebilir diye düşünüyorlar.

Yeni mezunlar tanımıyor

Basketbolda gerek milli takım forması altında gerekse başka takımlarda önemli başarılarla imza atmış TAC mezunu basketbolcular yeni mezunlar ne kadar yakından tanıyor bilinmez ama bu yazının iyi bir vesile olacağına inanıyoruz. Bir ara milli takımda dört TAC mezunu basketbolcunun olması her Amerikan Koleji mezununun gurur duyacağı bir durum. Onlar gerçekten basketbola gönül vermişler. Saha ve ekipman açısından bugünle kıyaslanmayacak zorlu koşullarda basketbol oynamışlar. Bu sayede başarılar elde etmişler. Şimdi de bu aşkı genç ve yeni mezunlara aşılamak istiyorlar. ✓

"Ağabeyler potaya şut attırdı"

Evren Yarkin

Daha okuldaki ilk günlerimizdi. Ağabeyler bizi Stickler Binası'nın önündeki sahaya çağırıp, potaya şut atmamızı istediler. Tabii hiçbirimiz potaya değdiremedik bile. 11 yaşındaydık, daha boy bile atmamıştık. Tribünde ağabeyler kendi aralarında 'bu olur, bu olmaz' diye yorum yapıyorlardı. O zaman öğrendim ki TAC'de basketbol oynanır. Orta 2'den itibaren TAC basketbol takımında oynadım. Orta 3'te de ortaokullar arası turnuvada Türkiye üçüncüsü olduk. Yıldız milli takım kampına da çağırıldım.

"Zafer Kaptan bir hesap yaptı ki..."

Barış Sönmez

Ligin iddialı takımlarından biriyle maçımız vardı. Şampiyonluğa oynuyorlardı. Zafer Kaptan da soyunma odasında her zamanki gibi bizi maça motive etmeye çalışıyordu. Basketbol toplamda 40 dakika süren ve beşer kişiyle oynanan bir oyundur. Zafer Kaptan bu hesabı bir anda şaşırdı ve ağzından şu cümleler çıktı: 'Bakın burada on kişiyiz, 40 dakikaya bölseviz, 4'er dakika oynasak yetiyor'. Ortamın ciddiyetinden dolayı ilk bir iki saniye kimse sesini çıkaramadı ama ondan sonra hepimiz gülmeye başladık. Maçın sonunu hatırlamıyorum ama Zafer Kaptan'ın yaptığı hesabı hiç unutmadım.

"Kulüp kurmak kolay iş değil"

Ender Uslu

Bugün bir kulüp kurmak, o kulübü idari ve maddi anlamda çekip çevirmek ciddi bir iş demek. Biz bu noktada deneyimsizdik, süreçleri bilmiyorduk, gerekli kaynağımız da yoktu. O yüzden bir süre başka bir yapı içinde deneyim kazanalım istedik ama TAC'dan vazgeçmedik. Formalarımızın arkasında Samatya Spor, önünde TAC yazardı, forma rengimiz de kırmızı beyazdı. Kuşkusuz Samatya Spor için de ilginç bir deneyimdi ve bizi çok desteklediler. Bu şekilde sekiz-dokuz yıl basketbol oynadık. Ardından zamanı geldi diyerek TAC adıyla yeni bir oluşumu başlatarak TAC Spor Kulübü'nün şubesini İstanbul'da açtık. Hemen ardından basketbol branşını da açarak ilk defa bu sene lige katıldık.

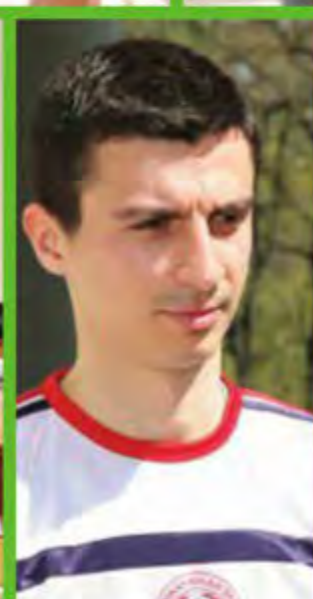
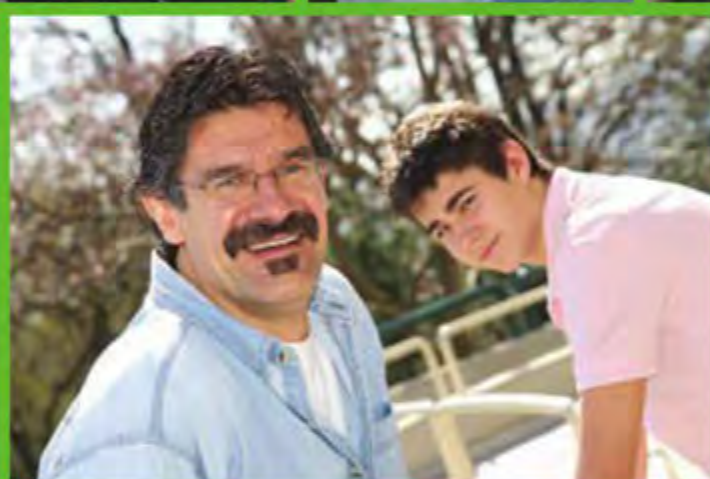

"Takımın en genç mezunuyum"

Denizhan Çayan

TAC'e geldikten sonra gerçekten bir takım olmanın anlamını kavradım. Birlik ve beraberlik duygusunu yoğun biçimde hissettim. Bizim ve bizden sonraki bir iki dönem basketbolla pek ilgili değildi. Daha çok dışardan oyuncular alınmıştı. İstanbul'a geldiğimde de basketbola devam etmek istedim ve Evren Ağabey'e ulaştım. Böylece takıma girdim. Şu anda en genç mezun benim ama mezuniyetimin üzerinden beş yıl geçti. Yeni mezunları aramızda görmek istiyoruz.

Bugün al, teslimde ödemeye başla!

8 ay
sonra
teslim

%5 peşinat ve
ayda 599 TL
taksitle

Taksitle satın alınan konutların teslimatı için, Soyak İnşaat'ın güvencesiyle, taksitler her 15 gün bir taksit olarak yatırılır.

444 0 795 www.soyak.com.tr
7/24 İnternette Satış

SOYAKsiesta

Nazlı Tolga (ÜAA '97):

Haberin içine reyting girdi

Nazlı Tolga, genç yaşına rağmen 12 yıldır televizyon dünyasında. Gazetecilik okurken başladığı televizyon serüvenini FOX TV'nin ana haber sunucusu olarak sürdürüyor. İşin hem okullusu hem de alaylısı olduğundan kendini şanslı hissediyor.

Nazlı Tolga 12 senedir beyaz ekranın hem önünde hem de arkasında canla başla çalışan, kendi deyimiyle hem alaylı hem de okullu bir gazeteci. 1997 yılında Üsküdar Amerikan Lisesi'ni bitirdikten sonra **Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo ve Televizyon Bölümü**'ne giren Tolga, henüz birinci sınıftayken **Kanal D**'de staja başlamış. O gün bugündür haberden ve televizyonculuktan kopamayan **Nazlı Tolga** şimdilerde **FOX TV**'de Ana Haber Bülteni'ni sunuyor. *"Kendini geliştirmeden duramıyorum, daima daha iyi olmak için yapmamız gerekenler var, yoksa yerimizde sayarız"* diyen Nazlı Tolga ile bir ana haber bülteni öncesi buluşuk.

Galatasaray Lisesi'ni de kazanmışsınız ama tercihinizi Üsküdar Amerikan'dan yana yapmışsınız. Özel bir nedeni var mıydı bunun? Nasıldı okul yılları?

Biraz ailem etkili oldu. İngilizce'yi en iyi Üsküdar Amerikan'da öğrenebileceğimi düşünüyorlardı. Yanılmamışlar. Öğrencilik hayatım çok renkliydi. Altı yıl okulun basketbol takımında oynadım. Beş sene de kaptanlığını yaptım. Okuldayken psikolojiye de çok meraklıydım. Bu alanla ilgili bir kulüp kurmak istedim. O zamanki danışmanımız, aynı zamanda müdürümüz kulübü kurmamıza izin vermekle kalmadı, kulübün de başkanlığını üstlendi. Okulda, öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri, ilgi alanlarını keşfetmeleri ve bunlara yönelmeleri için uygun bir ortam ve demokratik bir anlayış hakimdi.

Akademik yaşamınız ÜAA sonrası nasıl şekillendi?

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü mezunuyum. Sonrasında da **Galatasaray Üniversitesi**'nde **Uluslararası İlişkiler Bölümü**'nde yüksek lisans yaptım. Ben hem okulluyum hem de alaytım aslında. Üniversitedeki ilk yılımı bitirdikten sonra Kanal D'ye staj için başvurduğum. Bir yıl

stajyer olarak çalıştıktan sonra kadroya alındım. O gün bugündür televizyondayım. Tam 12 yıl oldu. Kanal D'de çalıştığım dört yıl boyunca haberin A'dan Z'ye her aşamasında görev aldım. Muhabirlik yaptım, montaja girdim, dış haberlerde çalıştım, özel röportajlar gerçekleştirdim. Spikerliğe de orada başladım. Dört yıldan sonra tüm ekip **Show TV**'ye transfer olduk. Orada da özel röportajlar yaptım ve haber sunmaya devam ettim. Derken **SKY Türk**'e geçtim. Dört buçuk yıllık SKY Türk deneyimi ekranda olmak açısından benim için gerçekten iyi bir deneyim oldu.

SKY Türk'te öncekilerden farklı olarak nasıl bir deneyim kazandınız?

Haber kanalı olan SKY Türk'te her türlü programda çalıştım, hatta kendi programımı yaptım. Oradayken günün her saatinde yayına çıktım. Irak işgali sırasında yayındaydım. İşgal sabaha karşı dört sularında başlamıştı, ben de canlı yayındaydım ve ilk anonsu geçtim. Gerçekten inanılmaz bir histi. Haber kanasında çalışmak heyecanlı olduğu kadar birçok sorumluluk da getiriyor beraberinde. Örneğin yayındasınız ve bir son dakika gelişmesi olduğunda daha önceden hazırlığı yapılan bütün o süreç anlamını yitiriyor. Her şey spontane ilerliyor. Bu şekilde keyifli ve son derece öğretici bir dönemin ardından FOX TV'den teklif geldi. Üç buçuk yıldır da buradayım.

FOX TV, aslında bir Amerikan şirketinin televizyon kanalı. Bunun getirdiği farklılıklar da muhakkak vardır. Neler onlar?

FOX TV'de, Üsküdar Amerikan'dan yıllar sonra yeniden Amerikan ekolüyle buluştum. Türkiye'de bulunan operasyon şefi İtalyan, Genel Müdür Avustralyalı ama neticede Amerikan şirketi. Onların rehberliği çok farklı oluyor. Çok detaycılar ve bu açıdan bizden çok farklılar. Mesela benim makyajımın çok hafif olması gerektiğini söylüyorlar. Bu yaklaşım hayata

"Okulda, öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri, ilgi alanlarını keşfetmeleri ve bunlara yönelmeleri için uygun bir ortam ve demokratik bir anlayış hakimdi."

Televizyonda ezeli rekabet var!

Haberin içine reyting girdi, bunun peşinden de reyting çekebilecek her şey haberin konusu oldu. Bence haberin reyting ölçümüne girmemesi gerekiyor, çünkü gılrerse "İzleyicily nasıl kaparım?" hesaplarına başlanıyor ve haber akışı yapılırken reyting kaygısına düşölüyor. Ölçölen ulusal kanallar reytingli düşünmek zorundalar, çünkü onlar için reyting demek işin sürekliliği demek. Sadece reyting yarışı değil, haberi kimin daha iyi yaptığı, detayı kimin daha iyi verdiğiyle ilgili ezeli bir rekabet var. Ama ne olursa olsun reyting aklınızın bir köşesinde oluyor hep. Ertesi sabah işe geldiğinizde bir önceki günkü programınızın reytinginin kötü geldiğini görürseniz motivasyonunuz bir anda düşölüyor. Ancak bazı kanallar kendilerini bu ölçümlemenin dışında tutabiliyor. Biz de FOX TV'de özel haberler yapmaya çalışıyoruz. Ciddi bir habercilik yapma derdindeyiz aslında.

ve televizyonculuğa bakışımızı genişletmemize yardımcı oluyor. Mesela ben FOX'a ilk başladığımda haber bülteni farklı parçalardan oluşuyor, her parçayı bir başkası sunuyordu. Sonra tek bir bülteneye dönüldü ve ana haberi bana verdiler. Asıl önemli gelişme ise ana haber bültenini saat 22:00'ye çekmeleriydi ki bu da bir yabancınn, Genel Müdür Gary Davy'n kararıydı. Başta herkes 'Bu kadar geç bir saatte ana haber mi olur?' diye itiraz etti. Ancak News Cooperation'ın bu ilk uygulaması değil. Daha önce İngiltere'de benzer bir uygulama yapmışlar. Türkiye'de de ilk defa bir kanal, dizilerle aynı saatte haber bülteni koyuyordu. Bir yılı devirdik ve sonuç oldukça memnun edici. Demek ki olabiliyormuş.

Bir kanalın haber yüzü olmak ne demek?

İlk defa burada ana haber bülteni sunuyorum. Ana haber bülteni zaten bir kanalın prestijidir, en ciddiye alınan yayındır. Spikerlik için de, ana haber bülteni sunmak kariyer açısından gelinebilecek en üst noktadır. Bir kanalın haber yüzü olmak benim için de elbette çok gurur verici, ancak aynı zamanda büyük bir sorumluluk da. Beraberinde getirdiği ciddiyet ve başka yükler söz konusu. Sokaktaki insana göre haberi sunan aslında haber demek. Böyle olunca dışarıdaki hayatınızda da farklı bir

sorumluluk yüklenmiş oluyorsunuz. Hatta sokakta rastlayanlar hep ekranda görüldüğüm kadar ciddi olup olmadığını soruyor. Öyle değilim ama ana haber sunmanın gerektirdiği ciddiyeti her an üzerinde taşıyorum.

Haberdeki ciddiyet ağır gelmiyor mu?

Ben zoru ve mücadeleyi seviyorum. Son 12 sene iş hayatımda hep mücadeleyle geçti. Bizim çok zorlu bir sektörümüz var aslında. Kanal D'ye ilk başladığımda kadro için bir yıl mücadele verdim ve para almadan çalıştım. Kadroyu aldım, bu kez kendimi kanıtlayabilmek için mücadele verdim. Ekrana çıkınca orada başka bir mücadelenin içinde oldum. Bizim sektörümüz biraz kurtlar sofrası gibidir, kalıcı olmak çok zordur. Çünkü herkes ekranda olmak istiyor, herkes buna merak duyuyor. Bu yüzden her an saldırıya açıksınız. Yerinize geçmek isteyen çok insan var. Çetin bir rekabet var bu alanda. Yükseldikçe yerinizin daha kalıcı olduğu yanlışına düşmemek gerekiyor. Ancak bütün bunlar beni ne korkutuyor ne yıldııyor. Çünkü zoru başarmayı seviyorum, bunun keyfi bambaşka.

Bu rekabet ortamında sizin ilkeleriniz neler?

Bu sektörde isimle var olabilirim ancak, başka şekilde var olmak ya da anılmak istemiyorum. Zaten böylesini de çok yanlış buluyorum. Maalesef bizim sektörde

kayıma ya da çıkar ilişkileri çok yaşanır. Ben böyle ilişkiler içinde hiçbir zaman olmadım. Hep tek başıma mücadele verdim. Dürüst olmak, işini iyi yapmak ve kendini sürekli geliştirmek bence önemli ilkeler. Bir de, ekip çalışmasına inanmak gerekiyor.

Siz kendinizi geliştirmek adına neler yapıyorsunuz?

Sağlam bir altyapım olduğu için avantajlıyım. ÜAA'dan dolayı İngilizcem oldukça iyi. Ama iş hayatında var olabilmek için bu yeterli değil. Bu mesleğe spiker olma kaygısıyla girmedim. Haber merkezinin nasıl işlediğini görmek, süreçlerine vakıf olmak için her alanında bulunmak istedim. Straj dönemimde muhabirin çantasını da taşıdım, arşivden bant da çıkardım, 'time-code' da aldım. Yılbaşında, bayramda, hatta gerektiğinde sabahlara kadar çalıştığım oldu. Oysa herkes böyle bakmıyor, bir an önce bir yerlere varmak istiyor. 'Bir şey olacaksza zamanında olur' diye düşünüyorum hep. Kendimi geliştirmek adına isimle ilgili her alanı öğrenerek başladım bu serüvene. Ekrana çıkmam söz konusu olduğunda hemen kursa gittim. Türkçe'yi doğru konuşabilmek, diksiyonu, fonetiği öğrenmek, vurguyu doğru yapabilmek ve doğru nefes alabilmek çok önemli. Maalesef bunu önemsemeyen, "Ekrana çıkarım ve yaparım" diye düşünenler de var.

Yoğun iş temposunuzda bir de yüksek lisans yapmışsınız. Neden ihtiyaç duyduunuz buna?

Kendimi geliştirme adına sürekli bir arayış içindeyim. Yüksek lisans da bu gerekçeden doğdu aslında. Yine 'acaba ne yapsam' diye düşündüğüm bir dönemde de "Hocalık yapmak ister misiniz?" diye teklif geldi, özel bir spikerlik kursunda eğitim vermeye başladım.

Kendinizi hangi sığata daha yakın hissediyorsunuz? Gazeteci, haber spikeri, televizyon habercisi?

Rahatlıkla gazeteciym diyebilirim, çünkü bunun eğitimini aldım. Haber de gazeteciliğin içinde zaten. Televizyoncuym bir yandan da, 12 yıldır bu işin içindeyim. Televizyon haberciliği yaptığımız işin adı. Her üçü de benim için doğru tanımlar olsa gerek.

Haberci refleksi nedir? Başka insanların göremediklerini görmek, bir olaya kimsenin bakmadığı yerden bakmak mıdır?

Önden, arkadan, yandan, derinliğine olaya bakmak demektir haberci refleksi. Bir başka deyişle olayın röntgenini çekmek, kokusunu duymak ve izleyiciye bu kokuyu en doğru kelimeler ve görüntülerle anlatabilmektir. Sadece gördüğümüz değil, görmediğimizi de gösterebilmektir. Bunun dışında haberi en hızlı ve doğru şekilde sunabilmek, en iyi canlı bağlantıyı yapabilmek, en iyi konuğu çıkarabilmek, en iyi sorulan sorabilmek ve en iyi cevapları alabilmek de bu tanım içinde yer alır.

Sizin için haberi okumuyor haberi yaşıyor diyor izleyiciler. Bu duyguyu nasıl yansıtıyorsunuz?

Sanırım mimiklerim ve ses tonum böyle bir duygu yaratıyor. Ben haberi yaşıyorum, bir şekilde haberi içine giriyorum. Haberi içine girmek belki haberi içinden gelmekle alakalı olabilir. Çünkü ben de bir zamanlar haber yapıyordum. Dolayısıyla haberi ortaya çıkış sürecinde neler yaşandığını az çok tahmin

"Önden, arkadan, yandan, derinliğine olaya bakmak demektir haberci refleksi. Bir başka deyişle olayın röntgenini çekmek, kokusunu duymak ve izleyiciye bu kokuyu en doğru kelimeler ve görüntülerle anlatabilmektir."

edebiliyorum. Zaten muhabir haberini yaparken yaşar ve kendince bir bakış açısı koyar. Ben de haberi sunarken haberi yapan muhabirle empati kuruyorum. Böylece sesim ve mimiklerimle bu yaşanmışlık duygusu izleyiciye geçiyor sanırım.

Sunduğunuz haberlerden etkilenmiyor musunuz?

Çok etkileniyorum ve bu etkiden kurtulamıyorum bazen. İzleyici evde ağlıyor ya da gülüyor ama benim böyle bir şansım yok, çünkü bir sonraki haberi sunmam gerekiyor. Bazen gözlerim doluyor, boğazım tıkanıyor ama yutkunup devam ediyorum. Profesyonellik bunu gerektiriyor belki ama çok duygusal bir yapım olduğu için üzücü haberleri sunmaya bir türlü alışamıyorum.

Canlı bağlantılarda neler yaşanıyor? Canlı bağlantılara akış toplantısında karar

verilir. Normalde rejide sorumlu bir editör bulunur, süreyi ve akışı kontrol eder. Sunucuya çok müdahale edilmez, gerekirse bazı ikazlar yapılır. Çok önemli bir konuya, rejide birkaç editör birden bulunur ve sürekli bir koşturmaca vardır. O anlarda kulaklığında çığlık sesleri bile duyarım hep ama yayında hiçbir şey yokmuş gibi konuşmaya devam ederim. Bana kalırsa işimizin en zevkli tarafı o son dakikaların, sıcak gelişmelerin yaşandığı, akış toplantısında yaptığımız her şeyin alt üst olduğu bu anlar. Evet, tüm stresine rağmen bu inanılmaz adrenalin pompalayan bir süreç.

"Yazılmış değil, yaşanmış hayatların öykülerinde buluşalım" sloganı neye gönderme yapıyor?

Ana haberi 22:00'ye çektiğimizde kullandığımız bir slogan bu. Çünkü biz dizilerle yaşıyoruz. Dizilerde de yaşanmış değil, yazılmış hayatlar var. ✓

Karabekir Akkoyunlu (ÜAA '01):

Siyaset küreselleşirken yerelleşiyor!

Adını büyük büyük babası Kazım Karabekir'den alan, genç akademisyen Karabekir Akkoyunlu, siyasetin bir yandan küreselleşirken diğer yandan da yerelleştiğini söylüyor. Ona göre siyaset oyununu en iyi oynayanlar bu iki paralel gelişmeyi yakından takip eden ve değişime çabuk adapte olabilenler. Akkoyunlu, kapalı kapılar ardında raf ömrünü çoktan tüketmiş slogan ve dogmalar üzerinden siyaset yapanların artık akıntıya karşı kürek çektiğini ifade ediyor.

Karabekir Akkoyunlu, 2001 yılında Üsküdar Amerikan'dan mezun olduktan sonra yoluna iyi üniversitelerde devam ederek siyaset, tarih ve uluslararası ilişkiler konularında yetkinleşen genç bir akademisyen. 2007'de Türkiye'deki Cumhurbaşkanlığı seçimlerini değerlendirmesi için BBC'de canlı yayına çıkan Karabekir Akkoyunlu, ele aldığı ilginç tez konuları ve rafine değerlendirmeleriyle gelecekte daha çok ismini duyacağımız stratejistlerden biri

olmaya da aday. Uzaktan gerçekleşen söyleşimize bir gün yüz yüze devam ettirme şansı bulmayı dileyerek sözü ona bırakıyoruz.

Klasik bir başlangıç olacak belki ama adınız 'Karabekir' soyadınız 'Akkoyunlu' olunca ister istemez önce kökler nereye uzanıyor diye merak ettik.

Karabekir ismi annemin büyükbabası olan Kazım Karabekir'den geliyor. Osmanlı'nın en son ve en genç

paşalarından, Anadolu hareketi ve Kurtuluş Savaşı'nın baş taktisyenlerinden, Doğu Cephesi kumandanı Karabekir Paşa. Uzun yıllar, silah arkadaşı Atatürk'le Cumhuriyet'in ilanı sonrası yaşadığı fikir ayrılıklarından dolayı, tarih kitaplarında üç cümleyle geçilen bir isim. Ancak son yıllarda Karabekir Paşa'yı hatasıyla sevabıyla tekrar tanıma adına olumlu bir süreç başladı. Bunda ailemin 2003 yılında kurduğu Karabekir Vakfı'nın da payı var. Vakıf, Yapı Kredi Yayınları'yla sıkı bir işbirliği içerisinde. Son yıllarda Karabekir

Paşa'nın daha evvel yayınlanmamış (ya da hatalı, sansürlü yayınlanmış) birçok eserini piyasa sürüyor.

Siyasete ve siyaset bilimine ilgi lise yıllarında mı başladı? Yoksa yetiştiğiniz iklimden, aileden mi kaynaklanıyor?

Siyasete ilgim evde, ailede başladı; lise yıllarında dallanıp budaklandı diyebiliriz. Bizimkisi bolca kitap, gazete okunan, tarihten siyasete, spordan toplumsal olaylara birçok konunun konuşulup tartışıldığı bir ev oldu hep.

Aile sofraları, çocukluğumdan beri geç saatlere kadar oturulup koyu sohbetlerin, hararetlî tartışmaların yapıldığı meclis olmuştur. Annem ve babam beni ve arkadaşlarımı daha biz orta okuldayken bile karşılarına alıp sohbet etmeyi, bizlerle bile birer yetişkin gibi ciddi meseleleri tartışmayı çok severdi. Dolayısıyla fikir yürütüp savunmayı ilk önce evde öğrendim.

Ashında biz özellikle çok apolitik bir kuşak olarak yetiştik. Türkiye'de ve dünyada olup bitenlere karşı çoğumuz ilgisiz, duyarsızdık. Tüketim çılgınlığı, giyim kuşam marka merakı bizim zamanımızda iyice arttı, sonra da zaten patladı. 12 Eylül'ün meyveleriyiz biz. Bu tablonun biraz dışına çıkabilenler genellikle ya drama ya da Model United Nations (MUN) etkinlikleri içinde yer alanlardı. Ben Orta 3'ten itibaren MUN'ın içindeydim. MUN çoğunlukla Amerika'da okumak isteyenlerin katıldığı, oturumlarından çok gezileri ve eğlenceleriyle ünlü bir aktivitedir. Ama eğer biraz niyetliyseniz, dünya sorunları hakkında bir iki bilgi, fikir edinirsiniz. Araştırma yapmayı, bir sav ortaya koymayı, tartışma adabını öğrenirsiniz. En önemlisi de kısıtlı çevrenizin dışına çıkıp, farklı ülkelerden gelen ve sizin gibi düşünmeyen gençlerle haşır neşir olursunuz. Bu noktada MUN'in sponsor öğretmenleri ve çağının çok ötesinde olduğuna inandığım Suzan Oyhon'u saygıyla anıyorum.

1998 TIMUN'da Kürt sorununu tartıştık

Bizim büyük şansımız başımızda rahmetli hocamız Suzan Oyhon gibi çağının ve çevresinin çok ötesinde birinin olmasıydı. Suzan Hoca bizi hep hassas konularda kafa yormaya, alışılmışın dışına çıkmaya zorlardı. Mesela 2000 yılında Atina'da düzenlenen bir konferansta kendisinin talebi üzerine Yunanistan'ı biz temsil etmiştik. Kıbrıs'ı, Ege adalarını Yunan perspektifinden ele almıştık. Bizim organize ettiğimiz 1998

TIMUN'ununda, Suzan Hoca programa "Kürt Sorunu" adlı bir oturum dahil etmişti.

Türkiye'nin böyle bir sorunu mu varmış, kalkıp da bunu yabancılarla mı

konuşacaktık şeklinde hem okul içinden hem dışından ciddi tepki çekmiştik. Hatta çeşitli kanallardan, gazetelerden gelip açıklama bile istenmişti. O toplantı sayesinde birçoğumuz ilk defa Kürt nedir, sorunu nedir, Türkiye'de neler oluyor diye oturup düşünmek durumunda kaldık. 12 yıl geçti bunları toplum olarak yeni yeni konuşabiliyoruz.

Genç yaşıma pek çok şey sığdırmışsınız. Üsküdar Amerikan Lisesi'nde öğrenci birliği başkanlığı, Brown Üniversitesi, ardından Endonezya deneyimi, Cambridge'de master, Türkiye ve Endonezya'yı karşılaştırdığınız askeri reformlar ve demokratikleşme üzerine bir kitap, iki yıl iş deneyimi şimdi de LSE'de doktora yapıyorsunuz... Böylesi bir enerjiyi ve çalışma disiplini nelerle borçlusunuz?

Bulduğum hemen hemen her ortamda benden çok daha enerjik, çok daha disiplinli ve programlı insanlara rastlıyorum. O yüzden henüz çok fazla bir şey yapmış olduğumu açıkçası düşünmüyorum. Böyle insanlar bende saygı hissi uyandırıyor, onlara gıpta ediyorum. Ancak herkesin kendi yolunda yürüdüğüne, kimsenin birbirine benzemediğine de inanıyorum. Bu konuda söyleyebileceğim tek şey herhalde şu ana kadar ne yaptıysam gerçekten severek ve isteyerek yaptığımdır.

Genel olarak istemediğim, beni heyecanlandırmayan hiçbir yola girmemeye özen gösterdim. Mesela bir bankacı, bir mühendis olarak ne başarılı ne de mutlu olabileceğimi sanmıyorum. İnsan sevdiği, ilgi duyduğu konulara eğilince çalışma disiplini, enerji vs. gibi detlere çok fazla kafa yormuyor. Kendiliğinden geliyor bunlar. Tabi günlük yaşamda sürekli sevmediğiniz, istemediğiniz şeylerle de uğraşmak zorunda kalıyorsunuz. Ama genel olarak sizi heyecanlandıran, motive eden bir amacınız varsa bunlarla başa çıkmak o kadar da zor olmuyor.

Endonezya deneyimi size neler kattı? Neden Endonezya?

Üniversite biterken ne yapacağıma karar vermemiştim. Ofis işi ilgimi çekmiyordu. Başvurduğum program da bu tür dil öğretmenliği ya da yerel STK'larda çalışmak gibi olanaklar sunuyordu. Başlangıçta Endonezya hiç aklımda yoktu. Bir süredir Rusça öğreniyordum ve Orta

Asya ülkelerinden birine gitmek istiyordum. Başvurduğum sene Kazakistan'daki pozisyon açılmayınca bana Endonezya'yı teklif ettiler. Suharto'nun devrilişinden beri ilk defa bu STK adına biri Endonezya'ya gidip, yerel kurumlarla ilişkileri tekrar düzenleyecekti. Kabul ettim. İyi ki de etmişim.

Türkiye ve Endonezya'daki askeri reformlar ve demokratikleşme sürecini karşılaştırdığınız kitap böyle bir deneyimden etkilenecek mi doğdu? Bu iki Arap-olmayan Müslüman ülkeyi karşılaştırma fikri burada mı filizlendi?

Elbette. Benim gittiğim Endonezya 30 yıllık diktatörlükten demokrasiye geçeli daha sekiz sene olmuş, kurumların hâlâ dönüşüm içerisinde olduğu bir ülkedydi. Ordu siyasetten çekildiğini açıklamış olmakla birlikte hâlâ her kulvarda ön plandaydı. Sivil-ordu ilişkileri ve reformların gündemin başında yer alıyordu. Aynı dönemde bizde de AB reformları çerçevesinde ordu ile AKP hükümeti ilişkileri konuşuluyordu. Bazı önemli paralellikler ve bunun yanında farklılıklar dikkatimi çekti. Daha sonra Cambridge'de master tezimi de bu konu üzerine hazırladım. Daha evvel dikkate alınmamış bir karşılaştırma olduğu için konuyla ilgili bir iki akademisyenin ilgisini çekti ve bu sayede kitap olarak basıldı.

Dünyanın en iyi okullarında okumuşsunuz, hâlâ okumaya devam ediyorsunuz. Türkiye'nin en iyi okullarından birinde okumuş olmak bu konuda ne kadar belirleyici oldu?

Müthiş belirleyici oldu. Üsküdar Amerikan bir sıçrayış tahtasıdır. Size Türkiye'de veya yurtdışında önemli kapılar açar. İnsan o yaşta kendisine sunulanın değerini yeterince bilemiyor. Türkiye'de bir avuç okulun dışında kalan gençlik maalesef bizim önümüze serilen kaynakların çok azından yararlanabiliyor. Üsküdar Amerikan gibi bir okula girip okuyabilmek ve tabii ailenizin bu ağır maddi yükün

Türkiye'yi Doğu'dan görme şansı

Karabekir Akkoyunlu, bir STK adına Endonezya'ya yerel kurumlarla ilişkileri düzeltmek adına gidiyor ve sadece Batı'yla karşılaştırmaya alıştığımız Türkiye'yi bir de Doğu'dan görüyor.

Endonezya tecrübesini anlatmak kolay değil. Gitmeseymişim çok şey kaçırmışım. Bir defa öğretmenliğin ne kadar zor ve insana ne kadar kendini tanıtan bir iş olduğunu ilk elden yaşama fırsatı buldum. Bunun yanında Endonezya'nın inanılmaz doğal güzellikleriyle tanıştım, müthiş insanlarını tanıdım. Biz Türkiye'de deliler gibi Batı'ya koşarken, küresel kapitalizmin hızlı, materyalist ve rekabet üzerine kurulu düzenini benimserken, bambaşka bir yaşam tarzının da mümkün olduğunu gördüm.

Doğu'da zaman çok daha yavaş akıyor sanki. İnsanların bir yere yetişmek için bir acelesi yok. Küresel şehirleşmenin empoze ettiği tek tip hayat tarzının dışında kalmayı başarmış milyonlarca insan hâlâ yüzyıllardır yaşadığı gibi yaşıyor.

Doğanın içindeler. Günlük yaşam hâlâ mitolojiyle iç içe. Değişmek için de özel bir istekleri yok, çünkü ellerindekiyle mutlular, değerini biliyorlar. İnsanların birçoğu sakin, ağır başlı. Günlük yaşamlarındaki onca zorluğa rağmen kavgadan dövüşten uzak duruyorlar.

Tabii bu sakinlik zaman zaman boşvermişlik, kadercilik ve işi yavaşta alma şeklini de alabiliyor ki bu da çıldırtıcı bir durum. Endonezya'nın sürekli felaketlerle gündeme gelmesinin tek sebebi volkanik fay hattı üzerinde bulunması değil; insanların akıl almaz vurdum duymazlığı, kadercilliği ve tecrübelerinden ders çıkarmamaları aynı zamanda. Bu durum, mahalle hayatından eğitim sistemine ve siyasi kültüre kadar yaşamın her alanına yansıyor. Bu yönden baktığınızda her zaman ihmalleri ve geri kalmışlığıyla eleştirdiğimiz Türkiye aslında bir cennet. Ve sonuç olarak

Endonezya'nın bende ki en önemli izi de herhalde budur: Sadece Batı'yla karşılaştırmaya alıştığımız Türkiye'yi bir de Doğu'dan görme şansı.

altından kalkabilmesi, Türkiye’de hayata 1-0 galip başlamak demektir. Amerika’da okumak istediğime oldukça erken karar verdim. Brown’un yaz okuluna gittim ve çok memnun kaldım. Okulun liberal eğitim anlayışı aslında benim gibi meslek hayatında ne yapmak istediğini bilmeyen, ama hayatta nelerden hoşlandığını bilenler için birebirdi. Brown’da Uluslararası İlişkiler ve Tarih okudum. Aile ve lise geçmişime bakınca aslında bu pek de şaşırtıcı bir seçim değil. Sayısal branşlarla maalesef aram hiçbir zaman iyi olmadı.

Tarih merakı da lise yıllarına mı dayanıyor?

Lisede tarihim hep çok iyiydi, ama bir bilim dalı olarak tarihle üniversitede tanıştım ve aşık oldum. Bunda Brown’dan sonraki hayatıma da yön veren üç önemli tarih hocasının ve onlarla sohbet ederek geçirdiğim saatlerin etkisi büyüktür. Tabi tarih diplomasının akademisyenlik dışında çok fazla iş seçeneği sunduğu söylenemez. Bu yüzden tarihin yanında uluslararası kuruluşlara, gündelik politikaya ve özel sektöre açtığı kapılar sebebiyle bir de Uluslararası İlişkiler lisans ve masteri yaptım.

Ortadoğu ve Türkiye’de çalışmak Türk akademisyenlere empoze edilen bir şey mi? Yoksa, “dışarıda yaşayan” bir olarak, “ben bu alana daha yakınım, daha iyi yaparım” gibi bir his mi geliyor? Dışarıdan (Batı’dan) Türkiye’ye ve Ortadoğu’ya bakmakla, içeriden bakmak nasıl bir farklılık getiriyor? Türkiye’deki tartışmalar ve “kaygılar” oradan bakılınca nasıl görünüyor?

Hayır, böyle bir şey Türklere empoze edilmiyor. Herkesin kendi seçimi. Dedğiniz gibi insanlar çoğunlukla hem daha iyi anladığını düşündüğü, hem de kendi yaşamını daha çok ilgilendiren konulara eğiliyorlar. Ancak yurtdışında araştırma yapan Türklere çoğunluğunun hâlâ Ortadoğu’yu (veya genel olarak

TIMUN Konferansı’nda konuşurken...

Doğu’yu) değil de Batı’yı çalıştığını düşünüyorum. En azından Türkiye ile ilişkiler veya Türkiye ile karşılaştırmak bağlamında... Doğu’nun keşfi yavaş yavaş ve son yıllarda gerçekleşiyor. Bunda korkulacak bir şey yok, aksine kendimiz ve çevremiz hakkında keşfedilecek çok şey var.

Yurtdışından Türkiye’yi takip etmenin belirli avantajları da var dezavantajları da. Avantajlardan başlarsak, Türkiye’de olup bitenleri yaşadığınız ülkeyle kıyaslamak size daha geniş bir perspektif sunabiliyor. Aynı şekilde Batı’da yaşayan bir Türkiyeli olarak yaşadığınız ülkeyi de farklı bir gözle inceleme imkanına sahipsiniz. Türkiye’de yaşarken özellikle Batı ile ilişkiler söz konusu olduğunda ister istemez “biz ve onlar” ayrımına kendinizi kaptırabiliyorsunuz. Buradaki en büyük hata, farklı bir sürü ülkeyi, toplumu, siyasal ve kültürel akımı “Batı” adı altında aynı sepete koymak oluyor. Yurtdışında yaşarken, ayırmaların bu derece siyah beyaz olmadığını fark ediyorsunuz. Bir de Türkiye’deyken günlük konulara kendinizi çok fazla kaptırabiliyorsunuz. Kendi sınırlı sayılabilecek çevrenizde edindiğiniz tecrübeyi ülke geneline yorabiliyorsunuz. Bir adım geri atmak daha geniş bir bakış açısı sunabiliyor ve gelişmelere daha sakin ve sağlıklı yorumlar getirmenizi sağlayabiliyor.

ÜAA’dan mezuniyeti sırasında anne ve babasıyla birlikte

Cambridge’den mezun olurken...

“ÜAA bir sıçrayış tahtasıdır. Size Türkiye’de veya yurtdışında önemli kapılar açar. ÜAA gibi bir okula girip okuyabilmek Türkiye’de hayata 1-0 galip başlamak demektir.”

Yurtdışından Türkiye’yi izlemenin dezavantajları neler?

Bunların başında olan biteni gazetelerden takip etme zorunluluğu geliyor. Gazeteler, özellikle Türkiye’de gündemi yansıtmaktan çok yönlendirmeye de meraklı, o yüzden sağlam referans noktaları olmayabiliyorlar. Ayrıca bir ülkeyi ve içinde bulunduğu toplumsal değişimi sadece medyadan takip etmek mümkün değil. Havasını solumak, günlük yaşamının bire bir içinde bulunmak da tabi ki çok önemli. Zaten bu yüzden yurtdışından Türkiye ve Ortadoğu hakkında yorum yapan Türklere karşı

Kafamızdaki İran korkularımızın bir yansıması

Bizim "İran olur muyuz?" diye sorarken bahsettiğimiz İran'ın aslında gerçek İran'la pek bir alakası yok. Kafamızdaki İran bizim kendi dünya görüşümüzün ve ülkemiz hakkındaki kaygılarımızın bir yansıması. Türkiye'de farklı kesimler için İran bir ütopya veya bir distopyayı temsil edebiliyor. Aynı şey İran'daki laik ve dindar kesimlerin Türkiye'ye bakışı açısından da geçerli. Halbuki iki ülkenin kendine has değişim modelleri ve ideolojik farklılıklarının altında çağın ve uluslararası konjonktürün getirdiği bazı benzerlikler de var. Örneğin her iki ülkede de rejimin muhafazıh görevini üstlenmiş kurumlar var ve bu kurumların geleneksel konumu, ilimî İslam olarak nitelendirilen, küreselleşmeyi kabullenmiş siyasi koalisyonlar tarafından sarsılmakta. Benim tezim bu paralel iki süreci takip edip benzerlik ve farklılıkları karşılaştırmak üzerine yoğunlaşıyor.

ülkemizde büyük bir sempati duyulduğu söylenemez. Sık sık ülkelerinden kopuk olmakla eleştirilirler. Kısmen haklı, kısmen de yukarıda saydığım sebeplerden dolayı önyargılı bir eleştiridir bu. Ben kendi adıma, elimden geldiğince her ikisinin avantajlarından da yararlanmaya çalışıyorum. Bir yandan da çok geç olmadan Türkiye'ye dönmenin hesaplarını yapıyorum.

Cambridge'de master yaparken, freelance gazetecilik de yapmışsınız. Hatta 2007'deki Cumhurbaşkanlığı seçimleri hakkında yazdığınız bazı makaleler nedeniyle sizi BBC'de yorum yapmaya çağırmışlar. Bu konuda neler söylemek istersiniz?
O sırada International Herald Tribune ve Turkish Daily News'da birkaç makalem yayımlanmıştı. Bunun üzerine 2007'deki Cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında BBC'de canlı yayında yorum yapmaya davet edildim. Çok şaşırdım ve heyecanlandım. Sanırım onlar da benim gibi genç birini karşılarında görmeyi

beklemiyorlardı. Ben o sırada masteri yeni bitirmiş Londra'da iş arıyordum. İsmimin altına ne unvan koyalım dediler. İşsiz yazıp yanına telefonumu koyacak halleri yoktu, ben de "gazeteci" yazın dedim. Bir anda BBC'de canlı yayında gazeteci oluverdim! İlk İngilizce canlı yayın tecrübesi oldukça korkutucuydu. Sonradan programın bant kaydını yolladılar ama bir kere bile izlemeye cesaret edemedim.

Bizi biraz "İran ve Türkiye'deki siyasi değişim örüntüleri" konulu doktora tezinizden söz eder misiniz?

İran ve Türkiye yüzyıllardır sabit sınırlar üzerinde birbirine komşu, ama özellikle son 30 senedir iki ülke de birbiri hakkında çok az ve çok yanlış şey biliyor. Aynı zamanda her iki ülke de Batı tarafından anlaşılmamaktan şikayetçi. Türkiye'de İran dediniz mi "Türkiye İran mı oluyor?" sorusuyla karşılaşıyorsunuz. Ama bu sorunun aslında kendi içinde akademik bir değeri pek yok. Tezimde de ele aldığım gibi, iki ülkenin toplumsal ve siyasi

dinamikleri çok farklı işliyor. Türkiye'de Osmanlı'dan kalma bir devlet geleneği var ki, devleti milletin üzerine koyuyor. Kanun yapma yerisi aslında seküler bir anlayışla devletin elinde bulunuyor. Din adamı bizde bir devlet memuru. Devletin adalet dağıtmak ve nizamı korumak adına kerameti kendinden menkul bir meşruiyeti söz konusu. Bu Sünni gelenekten olduğu kadar Orta Asya Türk ve Bizans'tan da etkilenmiş bir devlet anlayıştır. İran'da ise klasik Pers ve Şii gelenekleri sosyal adalet kavramına bizden çok daha fazla vurgu yapıyor. Halk gözünde adil olmayan idarecinin meşruiyeti de sorgulanabiliyor. Ayrıca bizden farklı olarak İran'da Şii ulema devlete karşı her zaman bağımsızlığını korumuştur. Dolayısıyla İran aşağıdan gelen değişime bizim olduğumuzdan çok daha açık bir ülke. İran'ın 20. yüzyılda yaşadığı bütün devrimler geniş tabanlı toplum hareketleridir örneğin. Bizim devrimlerimiz ise tepeden inmedir.

Gelecekle ilgili planlarınız neler? Siyasete girmeyi düşünüyor musunuz?

Ben açıkçası iyi bir akademisyenin kolay kolay başarılı bir siyasetçi olamayacağını düşünüyorum. Siyasetçinin başarısı, rüzgarı sezip ona yön vermekle birlikte gerektiğinde nabza göre şerbet vermekten de geçer. Akademisyenin ise böyle bir kaygısı yoktur. Akademisyen çevresinin duymak istediğini değil, kendi doğru gördüğünü yazmakla mükelleftir. Geniş çevrelere alışkanlık her zaman ideal bir durum değildir akademisyen için. Siyasetçi için ise tam tersine amaç budur. Siyaset daha kirli bir iştir, ama bunu sırf kötü anlamda söylemiyorum. Aksine, akademisyenin gözlemleyip eleştirdiğine siyasetçinin bizzat kolları sıvayıp müdahale etmesi gerekir. Eğildikleri meseleler aynı da olsa, siyaset ve akademi apayrı kaygı, beceri ve sorumluluklar içerir. O yüzden siyasetle her zaman yakından ilgilenecek olsam da aktif politikaya girer miyim açıkçası emin değilim. ✓

Her on bel ağrısından biri bel fıtığıdır ve her on bel fıtığından sadece biri cerrahi müdahale gerektirir. Zamanında bilinçli müdahale yapılırsa ameliyata gerek kalmaz. SEV Amerikan Hastanesi, gelişmiş teknolojiyle donatılmış Omurga Ağrı ve Cerrahi Merkezi'nde bölge halkının yanı sıra tüm Türkiye'den ve komşu ülkelerden hastalara hizmet veriyor.

"Eyvah belim ağrıyor"

Erişkin nüfusun yüzde 90'ı hayatı boyunca en az bir kez "Eyvah belim ağrıyor" diyor. Akut (ani ortaya çıkan) bel ağrısı vakalarının yüzde 80'i dört-altı hafta içinde kendiliğinden iyileşse de bunların yaklaşık yüzde 40'ında bir yıl içinde ikinci atak geliyor ve kronik hastalığa doğru yol alıyor. Önemli olan, bu ilk akut atağı önleyerek bel ağrısında kronikleşmeye ve bunu izleyen sakatlığa mani olmaktır. Bunun için ağrıyı başlatan ve kronikleştiren faktörleri tanımak ve önlem almak gerekir.

Bel ağrısına neden olan faktörler

Kişisel yaşam tarzı: Bilinçsizce oturup kalkmak, farkında olmadan bel omurlarına aşırı yük bindirecek şekilde ağırlık kaldırmak, uygun olmayan ayakkabı ve giysiler giymek ve yine uygun olmayan yataklarda uyumak. Tüm bunların yanında hiç spor yapmamak ya da kulaktan dolma

bilgilerle ve bilinçsiz spor yapmak.

İş koşulları: Ağır bedensel faaliyet ve uzun süreli ayakta durmayı gerektiren meslekler, iş yerinin fiziksel koşullarının uygun olmaması.

Uzun süre aynı pozisyonda durma: Öğretmenlerin ve masa başı mesleklerde çalışanların uzun süre aynı pozisyonda kalmayı gerektiren durumlarda çalışmaları.

Ağır kaldırma: Dizleri bükmeden kaldırma, kaldırma sırasında eğilmeyle beraber rotasyon, asimetrik kaldırma, hareketin devamlı tekrarı.

Titreşim: Uzun süre araba, kamyon ve benzeri araç kullanılması nedeniyle yüksek titreşime maruz kalmak. (Bel ağrısı ve bel fıtığında en yüksek görülme oranının en fazla titreşime maruz kalan otobüs şoförlerinde, makinistlerde, inşaat makine operatörlerinde olduğu tespit edilmiştir. Bu mesleklerde çalışanlarda bel

fıtığı görülme oranı diğerlerine göre beş kat fazladır.)

Doktor olmayan kişilere tedavi: Basit bir istirahatla geçebilecek bel ağrıları için bile çekici, bardakçı, masör gibi bilimsel altyapısı olmayan kişilere tedavi yaptırmak.

Sportif aktivitelerle ilgili risk

faktörleri: Jimnastik, futbol, halter, basketbol, güreş ve kürek gibi bel ağrısı yaratma riski yüksek sporlarla uğraşmak. (Futbol oynayan lise öğrencilerin yüzde 6'sında, üniversite öğrencilerinin de yüzde 30'unda bel ağrısı tespit edilmiştir.)

Kişisel risk faktörleri: Sigara içmek, fiziksel uyum bozuklukları ve önceden bel ağrısı geçirmiş olmak. (Yılda 50 paketten fazla sigara içen, 45 yaşın altındaki kişiler bel ağrısı riski altındadır. Sigaranın etkileri sık öksürme, omurlar arasındaki disklerde basınç artışı, sağlıklı yaşam tarzı ve osteoporozla bağlantılıdır.

Nelere dikkat etmeliyiz?

Bel ağrısı çekmemek ve anlatılan tedavi metotlarını tartışmak zorunda kalmamak için dikkat edilmesi gereken noktalar şöyle sıralanabilir:

→ Kesinlikle saatler boyu aynı pozisyonda kalmayın. Uzun süre oturmanız gerekiyorsa her 30 dakikada bir ayağa kalkın ya da uzun süre ayakta durmanız gerekiyorsa her 30 dakikada bir biraz oturun.

→ Dişlerinizi fırçalarken ya da elinizi, yüzünüzü yıkarken lavaboya doğru eğilmeyin; belinizi olabildiğince dik tutmaya gayret edin. Gerekirse ayağınızın altına küçük tabure koyun.

→ Uzman hekime danışmadan bel korsesi kullanmayın. Çelik balenli korselerin uzun vadede bel ve karın adalelerini zayıf bırakacağını unutmayın.

→ Yaptığınız işi sevin. Stres altında ve iş yerinde mutsuz olan kişilerde bel rahatsızlıkları daha sık görülür. Bu nedenle meslek seçimi konusuna henüz hayatın başındayken gereken önemi verin. Günlük yaşamda gerginlikten kurtulmanın yollarını öğrenin.

→ Yüksek topuklu veya topuksuz ayakkabı giymeyin. Ayakkabılarınızın topuklarının yüksekliği normal, ökseleri yumuşak olsun. Çocuklarınızın okul çantalarının aşırı ağır olmamasına dikkat edin.

→ Ayakkabınızı bağlamanız veya benzer bir hareket yapmanız gerekiyorsa, çömelerek veya yüksekçe bir cismin üstüne basarak yapın.

→ Koltukta kitap okurken, sırtınız arkaya yaslanmış ve başınız dik pozisyonda olmalı. Baş ve boyun öne eğilmiş şekilde okumak, beli rahatsız eder.

→ Beliniz ağrıyorsa ve ağrı özellikle de bacağınıza vurmaya başladıysa, vakit geçirmeden uzman doktora müracaat edin. Doktor olmayan kişilerle kaybedeceğiniz vaktin bazen telafisi mümkün olmayan zararlara yol açabileceğini unutmayın.

Sigara diskteki beslenmeyi bozarak onu dış etkenlere karşı daha duyarlı hale getirir. Fiziksel uyum bozuklukları arasında en sık rastlanılan aşırı şişmanlık ya da aşırı zayıflıktır.)

Psikolojik faktörler: İşini sevmemek (Bel ağrısı nedeniyle doktora başvurma oranı, sevenlere göre 2,5 kat fazladır. İşinden memnun olmama, takdir edilmeme bel ağrısında önemli bir faktördür. Stres nedeniyle dikkati toplayamama özellikle sanayide iş kazalarından oluşan bel ağrılarına yol açar.)

Bel ağrısına neden olan hastalıklar

Her bel ağrısı bel fıtığı değildir. Birçok kas-eklem hastalıkları, kan hastalıkları, kemik crimesi, böbrek hastalıkları, kanser, hatta bağırsak hastalıkları bile bel ağrısına neden olabilir. Bunun ayırımını yapacak kişi mutlaka bir tıp doktoru olmalıdır.

Bel fıtığı: Omurga erişkinlerde 24-26 adettir. Bunlardan beş adedi bel omurlarını oluşturur. Her iki omurun arasında disk

dediğimiz bir yastıkcık bulunur. Bu hem süspansiyon görevi görür hem de komşu omurların birbiriyle temasına engel olur. İşte bu disklerin basınç altında kalarak dejenere olup yayvanlaşması ve iki omurga arasından dışarı doğru taşınması **fıtık** denir. Burada diskin dejenere olup gücünü kaybetmesinin en önemli nedeni aşırı basınç altında kalmasıdır. Disklerdeki aşırı basıncın en önemli nedeni de uygun olmayan hareketlerdir. Örneğin otururken bel bölgesindeki disklere binen basınç yataırkenkinin yaklaşık dört-beş katıdır.

Temel tedavi metotları

Yatak istirahati: Sadece yatak istirahatı bile bel ağrıının yarından fazlasında rahatlatma sağlar. Ortası çökmeyen rahat ve sert bir yatakta 2-4 hafta süreyle yatak istirahati önerilir.

İlaç tedavisi: Doktor tarafından önerilen ağırlıklı olarak ağrı kesiciler, kas gevşeticiler, sinir iletimini rahatlatıcı ve destekleyici medikal tedavilerden oluşur.

Egzersiz tedavisi: Zayıf bel kaslarının

fizyoterapist kontrolünde güçlendirilerek omurga statisinin rahatlatılması sağlanır.

Fizik tedavi: Fizik tedavi ve rehabilitasyon uzmanı doktor tarafından değerlendirilip önerilen ve uzman fizyoterapistler tarafından uygulanan fizyoterapiden oluşur.

Ağrı tedavileri: Lazer, radyofrekans, ozon, nöral terapi akupunktur vb. tedavilerle cerrahi yapılmadan hastanın rahatlamasını sağlar.

Cerrahi tedavi metotları: İleri derecedeki bel fıtıklarında nörolojik bozukluklara neden oluyorsa ve tutucu tedavi metotlarına da cevap alınamadıysa tek tedavi seçeneği cerrahi metotlardır. Başarı oranı yüzde 90-95'lerdedir. Geniş seriler incelendiğinde komplikasyon ve başarısızlık oranı yüzde 9-10 civarındadır, bunlar arasında yeterli disk çıkarılmamasına bağlı hastalığın devam etmesi, cerrahi sırasında sinir zedelenmeleri, enfeksiyon, ameliyat bölgesinde yapışıklığa bağlı kronik bel ağrıları, komşu organ yaralanmaları

sayılabilir. Fitğin aynı seviyede ya da başka seviyelerde tekrarlama oranı yüzde 5-15 arasındadır. Ameliyat sonrası yüzde 20-25 hastada tekrar çeşitli derecelerde ağrı görülebilir. Ölüm riski yüzde 0,7'dir. İşte tüm bu nedenlerden dolayı cerrahi hasta seçimi çok dikkatli yapılmalıdır.

Hastadan hastaya tedavi değişir

Görüldüğü gibi her bel ağrısı, bel fitiği değildir, her bel fitiği de cerrahi tedavi gerektirmez. Cerrahi tedavilerde birçok alternatif vardır. Her cerrahi tedavi metodunun avantajları ve dezavantajları olduğu unutulmamalıdır. Hasta için hangi metodun daha uygun olacağını her zaman doktor ve hastası beraberce tüm bu bilgilerin ışığında kararlaştırılmalıdır. Her

hasta için aynı tedavi merodu uygulanamaz. Her hastada tedavi anlamında tüm alternatifler tekrar gözden geçirilerek uygun tedavi belirlenir.

Antep'te Omurga Ağrı ve Cerrahi Merkezi

Antep Amerikan Hastanesi'nde bölgenin en gelişmiş Omurga Ağrı ve Cerrahi Merkezi bulunur. Merkeze tüm Türkiye ve komşu ülkelerden hastalar gelmektedir. Beyin cerrahi, anestezi, ortopedi, fizik

tedavi ve psikoloji uzmanlarının işlettiği merkezde her çeşit omurga cerrahisi dışında bel okulu, bel ağrısı danışmanlık hizmeti, fizyoterapi ve rehabilitasyon işlemleri, mikrosirirjik diskektomi, perkütan diskektomi, ozon, lazer, radyofrekans, akupunktur, nöral terapi ve nöroliz gibi daha birçok ağrı tedavisi merkezde başarıyla gerçekleştirilir. En yeni teknolojilerden biri olan C-arm (radyolojik görüntüleme) cihazı da merkez bünyesine katılmıştır.

Ofiste

Bilgisayar karşısında saatlerce hareketsiz veya uygun olmayan pozisyonda kalmak beli rahatsız eder. Bilgisayarda çalışırken başınız dik, beliniz ve kalçalarınızın arka kısmı destekli, köprücük kemikleriniz yere paralel olmalı. Gözleriniz ekranın üst hizasına yakın ve ekranı tam karşıdan göreceğiniz pozisyonda bulunmalı. Kollarınız rahat, ön kol ve bilekleriniz aynı çizgide yere paralel olmalı. Ayaklarınızı bir destek üzerine koymanız iyi olur. Bazen bir işten diğerine geçmek de dinlendirici olabilir. Masaya veya herhangi bir yere dayanarak dinlenecekseniz, beliniz çukur vaziyette olmasın. Kalça ve dizlerinizi bükerek kendinize daha rahat bir pozisyon verin.

Yük taşıırken

Hafif dahi olsa yerden bir cismi alırken dizlerinizi kırın ve çömelerek alın, belden eğilmeyin. Cismi bedeninize ya da bedeninizi ona yakın tutun. Taşınacak eşya vücudunuza ne kadar yakın olursa, omurganıza binen yük o kadar azalacaktır. Yükü belinizle değil, bacaklarınızla kaldırın. İki kişi bir eşyayı taşıyorsanız planlı hareket edin. Eşyanın ağırlığını da kaldırmadan önce test edin. Ağır bir yükü belinizden daha yükseğe kaldırmayın. Yük elinizde iken dönmeniz gerekiyorsa belinizle değil, ayaklarınızın yerini değiştirerek dönün. Ayakta iken belinizi sağa veya sola doğru rotasyon yaptırıp eğilerek yerden bir şey almayın. Beliniz geriye doğru eğilmiş vaziyetteyken sırtınıza ağırlık yüklemeyin.

Ev işi yaparken

Ütü yaparken tek ayağınızın altına 15-20 santimetre yükseklikte bir cisim koyarak hafifçe yükseltin, belinizin rahatladığını göreceksiniz. Bir süre sonra basamağın üzerine öbür ayağınızı koyun.

paspasla yerleri temizlerken öne doğru eğilmeyin ve belinizi dik bir pozisyonda tutmaya gayret edin. Bu nedenle uzun saplı süpürge kullanmak daha yararlı olacaktır. Bahçede çalışırken de uzun saplı aletleri tercih edin. Çamaşır asarken yukarıya doğru uzanarak belinizi germeyin, ipin seviyesini boyunuza göre ayarlayın.

Sandalye ya da koltukta otururken

Sandalye veya koltuğa otururken kendinizi bir anda bırakmayın. Yavaş yavaş, kontrollü olarak oturma pozisyonuna geçin. Otururken dik bir pozisyonda olmaya gayret edin ve bunu alışkanlık haline getirin.

Bu esnada diz eklemlerinizin kalça eklemlerinden daha yüksekte bulunmasında, ayak tabanlarının yere temas ederken düz konumda olmasında ve yere rahatça basmasında yarar var. Otururken zaman zaman pozisyon

değiştirmeniz iyi olur. Yumuşak, alçak ve derin koltuklarda oturmayın. Yumuşak koltuk ve iskemlelerin belinizi tehdit ettiğini unutmayın. Kol konacak sandalye ve koltukları tercih edin. Oturur pozisyonda öne doğru eğilerek kesinlikle hafif de olsa ağırlık kaldırmayın. Ağır bir cismi bir yerden bir yere çekerek veya iterek tek başınıza götürmeyin. Bir cismi taşıırken her iki ayağınız arasındaki mesafe de yaklaşık omuz genişliğinizde olmalı ve ayak uçlarınız dışa bakmalı. Sandalyeden kalkarken bir ayağınız diğerinin önünde olmalı, bacak kaslarınız ve kollarınızın yardımıyla kendinizi yukarıya doğru iterken sırtınız dik pozisyonda bulunmalı.

Spor yaparken

Daha önce bel rahatsızlığı geçirdiyseniz güreş, boks, judo, futbol, basketbol gibi mücadele gerektiren ve halter, jimnastik, golf, tenis gibi zorlayıcı sporlardan uzak durun.

Bunların yerine yürüme ve yüzme gibi sporları tercih edin ya da uzman doktorunuzun önerdiği egzersizleri aksatmadan yapın. Çünkü düzenli egzersiz yapanlarda ağrının tekrarlaması daha seyrek görülür. Kronik ağrısı olan hastalar, hafif ağırlı dönemde bile egzersizlerden yararlanırlar. Karın, sırt ve kalça adalelerinin vücudun doğal korsesi olduğunu unutmayın. Egzersizleri, düzgün ve sert bir zemin üzerinde, ısınma hareketleriyle başlayarak yapın. Hareketlerin sayısını yavaş yavaş arttırın, ani ve zorlayıcı hareketlerden kaçının. Egzersiz sonrasında şiddetli ve 15 dakikadan fazla süren bir rahatsızlık ortaya çıkarsa uzman doktora danışın.

Yatakta

Yatağınız sert olsun. Yattığınızda vücudunuz yatağa gömülmesin. Vücudu değişik şekillere sokan, stabil olmayan, yumuşak veya çöküntülü yataklar sağlıklı değildir. Altında sunta veya tahta olan yataklarla, üzerine yatıldığında omurganın fizyolojik kıvrımlarına uyum gösterebilen kaliteli ortopedik yatakları tercih edin. Yatarken önce yatak kenarına oturun ve bacaklarınızı yukarıya çekerek gövdenizi yatağa uzatın. Yan yatışta kalça ve dizlerinizden çekerek bacaklarınızı toplar ve ana rahmindeki gibi kıvrılarak durursanız rahat edersiniz. İki bacağınızın arasına yumuşak bir yastık koymanız da iyi olur. Yataktan veya oturduğunuz herhangi bir yerden ani hareket yapmayın. Yataktan kalkarken önce yan dönüp sonra doğrulup sonra her iki ayağınıza da eşit ağırlık verip dikkatlice kalkın.

Otomobilde

Otomobile bindiğinizde, koltuğunuzu pedallara yakın olacak şekilde ayarlayın. Dizlerinizin de kalçanızın biraz yukarısında durmasını sağlayın. Otomobil kullanırken koltuğunuz sert olsun, arkaya dayandığınızda koltuk belinizi desteklesin ve adeta kavrasın. Uzun yola çıkarken belinizi ince bir yastıkla destekleyin. Otomobilden inerken kapıyı açıp yana dönün, iki ayağınızı birden yere koyarak dengeli şekilde ayağa

kalkın. Uzun süre araç kullanmayın, kullanmanız gerekirse sık sık mola verin ve bu sırada biraz yürüyün. Arabanızın bagajını boşaltırken, eşyaları öne ve ileriye doğru uzanarak almayın.

maceraya hazır mısınız?

Let's Cook, mutfakta olmanın keyfini doyasıya yaşayabileceğiniz bir yer. Burada yemek yapmayı, pasta süslemeyi, makarna kesmeyi ve mutfakta işinize yarayacak daha birçok şeyi öğrenebilirsiniz. Bu ilginç ve keyifli girişimi hayata geçirenlerden biri de Üsküdar Amerikan mezunu Esra Tüfekçioğlu Turhan (ÜAA '88).

Let's Cook, arkadaşlarınızla yemek yaparak eğlenceli deneyimler yaşayabileceğiniz ilginç bir mekan. Dilerseniz küçük çaplı davet organizasyonlarınız için Lets Cook'un hünerli ekibinden destek alabilirsiniz. Hatta yemek stilistimiz olsun isterseniz o da var. Tipik bir mutfak atölyesi olmasının yanında Let's Cook'ta kullandığınız araç, gereç ve malzemelerin satışı da yapılıyor. Ayrıca pasta süsleme malzemeleri, kalıplar, yemek kitapları gibi mutfakta işinize yarayacak bir dolu malzemenin de satışı var. Let's Cook, günümüzün popüler deyimle mutfakta bütünlük çözümler sunan yepyeni bir konsept. Kurucularından biri de Üsküdar Amerikan mezunu Esra Tüfekçioğlu Turhan (ÜAA '88). Zekeriyaköy-Göktürk'ten sonra Forum İstanbul'da açtıkları ikinci Let's Cook atölyesinde buluştuk. Bir yandan nefis browni ve böreklerin tadına baktık diğer yandan da konseptte öne çıkan unsurları konuştuk.

Üç kadının ortak hayali

Let's Cook, biri yönetici asistanı, diğeri insan kaynakları uzmanı, sonuncusu da

Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nü bitirdiği yıl şef olmaya karar veren üç kadının ortak hayalinin bir ürünü. Yemek dünyasına ilk giren de Esra Tüfekçioğlu Turhan. 2000 yılında profesyonel iş yaşamına 'elveda', mutfak dünyasına 'merhaba' diyen Esra Hanım, önce bir arkadaşıyla birlikte Maslak'ta bir cafe açıyor. "Daha kolaymış gibi yemek işine soyundum o zaman ama hiç de görüldüğü gibi olmadığını anladım. Çünkü yemekleri de biz yapıyorduk. Mutfağımıza başka usta sokmayız dedik. Gelenler inanmıyor ve mutfaka girip bakıyordu. Yerimiz çok iyi olmamasına rağmen duyan gelmeye başladı. Çok yorucu bir üç yılın ardından ortaklıktan ayrıldım. Bu arada bir kızım oldu, onu üç yaşına getirdikten sonra yine yemekle ilgili bir iş yapma düşüncesi ağır basmaya başladı. O sırada kardeşim Ayşecan Boğaziçi Ekonomi'den mezun olmuştu. 'Denetçi olmayacağım' diyerek Divan'da çalışmaya başladı. Kuzenim de halkla ilişkiler uzmanlığından yeni ayrılmıştı. Güçlerimizi birleştirelim dedik ve beyin fırtınası sonucunda Lets Cook projesi genel hatlarıyla ortaya çıktı. Geçen yıl ilk yerimizi Zekeriyaköy Göktürk'te açtık. Yılın sonlarına doğru da Forum İstanbul'da 196 metrekarelik ikinci şubemizi hizmete soktuk. Burada 20 kişi aynı anda rahatlıkla yemek yapabiliyor. Beş ocak ve beş fırınımız var. Kurslara da maksimum 14 kişi alıyoruz."

Herkese hitap ediyor

Esra Tüfekçioğlu Turhan, Let's Cook'u yemek yapmayı seven, bunu öğrenmek isteyen kadın-erkek, çocuk, genç-yaşlı herkesin keyifli zaman geçirebileceği bir mekan olarak konumlandıklarını söylüyor. İsteyen belli sayıdaki misafiri burada rahatlıkla ağırlayabiliyor hatta evde yapacağınız günleri Let's Cook'un renkli mutfak panoraması içinde gerçekleştirmeniz de mümkün. Ya da arkadaşlarınızla öğle yemeği için Let's Cook'ta toplanıp, birlikte pişirdiğiniz yemekleri yiyebilirsiniz. Çocuklar, gençler

Let's Cook Mutfak Atölyesi Kursları

Çocuk Atölyesi 45 TL (2,5 saat sürüyor),
Kurabiye Süsleyelim 100 TL,
Cupcake Süsleyelim 100 TL,
Ternel Pastacılık 125 TL,
Şeker Hannuru Yapımı ve Süsleme 175 TL,
Çocuk Atölyesi 90 TL,
Hafif Yiyecek: Zeytinyağlılar 90 TL,
Seda ile Çay Saati 100 TL,
Sushi,
Özgül Şef ile Özgülce Dünya Mutfak,

Temalı Pastalar,
Fırından Taze Ekmek,
Yabancılar İçin Türk Mutfak,
Serinleten Kokteyller
Gruplara Özel Programlar

Let's Cook Mutfak Atölyesi:

Cumhuriyet Cad. Cami Sok. No:2/A Göktürk
İstanbul Tel: 0212 322 82 20
Forum İstanbul Zemin Kat.

ve şirketlere yönelik benzer etkinlikler de planlanıyor. Esra Tüfekçioğlu Turhan, özellikle çocukların doğum günü kutlamalarının görülmeye değer manzaralar yarattığını söyleyerek "Çocuklar kendi pastalarını, pizzalarını, 'milkshake'lerini yaparken her tarafı birbirine katıyorlar ama çok da eğleniyorlar" diyor.

Gençler yemek pişirmeyi bilmiyor

Değişen yeme alışkanlıkları ve iş yaşamının yoğun temposu günümüz insanını mutfakta daha pratik ve kolaycı çözümlere doğru itiyor. Esra Tüfekçioğlu Turhan, son dönemde okuduğu bir araştırmayı anımsayarak, "Artık bakliyat pişirmeyi, düdüklü kullanmayı bilmiyoruz. Oysa

benler zor işler değil fakat mutfakta giderek tembelleşiyoruz. Biz burada yemek yapmanın yanı sıra mutfak aletlerini ve cihazlarını nasıl daha etkin kullanarak mutfakta pratik yemeklerde sağlıklı çözümler üretilebileceğini öğretiyoruz" diyor.

Sponsorlarımız var

Lets Cook'un benzer mutfak atölyelerinden ayrılan özelliği eğitimler ya da etkinlikler sırasında kullanılan tüm mutfak cihazlarının, araç-gereç ve malzemenin satışının da yapılıyor olması. Burada işin içine sponsorlar giriyor. Esra Tüfekçioğlu Turhan, Kenwood, Fıslar ve Ariston'un mutfak atölyesinin ana sponsorları olduğunu söyleyerek,

"Mutfakta hayatımızı kolaylaştıran birçok cihaz ve aleti kullanıyoruz. İsteyen bu ürünleri anında satın alarak bu rahatlığı ve keyfi kendi mutfaklarına taşıyabiliyor" diyor.

Makarna yapımı çok eğlenceli

Lets Cook'da değişik mutfaklara özgü eğitimler, alanının uzman şefleri tarafından veriliyor. Örneğin Osmanlı mutfak ve davet menüleri eğitimlerini Diyan Otel'in eski şefi, pastacılığı da Hilton Otel'in pasta şefi veriyor. İtalyan mutfak ve makarna yapımı dikkat çeken başlıklardan. Esra Tüfekçioğlu Turhan, makarna yapımı sırasında katılımcıların çok eğlendiğini, çünkü makarnayı da kendilerinin yaptığını söylüyor: "Bir şirket çalışanları için bu kursu istemişti. Gelenlere makarna yapacağımızı söyledüğümüzde herkes hazır paket makarnaları suya atacağını sanıyordu. Şefimiz malzemeleri göstererek hamuru yoğurmalarını istedi. Şaşırtilar bir an ama sonra başladılar hamur yoğurmaya. Sonra aşıp, kestiler. Pişirip yediler, çok ama çok eğlendiler. Şimdi bu eğitimin devamını yapmaya hazırlanıyoruz."

Catering de var

İsteyenlere catering hizmeti de sunan Lets Cook'ta en fazla 30 kişilik organizasyonlar için davet menüleri hazırlanabiliyor. Ayrıca ortaklardan Ayşecan Tüfekçioğlu yemek stilistiği alanında isteyenlere profesyonel destek veriyor. Yemek stilistiği tıpkı moda çekimlerinde olduğu gibi yemeğin daha güzel ve etkileyici görünmesini sağlayacak ayrıntıların belirlenmesi olarak tanımlanıyor. Tavuğun daha kızarmış görünmesi ya da renklerini kaybetmeden sebzeleri pişirebilmek gibi püf noktalar yemek stilistlerinin işi. Mutfak atölyesinde en çok ilgi gören kurs başlıklarından biri de Türkiye'de yaşayan yabancıların daha çok katıldığı **Turkish Cooking for Foreigners**. İngilizce verilen kursta yabancı kadınlar yerel ve ulusal mutfaklardan seçme yemekler yapıyorlar.

Bu arada kurs içeriklerinin de her ay talebe göre değiştiğini hatırlatalım. İnternet siteleri bu anlamda sürekli güncellendiği için isteyenler kurs içeriklerini buradan kolaylıkla takip edebilir.

Şef gibi bıçak kullanıyorlar

Esra Tüfekçioğlu Turhan, mutfakta yemek ve pasta-börek kokuları arasında olmak isteyip de hala karar verememiş olanlara da uyandı bulunarak "Önce amatör kırımlara katılarak kendinizi deneyin, sonra karar verin" diyor. Lets Cook kursiyerleri arasında kariyer değişikliğine giderek mutfaka yönelen henüz olmamış ama şef gibi bıçak kullanmaya başlayan hatta kendi mutfaklarının şefi gibi hissedenenler günden güne artmış.

Egemenlik el mi değiştiriyor?

Elbette profesyonel manada mutfakta olmak fiziksel anlamda kadının taşıyabileceğinden çok daha yıpratıcı, çünkü günde 12 saat ayakta kalmanız gerekebiliyor. Bu da dünyadaki şeflerin çoğunun neden erkek olduğunu açıklıyor. Esra Tüfekçioğlu Turhan, bu durumun yavaş yavaş değişmeye başladığını söyleyerek, "Kadınlar kesinlikle mutfakta daha becerikliler ama profesyonel mutfaklar erkek egemendir çünkü çalışma saatleri uzun, koşullar ağırdır. Bu durumu giderek değiştiriyor, mutfaktaki erkek egemenliği kırılıyor" diyor. Bir de erkeklerin mutfaktan çıktıktan sonra arkalarında tam bir enkaz bıraktıkları gerçeği değişmiyor. Kadınlar içgüdüsel olarak belki de erkeklerle oranla daha düzenli ve organize olduklarından böyle bir sorunu onlara pek mal edilmiyor.

Mutfak ve iş dünyası

Esra Tüfekçioğlu Turhan'a göre mutfak ve iş dünyası ya da sosyal yaşam arasında güçlü bir etkileşim kurulabilir. Yönetici asistanlığı yaptığı uzun yıllar boyunca organizasyon ve kontrol odaklı çalıştığını ve mutfaktaki yaşamında da bunların faydasını gördüğünü söyleyen Turhan, "Mutfakta her şeyi iyi organize ederseniz

her şeyi çıkarmıyor. Mutfakta çalışırken profesyonel hayatımın çok faydasının görüyorum. Düzen, disiplin mutfakla ilgili hayatımı kolaylaştıran kavramlar oldular. İş hayatındaki becerileri iş hayatına uygulayanlar çok daha başarılı sonuçlar alıyorlar."

"Hımm, nefis olmuş"

Günümüzde hala kadınların bir kısmı için mutfakta becerikli olmak ve iyi yemek yapmak kayda değer bir özellik. Esra Tüfekçioğlu Turhan da mutfakta olmanın kendisi için en keyifli tarafının yapıtlarının başkaları tarafından beğenilmesi olduğunu söylüyor. "Hımmm enfes olmuş" denmesi onu fazlasıyla mutlu ediyor. Mutfakta klasik bir anlayışı takip ettiğini, füzyon mutfaklarına pek itibar etmediğini söyleyen Turhan, "Değişik ülke mutfaklarını severim ama onları birbirine karıştırmaktan çok hoşlanmam" diyor.

Midilli ve Ayvalık

Pasta-börekten ziyade, yemek yapmayı daha çok seven, özellikle de zeytinyağlılar konusunda iyi olduğunu vurgulayan Esra Tüfekçioğlu Turhan, bunun biraz da aileden gelen bir kültür olduğunu aktarıyor: "Annem Midilli, oradan Ayvalık'a gelmişler. Dolayısıyla zeytinyağı bizim soframızın olmazsa olmazlarından. Bir de çorba ve salata mutlaka her akşam menümüzde olur." ✓

www.letscook.com.tr

Evcil hayvan satışı yapmayan bir petshop

Serra Moral (ACI '88), hobisini işine dönüştürmeyi başaranlardan biri. Uzun süre sokak hayvanları için çalıştıktan sonra Very Important Dogs (VID)'i devralarak kariyerine yepyeni bir yön vermiş.

Evcil hayvan satışı yapmayan VID'de köpeğin yanı sıra kedi, balık ve diğer hayvanlarla ilgili ürünler de satılıyor.

Hayvan isteyenler barınaklara yönlendiriliyor.

Annesi, halası, kardeşi ve kuzenleri de ACI mezunu olan aile boyu ACI'lılardan Serra Moral, okula dair ilk anısını daha küçük bir çocukken yaşadığını söylüyor: *"Çok küçüktüm, annem elinden tutup Bazaar Day'e getirmişti beni. Okuldan içeri girince ortama bayıldım ve büyüyünce 'kesinlikle bu okula girmeliyim' dedim. Herhalde girmeseydim travmatik bir durum olurdu benim için."*

Sahiplendirmeye özendirme

Hayvanlar, Serra Moral'ın hayatında önemli bir yer tutmuş hep. Onlarla içli dışlı olabileceği bir işin hayalini kurmuş hep ve nihayet geçen yıl, tescilli bir marka olan Very Important Dogs (VID)'i devralarak bu hayalini gerçekleştirmiş. VID, üç yıl önce AKUT K9 kurucularından birinin İstanbul Ataşehir'de kurduğu ve en büyük farkını da canlı hayvan satışı yapmayarak ortaya koyan bir petshop. VID'i kuranlar köpek

isteyen müşterilerine barınaklardaki köpeklerin resimleri ya da canlı görüntülerini göstererek daha sosyal boyutu olan bir işe imza atmışlar. Uzun yıllar barınak gönüllüleriyle çalışan ve "dost satın alınmaz" diyen Serra Moral da VID'in kuruluş felsefesini aynen benimseyerek devralmış. VID'in öncekinden en önemli farkı ise, konseptte yeni hayvan türlerinin eklenmiş olması. Köpeğin yanı sıra kedi, balık ve kuş gibi diğer evcil hayvanlarla ilgili ürünleri kolaylıkla bulabileceğiniz bir petshop burası.

İlk göz ağrısı bir kuş!

Serra Moral küçüklüğünden bu yana hayvanlarla iç içe olmuş. Hayatına ilk giren hayvan dedesinden yadigar bir kanarya. *"Hayvanlarla ilgili ilk anım dedemin kanaryasını kaybetmemizdir. Zaten çok yaşlıydı. Ben daha ilkokula bile gitmiyordum. Yaz tatiline çıkacağımız gün kanarya öldü. Hatırlıyorum da bütün*

yol boyunca ağlamıştım. Yazlığa vardığımızda onu pamuklara sararak gül ağacının dibine gömdük. O kadar üzülüyordum ki, denize bile girmek istemedim” diyor Serra Moral. Kanaryadan sonra erkek kardeşinin yoğun baskılarına dayanamayıp Terrier cinsi bir köpek aldıklarını söylüyor: “Annem çok titiz bir kadındı (ne mutlu artık o kadar titiz değil). Hayvan istemiyordu. Kardeşim Murat (A.C.T ’93), kendini yerden yere atmak suretiyle annemi bir şekilde ikna etti. Köpeğin ilk geldiği gün annemin elinde bulaşık eldivenleriyle onu küvette yıkamaya çalıştığını hatırlıyorum. Topak, çok agresif bir köpekti. Ulaşılabildiği her şeyi ve herkesi ısırdı. Tam da köpeğin geldiği o dönemde annem evi boydan boya halıyla kaplatmıştı. Topak altı ay boyunca o halıların her tarafına malum icraatını yaptı. Alınması için bütün yalvarıp yakarmalarına rağmen köpeğe bakan kardeşim değil annem oldu. Çok yoruldu, çok şikayet etti ama Topak’ı evden uzaklaştırmak, ondan kurtulmak gibi bir seçeneği de hiç düşünmedi. Topak 12 yıl bizimle yaşadı.”

Biri gitmeden diğeri geliyor

Serra Moral evli olduğu dönemde eşi istemediği için hayvanlardan uzak kalmış. Özlemini de annesinin evindeki Topak’la gidermiş. Bu arada sokakta hasta yavru bir kedi bulmuş. Çaresizlikten onu da annesine getirmiş: “İyileştirdikten sonra sokağa salacaktık ama olmadı. Kediyle köpek 1,5 sene beraber yaşadılar. Kedimizi de iki sene önce kaybettik. O ölmeden önce ben bu kez üç ayaklı bir kedi bulmuştum. Tedavi ettirdim ve onu da anneme getirdim.”

Yaşasın, evimde evcilim var

Serra Moral için 2001 önemli bir tarih, zira hem hayatına tek başına devam etme kararı almış hem de İzmir’den İstanbul’a taşınmış: “İstanbul’da ilk iş bir hayvan sahibi oldum. Köpeğin bakımı zor ve daha fazla zaman istediğinden kedi beslemeye başladım. Derken onu bir başka kedi ve

bir köpek takip etti. Nedense ‘kedicilerin’ tek kediyle kalmamak gibi bir eğilimi var. Ben de bir kedi bir kedi daha gidiyordum. Üstelik baktığım kedilerden biri de gebeymiş, yavrulayınca dokuz kedi oldu. Sonra ‘burada kedilere iyi bakıyorlar’ diye düşünen birileri de kapıma yavru kedi bırakınca evde bir dönem on kedim oldu. Bir de köpek.”

Tabii bu durum çok sürmemiş, önce yavrulara, sonra yetişkinlere bakacak ev bulunmuş. Dedğine göre kediler ve köpek arasında büyük sıkıntılar ve kavgalar olmamış. Buna rağmen kediler, zaman zaman köpeğe organize saldırılar yapmışlar. Ashında kediler arasında daha çok gerginlik oluyormuş. Özellikle anne kedi ve yavrularına diğerleri tavır almışlar. Evin içinde bölünmüş alanlar içinde gruplar halinde mutlu mesut yaşamışlar.

Hayvanlar dünyası aklımı çeldi

Serra Moral, yaklaşık 5,5 yıl Boyner Holding’te sistem analisti olarak çalıştıktan sonra arayış içinde olduğu bir dönemde petshop işine giriyor. “Çok düşünerek verilmiş bir karar değildi. Arkadaşlarım VID’den ve konseptinden söz etti.

“Hep istediğim ve özendiğim şey, hobilerinden para kazanan insanlardı. Umarım ben de o noktaya gelebilirim. Çünkü hayvanları çok seviyorum.”

Devredecek birilerini arıyorlardı. Bir gecede karar verdim. Oysa dükkanın tam nerede olduğunun bile bilmiyordum.”

VID’in tescilli bir marka olduğunu söyleyen Moral, “Konsept köpek üzerineydi, devraldıktan sonra diğer hayvanlarla destekledik. Biraz akvaryum kısmına önem verdik ve geliştirdik. Burası zamanında birçok müşterisi olan oturmuş bir yapıymış. Sadece petshop gibi değil, kulüp tarzında çalışmış. Müşterilerle yakın bir diyalog kurulmuş. Çeşitli aktiviteler düzenlenmiş, sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştirilmiş. Ancak kapalı kaldığı, yaklaşık üç-dört aylık dönem boyunca epey müşteri kaybedilmiş. Ben şimdi onları yeniden kazanmaya çalışıyorum” diyor.

Bu amaçla VID’in organizasyonuyla geçtiğimiz aylarda düzenledikleri kermes, eski müşteri kütlesi kazanma adına önemli bir etkinlik olmuş. Barnak gönüllüleri,

müşteriler ve etraftan bağışlanan malzemelerin satışından elde edilen gelir **Kadıköy Hayvan Barındırma Merkezi**'ne bağışlanmış. Ayrıca mama satan şirketlerden biri bu etkinliğe 450 kg mama bağışlayarak destek vermiş ve satılan mamalar barınağa gönderilmiş. **Yorkshire Terrier Türkiye Derneği** (<http://www.yorkshiretr.com/>) ile de yakın işbirliği içindelermiş. Ayrıca ücretsiz eğitim seminerlerinden ve özel iskontolu hafta sonları etkinliklerinden de bahsedebiliriz.

Riskli ve delice ama...

Çoğu petshop'un içinde evcil hayvan satışı yapılıyor. Çünkü asıl para getiren hizmet bu. Hayvan satmadan bu işe girmek risk değil mi, peki? Serra Moral risk olduğunu onayladıktan sonra nedenlerini şöyle sıralıyor: *"Hep istediğim ve özendiğim şey, hobilerinden para kazanan insanlardı. Umarım ben de o noktaya gelebilirim. Çünkü hayvanları çok seviyorum. Çevremde pek çok kişi buraya evcil hayvan koymam konusunda baskı yapıyor ama direniyorum. Çünkü çok uzun zaman*

sokak hayvanları için çalıştım, kendi prensiplerime ters düşmek istemiyorum. Şimdilik iyi gidiyor da fakat benüz yeterli değil."

Moral ayrıca Ataşehir'in bu konsept için doğru bir lokasyon olduğunu düşünüyor: *"Ataşehir'de bu kadar çok hayvan besleyen*

insan olduğunu tahmin etmiyordum. Üstelik hem gelir düzeyi hem de bilinçleri yüksek. Sokaktaki hayvanlara iyi bakılıyor, bölge bölge mamalar bırakılıyor sokağa."

Talepler barınaklara yönlendiriliyor
Petshop olunca ister istemez evcil hayvan

Ucuz mamalar böbrekte taş yapıyor

Hayvan bakımında dikkat edilmesi gereken noktalar neler? Serra Moral önceliğin hayvana sunulacak yaşam koşulları olduğunu söylüyor.

Evcil hayvan bakmak istiyorsanız önce şartlarınızın hayvan bakımı için uygun olup olmadığını test etmeniz lazım. Eğer günün büyük bir bölümünü dışarıda geçiriyor ve köpek beslemek istiyorsanız ırkını çok iyi araştırmanız gerekiyor. Ayrıca bazı ırklar ilk sahiplenme için çok doğru olmaz. Mesela Beagle, Jack Russell Terrier ve Cocker'lar çok inatçı ve başına buyruk ırklardır. Evde çocuk varsa yine çocuklarla iyi anlaşılan ırklar tercih edilebilir. Bazen bize 'tüy dökmeyen hayvan istiyoruz' gibi talepler geliyor. Böyle bir şey yok, hayvan beslemek istiyorsanız tüy dökmelerini de göze alacaksınız. Veteriner kontrolünü söylemeye bile gerek yok. Nasıl ki çocuğun rutin kontrolleri oluyorsa eve gelen kedi ve köpeğin de olmalı. Biz hayvanların uzun vadede kaliteli bir yaşam sürmesini istiyoruz. Bunun için de hayvanın iyi mamalarla beslenmesi ve iyi bakılması gerekiyor. Ucuz mamalar karaciğer ve böbrek rahatsızlıklarına sebep oluyor.

talebiyle gelen de oluyordur. Serra Moral, bu talepleri barınaklara ya da çok özel irkköpek arayanları da bu işi adabına uygun yapan çiftliklere yönlendiriyor. "Barınaklarla iletişimi hiç koparmıyoruz. Takvimlerini ve mamalarını satıyoruz. Elde edilen geliri mabuz karşılığı teslim ediyoruz. Onlar da satın alanların isimlerini kendi internet sitelerinde anons ederek teşekkür ediyorlar." Daha önce aktif barınak gönüllülüğü yaptığı dönemde bu alanda faaliyet gösteren pek çok sivil toplum örgütüyle yakın temas içinde olduğunu söyleyen Serra Moral, yaşanan olumsuzluklar nedeniyle şimdi bu STK'lardan uzak duruyor. "Şile Barınak Gönüllüsü olarak çalıştığımız dönemde benim gibi gönüllülerden oluşan bir yaboo

grubumuz vardı. Barınağın her türlü ihtiyacını bizler temin ediyor, hayvanları aşılatıyor, kısırlaştırıyor, başış için ziyaretler yapıyorduk. Bu çalışmalar sayesinde bir dönem Şile'deki tüm bayvanlar küpeli ve kısırlaştırılmıştı. Bizim gibi gönüllü gruplar ve hayvan STK'ları bir araya gelerek vakıf kurmak istedik. Hatta eski Kültür Bakanı İstemihan Talay'ın (TAC '64) da aralarında bulunduğu bazı önemli isimlere sunumlar yaptık. Ancak bazı kişilerin egoları ve anlaşmazlıklar yüzünden yapılan onca çalışma heba oldu. Şimdi hepsinden uzak duruyorum."

VID neler yapıyor?

Bu kadar çok ürün barındıran ama evcil

hayvan satmayan veya sergilemeyen başka petshop var mı bilmiyoruz. Serra Moral da "Tekim demek iddialı olur ama özel bir çizgimiz olduğu kesin" diyerek VID'i ayrıştırıyor. Hayvanlara yönelik birçok ürünün yanı sıra insanlar için de hayvan konseptli eşyalar stantlarda dikkat çekiyor. Örneğin köpek şeklinde tuzluklar, değişik kırtasiye malzemeleri hatta kumbaralar yer alıyor.

Bir de seminer ve danışmanlık hizmetleri var. Ücretsiz seminerlerde hayvanlarla ilgili temel konular uzmanlar tarafından ele alınıyor. VID tarafından verilen son seminer köpeklerin günlük hayattaki problemleri ve bunlarla nasıl baş edilebileceği üzerineymiş. Ardından da akvaryum kurulumuyla ilgili bir seminer

Serra Moral kimdir?

1988'de ACI'dan mezun oldu. 1992'de DEÜ İngilizce İşletme Bölümü'nü bitirdi. Önce Citibank'ta çalıştı, ardından 1995 yılında Yaşar Holding'e girdi. 1996-2001 arasında Yaşar Holding'de SAP Finansal Modül Danışmanı olarak çalıştı. 2001'de İstanbul'a geldikten sonra önce Mobil Türk'te SAP danışmanı sonra Uniteam SAP Partner'da yine Finansallar Danışmanı olarak çalıştı. 2004'te Beymen Benetton Şirketler grubuna girdi. Burada Inhouse fi modül danışmanı olarak 2009'a kadar çalıştı. 2009 Mayıs ayından beri fi SAP danışmanı olarak freelance çalışmaya devam ediyor. 2009 Eylül ayından beri VID'i işletiyor.

AİLESİNDEKİ DİĞER ACI'LILAR

Aliye Moral (ACI '66) - Halası
Sema Göktemen Moral (ACI '67) - Annesi
Deniz Moral Tanık (ACI '69) Babasının kuzeni
Ruşen Moral İldiz (ACI '72) Babasının kuzeni
Serra Moral (ACI '88)
Selen Moral (ACI '92) Kuzeninin çocuğu
Murat Moral (ACI '93) Erkek kardeşi
Seher Doğanca (ACI '93) Halasının kızı
Gülşah Veryeri Moral (ACI '94) kardeşinin eşi
Yelin Moral (ACI '96) Kuzeninin çocuğu
Vefa Reşat Moral (ACI '99) Amcasının oğlu
Veli Berk Moral (ACI '04) Amcasının oğlu

olmuş. Serra Moral, yakın bir zamanda "Köpeklerle ilkyardım nasıl olmalı?" başlığında bir seminer planladıklarından söz etti. Bu arada en temel köpek yaralanmaları da boğaza bir şey kaçması, böcek ve yılan sokması, yanma ve elektrik çarpmasıymış. Danışmanlık kapsamında ise psikolojik destek sunuluyor. Bakırlı hayvanlarla ilgili farklı şikayetler yaşayanlar için VID'in anlaşmalı olduğu profesyonel danışmandan randevu alınıyor. Danışman hayvanı gözlemledikten sonra sahibine köpeğe nasıl davranması gerektiğini anlatıyor. Serra Moral, Akut K9 kurucusu çok deneyimli iki köpek eğitmeniyle çalışmaya başladıklarını söyleyerek, "VID köpek eğitim diye bir site üzerinden eğitim faaliyetlerimizi yürütmeyeceğiz. Temel itaat, ileri itaat, çeviklik ve problem çözme konusunda birebir eğitimde İstanbul'da benzeri olmayan nitelikte eğitmenler ve özel yapıyla bir eğitim konsepti oluşturacağız" diyor. Dikkat çeken bir başka konu da VID'in "Pet Casting Ajansı" gibi çalışıyor olması. Köpek isteyen ajanslar ya da köpeklerle görüntü almak isteyen TV kanalları da VID'in müşteri portföyünde yer alıyor.

Yazın sahiplendirme etkinliği

Serra Moral, VID'in önceki dönemde çocuklara yönelik birtakım etkinlikler organize ettiğini, kendisinin de bunları devam ettirmek niyetinde olduğunu söylüyor: "Barınak gönüllüsüyken 4 Ekim Hayvanları Koruma Günü sebebiyle bazı

Sahiplendirme özendirilmeli

Serra Moral, VID konseptini daha da zenginleştirmek amacıyla sahiplendirme etkinliği yapacağını söylüyor.

Amerika'ya gittiğimde oradaki en büyük petshop zincirlerinden biri olan Pet Smart'ta barınaklardan gelen hayvanları evcil almak isteyenlerle buluşturan bir etkinlik düzenleniyordu. Ben de bir benzerini burada yapmayı planlıyorum. Yaza doğru dışarıda küçük bir hayvan parkı oluşturup anlaştığım bir barınaktan buraya hayvanlar getireceğim. İsteyenler bunları sahiplenebilecekler. Ayrıca yine barınaklar için bağış toplayabiliriz. İlgilenenler bu etkinlikte ilgili gelişmeleri www.vid.com.tr adresinden ya da facebook üzerinden takip edebilirler. Ürünlerin satışının yapıldığı www.vidpetmarket.com sanal market adresinden dükkanda bulunan tüm ürünler satın alınabilir.

özel okullarda çalışmalar yaptık. Barınaktan aldığımız birkaç köpeği okullara götürüp çocukların sevmesini sağladık. Bu arada hayvanlara ne yapmaları ve yapmamaları gerektiğini de anlattık. Güzel geri dönüşler aldık. Okullardan biri öğrencilerine hayvanları beslemek üzere yiyecek getirmelerini istemiş. Mamanın yanı sıra tarhana ve bulgur getirilenler bile vardı. O gün iki bagaj dolusu mama topladık ve barınağa götürdük."

Kedi, köpek kadar evcil değil

İnsanın köpekle ilişkisi kediyle ilişkisinden önce başlamış. Diğer bir deyişle insanın köpeği eğitmesi kediden çok daha eskiye dayanıyor. Serra Moral bu yüzden kedinin evcilleştirilme sürecini henüz tamamlamadığını söylüyor. Kedi ve köpek arasındaki farkları da şöyle sıralıyor: "Kedi ve köpeğin yapısından kaynaklanan temel farkları var. Kedi isterse öğrenir, istemezse öğrenmez, çünkü eğitilebilir bir hayvan değil. Başına buyruktur ve kendisini kabul ettirir. Ayrıca mekana bağlanan bir hayvandır. Kendi kurduğunu dünya ve mekan önemlidir. Eve giren çıkan insanlar değişse de onun için ortam önemlidir. Kedinin hisini gösterme biçimi köpektan çok daha farklıdır. Kedi yalnız bırakırsanız kendi

mekanında üç-dört gün, belirli düzeneği kurarsanız bir hafta tek başına idare edebilir. Köpek her iş için insana bağımlı bir hayvandır ve bu yüzden onun hayatının merkezinde insan vardır. Kedi ve köpekle ilgilenen insan profilleri de birbirinden farklıdır. Kedi bakanlar bir kediyle sınırlı kalmadıkları ve genelde birden fazla kediye sahiplendikleri için sayı çoğaldıkça ekonomiyi ararlar."

Paylaşımı öğreniyor

Çocukların evcil hayvan beslemeleri uzmanlarca önerilen bir davranıştır. Çünkü bir yandan bağımsızlık sisteminin güçlenmesini sağlayarak alerjilere karşı vücudun direncini artırır diğer yandan da paylaşımı ve sorumluluk almayı öğretir. Bu yüzden evcil hayvan beslemeye ne kadar erken başlarsa o kadar iyi olur. Özellikle tek çocuklu ebeveynlerin giderek arttığı dünyamızda evde tek başına kalan çocukların sevgisini aktarabileceği, dokunup tepki alabileceği oyuncak olmayan canlı bir varlığa ihtiyaç duyarlar. ✓

VID-Very Important Dog

Ataşehir Bulvarı 36, Ada Ata 2-1 Blok Dükkan: 18
Ataşehir İstanbul
www.vid.com.tr/
www.yulusanizmarket.com

Tribute to an American Teacher who loved Türkiye

Gwen Scott

Over 200 Americans, Turkish-Americans and Turks gathered at the gravesite of John Scott at the Ferikoy Protestant Cemetery in Sisli, Istanbul. The ashes of John's wife, Gwen brought from America, was buried in a vase brought from İznik by her Talas Boys, following a service at the small Protestant Church in the Cemetery. It was a moving experience for everyone, but especially for the students of Talas American School for Boys (TAO) and the Üsküdar Academy for Girls (UAA), most of them taught by Mr. and Mrs. Scott.

The interment service, performed by a former teacher **Mick McCain**, started at 10:00 AM and lasted close to an hour. McCain read passages from the Bible, including 23rd Psalm. Mrs. Scott's son **Don** spoke first and talked about Gwen's and John's life in America and their first journey to Turkey in 1947 that lasted 13 days. They had their first child in Talas, **Roxane**, who spoke lovingly of her mother, followed by her other daughter **Debby** who read a letter that she had written to her mother and spoke about her great admiration for her love of writing and the Sunday Evening Theatres that **Mrs. Scott** had organized. The plays were attended by the students as well as the teachers and several students learned to play piano at John's house while Roxanne was running round.

She wrote many poems

The letter that **Nabi Eren**, a TAO graduate, wrote after learning Gwen's death in 2009, was read. **Meral Silahtaroglu**, a graduate of UAA, **Mehmet Coral**, **Ertan Söylemez** also spoke and reminisced about their days at school. Everyone walked to the far corner

of the cemetery where the burial took place under a light rain followed by a reception.

I was a student at Talas American High School 1949 - 1953, together with my younger brother **Erol** and older brother **Sevgin** two years ahead of us. Gwen Scott was our literature teacher and John Scott was the school Principal. As her daughter **Roxanne** reminded us at the service, Gwen Scott had a beautiful spirit and loved Türkiye, which was reflected in the books that she ordered for the school library, which she managed. She wrote many poems, including the following piece which was read during the services:

From Yegeonoglu's Balcony

*To live is to grow, in body, mind and soul;
And sunshine brings the first to fruit,
But mind takes longer, as memory on memory*

*Make knowledge its situation suits;
And soul is left to ponder why and how and where*

*Our hearts will finally fill
With joy, so we can love in truth the future
we can't see*

*Because a flower a smile, a tree
Have proved to us a continuity
Of love which knows no ending, always free.*

She is an exceptional teacher

Teachers play an important role in every student's life. Gwen was an exceptional teacher who taught us to love, to read and to find our own way. Mrs. Edmonds, the wife of Mr. Edmonds, also a former teacher, was among the guests who paid their tributes to a great person that we will always remember. **Mete Akyol**, **Atilla Pektaş**, **Erhan Söylemez**, **Uran Özsoy**, **Metin Atamer**, **Yücel Akyürek**, **Ahmet Cingi**, **Osman Ulukan Birgin**, **Yavuz**

Isbakan, **Ahmet Boyacıoğlu**, **Sahak Nergis**, **İzmir Tolga**, **Mehmet Coral**, **Nabi Eren**, **Saffet Esen**, **Cem Baysal**, **Cevdet Caner**, **Aydın Müderrisoğlu**, their wives and children were among the Talasli boys present at the service.

I apologize if I missed anyone's name. **Yücel Çetin**, who hosted many Talas and Tarsus boys the night before at his beautiful home overlooking the Bosphorous, could not attend due to a commitment to be with one of his son's function. Mrs Scott and her influence on Talas boys to read books was part of the lively discussion at Yücel's living room enriched with a large library.

Thank you Roxanne, Dan, Debby and the entire Scott family, including their Turkish son-in-law, for giving us the opportunity to share in this meaningful and unforgettable service which we will tell our children and grand children. I know I will, because one of my two daughters is a teacher, helping the children of international community in Doha, Qata, following the footsteps of her father's teachers. ✓

Sanal Sosyal Ağlar

Facebook, Twitter, LinkedIn, Myspace gibi bir sosyal ağ sitesine katıldığınız anda, ilk ziyaret etmeniz gereken yer 'Seçenekler' kısmından 'Kişisel Bilgilerim' bölümü. Buradaki ayarları, bilgileriniz tüm web'e dağılmayacak ve sadece kendi istediğiniz kişiler tarafından görünebilecek şekilde yaparsanız, beklemediğiniz sürprizlerle(!) de karşılaşmazsınız.

Sanal Sosyal Ağlar (SSA) hayatımıza geçen sayıdaki yazımda da bahsettiğim Web 2.0 denilen yaklaşımla girdi. Web 2.0 denilen yaklaşım, kullanıcıların kolay arayüzlerle kullanabileceği, paylaşım, yorum, beğenme ve beğenmeme, anket gibi interaktif özelliklerin kullanıcıya ücretsiz sunulduğu ve içeriğin de çoğu zaman kullanıcı tarafından üretildiği yaklaşıma verilen bir kod ad. İnternetin ilk zamanlarındaki web, yani web 1.0, kullanıcıyı daha az düşünen, paralı, az fonksiyonlu, durağan ve paylaşım

odaklı olmayan sitelerden oluşmakta idi. Şu anda bu sitelerden görmek neredeyse imkansız.

SSA nedir?

SSA'lar da bu yaklaşımın bir parçası olarak hayatımıza giriyor ve insanları belirli ortak noktalarda buluşturuyor. Burada yarattığınız ağın yardımıyla iş bulmanız, yaptığınız bir besteyi, popüler hale getirmeniz ya da bu sanal ağ üzerinden arkadaşınıza yine sanal bira ısmarlamanız mümkün.

Bu bölümde sizlere **Facebook, Twitter, LinkedIn** ve **Myspace** gibi en ünlü SSA'lardan söz etmek ve bunların ne işe yaradığını tanıtmak istiyorum.

Nasıl para kazanıyorlar?

Bu siteler gibi birçok site mevcut. Kimisi aynı odak noktasına ama farklı bölgelere hitap ediyor, kimileri ise farklı konularda odaklanmış, sosyal ağ(a)lar pastasından bir dilim almak için uğraşıyor. Kullanıcılarından para almayan bu siteler parayı tamamen siteleri üzerinden

Dünya çapında 350 milyon kullanıcısıyla şu anda en büyük sosyal ağ olarak kabul edilen Facebook, nisan ayında tıklanma sayısında ilk kez Google'ı geçti.

Çoğunuz Facebook'u kullanıyorsunuz çünkü dünyada yaklaşık her 20 kişiden birinin facebook hesabı var. Şu anda mevcut en büyük sosyal ağ olarak bilinen Facebook, Harvard'da öğrenci iken Harvard mezunlarını bir arada tutmak için bir site tasarlayan Mark Zuckerberg ve arkadaşları tarafından geliştiriliyor. Önceleri sadece Harvard mezunlarının girişine izin verilen Facebook'a zamanla diğer üniversite mezunlarının da girmesi mümkün oluyor. Ardından e-posta adresi olan 13 yaşından büyük herkes Facebook'a girmeye başlıyor. Siteye girdiğiniz anda yapmanız gereken ilk şey bir arkadaşınızı aramak. Bu arkadaşınızı bulduktan sonra onun arkadaşlarından olan ortak arkadaşlarınızı da "ağınıza" ekleyerek bir arkadaş ağı oluşturunuz. İlkokulda en son 30 sene gördüğünüz bir arkadaşınızdan, öğlen yemek yediğiniz iş arkadaşınıza ve ailenize kadar herkesi ağınıza eklemeniz mümkün. Ağınıza sadece insanları eklemekle iş bitiyor olsaydı, Facebook bu kadar popüler olmazdı. Ağınıza yer alan kişilerin yazdığı anlık durum mesajlarını izleyebilmek, paylaştıkları yazı, web sitesi adresi, fotoğraf ve videoları izlemek, katıldıkları etkinlikleri görmek, kurdukları gruplara katılmak gibi birçok özelliğe sahip Facebook. Onlarla başlayıp yüzleri geçen arkadaş ağından yağan mesaj ve paylaşımları devamlı izlemeye kalkmak bazen resmen bir mesai gerektirebiliyor. Facebook'un 2006'da Yahoo'nun 1 Milyar Dolarlık teklifini reddetmesini takiben değerinin yaklaşık 10 Milyar Dolar civarında olduğu tahmin ediliyor. Dünyanın çeşitli bölgelerinden yaklaşık 350 milyon kullanıcısı olan Facebook Nisan başında ilk defa tıklanma sayısında Google'ı bile geçti.

Daha çok müzikle ilgili paylaşımların yapıldığı Myspace'in 100 milyon üzerinde üyesi var.

İlk zamanlarında daha çok blog yazma ve arkadaşlarla bağlantı içinde olma amaçlı kurulan MySpace daha sonra neredeyse tamamen müzikle özdeşleşti. Şu anda genellikle müzisyenlerin ve müzikle ilgilenen profesyonel ve amatörlerin eserlerini paylaştığı ve netten direk olarak dinleme ve izleme özelliği sunan bir web sitesi.

yayımladıkları reklamlardan kazanıyorlar. Özellikle Facebook gibi LinkedIn gibi önemli ve doğru bilgileri kullanıcılarından alabilme lüksüne sahip siterler, yayınladıkları hedefe yönelik reklamlarla gelirlerini artırıyorlar. Bir örnek vermek gerekirse Facebook üzerinden vermek istediğiniz henüz baskısı tamamlanmış yemek kitabınızın reklamını Türkiye'de yaşayan, 25-50 yaşları arasındaki, kadın kullanıcılar görsün diye ayarlayabilmeniz mümkün. Ya da bir Paris turu reklamınızı 14 Şubat'a 15 gün kaladan itibaren İstanbul'daki, evli ya da bir ilişkisi olan, 25-40 yaş grubuna gösterebilirsiniz. Böylece siz reklam parasını Facebook'a verirken, sizin tanıtım sirenize de tam satış yapmayı planladığınız kitleden kişiler gelmiş oluyor.

Ne kadar "sosyal" olunmalı?

Paylaşım arttıkça internetin keyfi de artıyor. Farklı yorumlar okumak, bir şeye puan vermek ya da bir ilkokul fotoğrafı üzerinde 30 sene önceki arkadaşlarınızla yorum yapmak sosyal ağların bize sağladığı en güzel artılar. Peki eksileri olabilir mi? Elbette.

Sosyal ağların şu anki en büyük sorunu kişisel

Sizi izleyenler için kısa mesaj yazma imkanı veren Twitter, "micro-blogging" kavramını hayatımıza soktu.

Twitter sosyal ağlar ve iletişime yeni bir bakış getirdi. Twitter kendi ağını devamlı büyüme mantığı yerine takip etme ve takip edilme kavramlarını ortaya koydu. Buna göre ilgilendiğiniz konulara, kişilere, sanatçılara, yazarlara, arkadaşlarınıza ya da kurumlara abone olarak onları takibe alıyorsunuz. Takibe aldığınız bu kişilerin kendi twitter mesaj kutucuklarına yazdıkları mesajlar sizin ana sayfanızda beliriyor. Yalnız Twitter'ın en büyük özelliği bloglar gibi sınırsız değil aksine sadece 160 karakterle sınırlı kısa mesajlar şeklinde yazıların

(tweet'lerin) yazılabilmesi. Bu yaklaşım ile "micro-blogging" denen kavramı da Twitter hayatımıza soktu. İzlediğiniz gruplardan, arkadaşlarınızdan ya da bir kurumdan alacağınız kısa kısa haberleri hızlıca ana sayfanızda gözden geçirmeniz ve istiyorsanız sizin de izleyenleriniz için kısa mesaj yayınlamanız mümkün. 80 milyona yakın üyesi olduğu söylenen Twitter'da, TAC'ye ait haberleri izlemek için **twitter.com/TarsusAmerikan** adresine girebilir, Twitter hesabınız varsa TAC'den haberleri devamlı izlemeye alabilirsiniz.

Üye sayısı yaklaşık 100 milyon olan LinkedIn'in odağı profesyonel iş ilişkileri.

Bu SSA'nın odağı ise profesyonel iş ilişkileri. İnsanların kendi özgeçmişlerini, profesyonel deneyimlerini ve yetkinliklerini paylaştığı, iş ilanları arayabildiği ve yine profillerine göre aranıp bulunabildikleri, profesyonel referans verip alabildikleri bir sosyal ağ sitesi. Site kapsamında dünyanın herhangi bir noktasındaki işverenin, yine dünyanın herhangi bir yerinde, istediği niteliklere sahip çalışanı bulması için sadece birkaç tık yetiyor. Daha fazla aramada çıkmanın tek yolu kendi ağınıza büyütmek. Üye sayısının 100 milyona yaklaştığı tahmin ediliyor.

gizliliğin korunması. Girdiğiniz bazı kişisel ve/veya profesyonel hayatımıza dair özel bilgilerin sizin istediğiniz dışında kişilerce görülmesi, web'de aranır hale gelmesi ya da istemediğiniz fotoğraflarınızın istemediğiniz kişilerin elinde olması rahatsız edici olabiliyor. Aynı kişinin farklı web sitelerinden aldıkları profillerini birleştirip analiz ederek kişi hakkında oldukça derin fikre sahip olma ve bunu art niyetle kullanma çabasında olan grupların varlığından söz edilmeye başlandı bile. Aynı zamanda hesabı hackerlar tarafından ele geçirilmiş bir arkadaşınızın yine onun kimliği altında sizden istediği bilgileri alması, para göndermenizi rica etmesi yaşanan olaylardan sadece bazıları. Durum böyle iken alınması gereken en önemli ve kolay önlem şu: Bir sosyal ağ sitesine katıldığınız

anda, ilk ziyaret etmeniz gereken yer "Seçenekler" kısmından "Kişisel Bilgilerim" bölümü. Buradaki ayarları bilgileriniz tüm web'e dağılmayacak ve sadece kendi istediğiniz kişiler tarafından görünmesini sağlayacak şekilde yapmalısınız. Yoksa bu keyifli dünya size hiç beklemediğiniz sürprizler yapabilir.

Bana her zaman olduğu gibi sorularınız için onguntan@gmail.com adresinden ulaşabilir, onguntan.blogspot.com adresinden ise blog yazılarımı takip edebilirsiniz. Herkese mutlu web deneyimleri diliyorum. ✍

*2010 yılı mezunlarımızı
kutluyor,
sağlık, mutluluk ve başarı
dolu bir yaşam
diliyoruz.*

SEV
Sağlık ve Eğitim Vakfı

2
0
1
0

İNSAN İÇİN YAŞAMA HAKKI EN KUTSAL HAKTIR.

130 YILDIR

BU HAKKIN SAVUNUCUSU OLARAK
HİZMETE DEVAM EDİYORUZ.

RANDEVU HATTI
013427 444 5 424

Tepebaşı Mah. Yüksek Sok. 3/A 27010 Gaziantep

T: +90 (342) 220 0211 (pbx) F: +90 (342) 220 0210 W: www.sah.com.tr

